ПОЕТИЧНА
ЕНЦИКЛОПЕДІЯ
Герої Майдану

I том

Івано-Франківськ
2016

УДК 82-1
ББК - 84(4УКР)6
П - 43

Упорядник поетичної збірки – **Оксана Федишин**

Рецензенти:

Рустем і Людмила Аблаєви – *засновники Першого українського порталу поезії stihi.in.ua*

Комар Володимир Леонович – професор, доктор історичних наук, завідувач кафедри історії слов'ян Прикарпатського національно університету імені Василя Стефаника

Вступне слово – **Вітенко Микола Дмитрович**, кандидат історичних наук, доцент

Куратор авторського проекту Першого українського порталу поезії stihi.in.ua «Дзвони серця. Вірші – кожному з Героїв Небесної Сотні» – **Оксана Федишин**

Автори складають щиру подяку за сприяння у виданні книги Народному депутату України Олександру Шевченку

Поетична енциклопедія. Герої Майдану. І том / Упоряд.: О. Федишин – Івано-Франківськ: 2016. – 230 с.

«Книжка, написана любов'ю і слізьми».

Книжка «Поетична енциклопедія. Герої Майдану» укомплектоване збірками віршів по регіонах України, де проживали полеглі патріоти, алфавітно впорядковане видання містить поетичні присвячення кожному герою Небесної Сотні – Герою України, удостоєному ордена «Золота Зірка».

В проекті брали участь автори віршів з різних куточків України.

Збірка адресована організаторам освіти і культури, студентам, учням, широкому загалу читачів.

ЗГАДАЙМО **ПОІМЕННО ГЕРОЇВ** НЕБЕСНОЇ СОТНІ!

Завдяки історичній пам'яті
людина стає особистістю,
народ – нацією,
країна – державою!

М. Грушевський

ЖИВА ІСТОРІЯ НА ПАЛІТРАХ ПОЕТИЧНИХ СЕРДЕЦЬ

Видання містить поетичні присвячення кожному Герою Небесної сотні – Герою України, удостоєному ордена «Золота Зірка» чи ордена Героїв Небесної Сотні.

Кожному поетичному твору передувала пошукова і дослідницька праця літераторів України, які об'єдналися для вивчення життєвого шляху, подвигу і увіковічнення пам'яті героїв Майдану. Правдива жива історія виливалася ліричними фарбами на палітри авторських сердець – і в їхніх віршах воскресали герої, щоб продовжити розпочату справу, щоб у вільній процвітаючій Україні разом з нами жити.

Книга «Дзвони серця» укомплектована збірками віршів по регіонах України, де проживали полеглі патріоти. Кожен вірш передає героїчний непохитний дух Майдану, на фоні якого спливає образ чистого, миролюбного, беззбройного, дружелюбного патріота, якого не зупиняє свист куль, щоб рятувати сподвижника волі; образ пораненого героя, який стікає кров'ю, та не покидає Майдан; образ незламного мученика, який не зраджує Україну.

Національна свідомість, патріотизм, жива мораль – виховний ідеал книжки.

Володимир Леонович Комар,
доктор історичних наук, професор

КНИЖКА, НАПИСАНА ЛЮБОВ'Ю І СЛІЗЬМИ

Вогонь і дим,.. і кров,.. і біль,.. і сльози,.. сльози,.. сльози...

Омита слізьми, зігріта сердечними почуттями, Україна піднімається. Моя Україна... Твоя Україна... Її розстрілювали, катували, засівали «градами» землю, немов зерном, зрошували кров'ю, немов дощем. Та народ братався, кидаючись під кулі, рятуючи побратимів, розламуючи останній кусок хліба, накриваючись однією накидкою. Це – мій народ. Це – твій народ. Це наша Україна.

Сьогодні, як ніколи раніше, «чуття єдиної родини» об'єднує Схід і Захід. Вивчає мову той, хто все життя говорив російською. Сльози і любов творять чудеса. У щирій любові воскресає оновлена Україна. Наша Україна. Незрівнянна Україна.

На скронях кров... і ниють рани.
І сльози росами цвітуть.
Але сини Вкраїни-мами
Із неї скинули кайдани,
Хоч відійшли в далеку путь.

Наша держава народилася з новим обличчям в серцях митців.

Скільки творчих людей України відгукнулося взчяти участь у проекті «Дзвони серця. Небесна сотня», щоб присвятити вірш кожному герою Небесної сотні. І кожен автор починав свої рядки словами:

- «Вивчаю історію героя – і плачу. Вибачте, трохи пізніше напишу: слів не бачу із-за сліз...».
- «...тяжко йшов, сплакалась страшне як...» (Наталія Бугаре, критик).
- «... Попробую (написать стихотворение) ещё раз. Но это реальный удар по нервам. Но... попробую» (Садовская Анна).
- «Щось зламалось в мені від всіх цих подій. Не написала жодного вірша з листопада 2013 р. Зараз читаю, плачу кожен день...

Кланяюсь Героям, мужньому народу» (Лідія Ковальова, родом із Донбассу, Слов'янська).

- «Я все это помню, как сейчас. И рада бы забыть, и не могу: ...то снится, то в памяти всплывает, как падали люди. Как гранаты рядом взрывались. Очень запомнился почему-то один дедулька. Он стоял в паре метров от меня, (мы тогда были у первой баррикады) и снайпер попал ему в глаз. Девочки-санитарки вели его под руки в санчасть, а он улыбался... Улыбался, Оксана. Это жутко... А 20-го в микрофон страшно молился батюшка. Он не просто молился, он кричал или рыдал... Нет, Оксана, я пока что не обещаю написать стихов. Извините...» (Люда Аблаева).
- «Люда, цих кілька ваших речень читала зі слізьми... Страшне слово «війна». Які жорстокі вбивці. А ті, хто затіває війни, чи не одержимі?» (Оксана Федишин).
- «Наплакалась, пока писала. Я, наверное, не смогу больше. Это, как рана» (Люда Аблаева).
- «Светлая память героям, истинным патриотам своей страны! Зло ненавидит тех, кто ему противостоит. В любом месте планеты идёт схватка. Но мы знаем, что Христос победил, поэтому тьма бессильна погубить души, принадлежащие Господу. Спасибо за эти сильные трепетные строки! Да поможет Бог твоей стране и народу!» (Ольга Чехович, латышка).

Які красиві... і дорогоцінні ваші сльози, мої дорогі. І які дзвінкі, правдиві і непідкупні дзвони кожного творчого серця – дзвони пам'яті, любові і тепла.

Гріє думка про те, що ми – єдина дружна сім'я. У наших серцях живуть герої: діти, батьки, брати, сестри. Де ще в світі є такий дружний народ і безмірно дорога мальовнича Україна?

Оксана Федишин,
куратор авторського проекту
«Дзвони серця. «Вірші кожному з героїв Небесної сотні»
при УПП

РЕВОЛЮЦІЯ ГІДНОСТІ

Кожен народ має право на власну державу, релігію, історію, мову та культуру. Ця істина вже понад 60 років прописана в основних міжнародних договорах і статутах міжнародних організацій: ООН, ЮНЕСКО, ПАРЄ та багатьох інших. Проте є право, яке не прописане, але є найважливішим, визначальним – це право вибору. Кожен народ має право обирати, яким шляхом розбудовувати свою державу, політичні та економічні інститути, суспільні відносини. Життя ж народу є постійною боротьбою за реалізацію цього права – права вибору, у якому й полягає сутність поняття «свобода». Як показує історія багатьох країн і народів світу, ніщо не коштує так дорого і не здобувається так важко, як національна свобода.

У листопаді 2013 р. – лютому 2014 р. відбулися величезні зміни у житті України. Вони увійшли в історію під назвою «Революція гідності», «Євромайдан». Складність, драматичність тих подій ще потребує детального аналізу, глибинного усвідомлення, а весь спектр передумов, причин, обставин та наслідків Євромайдану, очевидно, ще буде предметом вивчення багатьох поколінь істориків.

Революція гідності торкнулася кожного громадянина України. Мільйони українців взяли активну участь у її буремних подіях: стояли на майдані Незалежності у Києві, на площах обласних і районних центрів, допомагали активістам фінансово, морально, продуктами і медикаментами, зрештою, добрим словом. Вони прагнули здійснення мрії – побудови нової України, держави з високими політичними, економічними, гуманітарними стандартами, країни, в якій би мали майбутнє вони, їхні діти та онуки.

Пам’ятаймо, що всі жертви українців були заради одного, щоб наш народ став по-справжньому вільним, мав право на вибір. Очевидно, саме завдяки жертовності тих, хто їхав на Майдан творити Єврореволюцію, ми маємо шанс побудувати справді Євро-

пейську Україну. Тож не марнуймо його, мобілізуймося всі, борімося за нашу незалежність, працюймо заради нашого спільного майбутнього, бо, як писав наш Іван Франко, незалежність можна здобути в результаті революції, збройної боротьби, але лише «повільною, щоденною, витривалою і одвертою працею здобувається добробут, поступ і щастя, як одиниць, так і цілих народів». Пам'ятаймо про подвиг героїв Небесної сотні.

Світла та вічна пам'ять героям,
які віддали життя за Україну!

Вітенко Микола Дмитрович,
кандидат історичних наук, доцент

ХТО ВОНИ, ГЕРОЇ НЕБЕСНОЇ СОТНІ?

Хто вони, герої Небесної сотні? Хто ті люди, які віддали найдорожче, що має кожен з нас, – своє життя. Вони гинули на вулицях Києва, на барикадах Майдану. Гинули за честь, гідність, волю українців, за свою Батьківщину. Чи могли ми уявити, що в 21-му сторіччі, в 2014 році, шаленим полум'ям буде охоплений Майдан, що від куль бандитської влади, під ударами катів, будуть гинути кращі сини нашого народу? Неможливо передати невимовний біль цієї трагедії. Осягнути глибину бід, втрат і страждань.

Та час іде, і вже назріли потреба та обов'язок розповісти про цих людей, таких різних, які в буремний час об'єдналися під єдиним гаслом: За Україну! За її волю!

Ще не раз своє слово скажуть історики, проникатимуть крізь товщу диму фактів, аналітики, аналізуватимуть події різні експерти і прогнозуватимуть долю Україні… Митців світу цікавитиме культурно-мистецьке життя Майдану. А поети… Поети зібрали весь біль подій у своєму серці, і кожен образ героя знайшов пристановище у ліричній душі. І коли в серці стає неймовірно тісно, – біль сльозами виливається на чистий аркуш паперу і оживають постаті. Це діти, яких проводжає мама в перший клас; підлітки, які прощаються із школою; закохані, що спішать на першу зустріч… – всі вони майбутні герої. Чи міг хтось із них здогадатися, що в недалекому прийдешньому на їхню долю прицілиться снайпер, замахнеться кат, чи просто вуличний бандит? Чи думали коли-небудь, що одна «людина» може заколотити в пекельному казані півсвіту?..

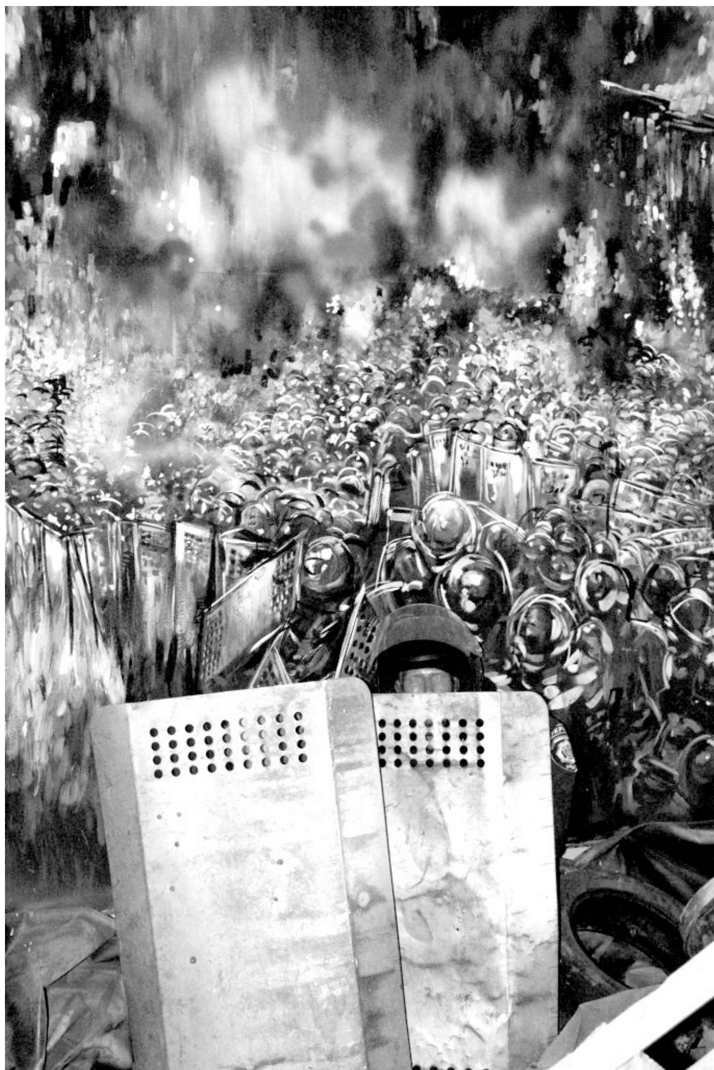
В даній збірці перед читачем постане КОЖЕН ГЕРОЙ з НЕБЕСНОЇ СОТНІ, з яким пройде автор його життєвий шлях: радітиме, сумуватиме і оплакуватиме цю важку втрату. Ліричні сльози даватимуть нове життя героям.

Невинна кров, пролита на нашій землі, взиває до небайдужих сердець, до наших умів: вони померли, щоб ви жили; вони терпіли, щоб ви втішалися; перед ними погасло сонце життя, щоб сонце правди сіяло над нами.

Тому читайте, вивчайте, пропонуйте друзям – і житимуть герої в наших серцях. Вони гідні пам'яті і шани.

Рустем і Людмила Аблаєви,
адміністратори українського поетичного порталу

СВІТЛІЙ ПАМ'ЯТІ **ГЕРОЇВ НЕБЕСНОЇ СОТНІ** ПРИСВЯЧУЄТЬСЯ

Картина Романа Бончука
в експозиції музею Небесної сотні

Дзвонарю, клич!
Щосили вдар! Збирай народ,
Згадай тягар в часи негод.
Всіх возвелич,
Хто кров пролив у вирі тьми
Та край прикрив щитом-грудьми.
Дзвонарю, клич!
Дзвонарю, вдар!

Оксана Федишин

ДЗВОНИ СЕРЦЯ

Тривогу б'ють дзвони. В моїм ріднім краю
Розстріляна Воля. Неспокій росте...
Кров ллється рікою. В ній руки вмивають
Злодії всіх рангів, липучих мастей.

Та дух Революції гідності роду
Не замордувати кровавим катам!
Вперед йде без зброї борець за свободу,
Прикрившись від куль дерев'яним щитом.

За маму, дружину, дітей, Україну!
За волю святу вийшов мирний народ.
Підкошений кулею, хлопець загинув,
Згубивши останнє словечко: «Вперед!»

І зносять людей... Покривають обличчя...
Поранені з мертвими – поруч, рядком.
Б'є серце Вкраїни: «Допоки гадюччя
Жалитиме волю смертельним клинком?!!»

Дзвін-велетень в розпачі рветься риданням...
Відлунює – «Слава!» – і біль в голосах...
А Сотня небесна над скорбним Майданом
Ще довго кружляла в святих небесах.

Оксана Федишин

ЗГАДАЙМО ПОІМЕННО ГЕРОЇВ НЕБЕСНОЇ СОТНІ

Зберімося у вільній і оновленій сім'ї
Й згадаймо всіх по імені в Небесній сотні!
Віддаймо гідну честь за мужню відданість її
В розправи час лихий тих чорних днів скорботних.

Згадаймо «Плине кача» й наш безсмертний славний гімн –
По горах рознесуть щемливий клич трембіти.
Бо ж ангелом безгрішним біль ввійшов у кожен дім –
Історію живу вивчають нині діти.

Сидить на гірці шин, мов на Майдані, хлопченя
Й читає, щоб впізнати вірність незбагненну:
«Дорожча від усіх скарбів заплачена ціна!
Згадаймо нині їх – героїв – поіменно!»

Оксана Федишин

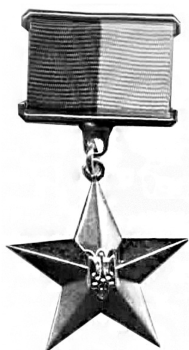
Зупинись, перехожий!
На бруківці червоними маками
Кров героїв палала.
Матері тут розпачливо плакали.
Побратими стояли
Із гіркою скупою сльозою,
А із серця лунало:
«Вічна пам′ять полеглим героям!»
Ірина Бондар-Лівобережна

Музей Героїв Небесної сотні.

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ № 890/2014, УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №94/2015

ПРО ПРИСВОЄННЯ ЗВАННЯ ГЕРОЙ УКРАЇНИ

За громадянську мужність, патріотизм, героїчне відстоювання конституційних засад демократії, прав і свобод людини, самовіддане служіння українському народу, виявлені під час Революції гідності, постановляю:

присвоїти звання Герой України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (посмертно)...

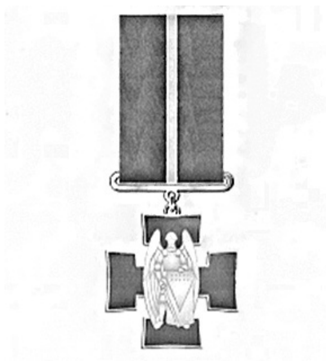
УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ № 893/2014

ПРО НАГОРОДЖЕННЯ ОРДЕНОМ ГЕРОЇВ НЕБЕСНОЇ СОТНІ

За громадянську мужність, патріотизм, відстоювання конституційних засад демократії, прав і свобод людини, виявлені під час Революції гідності, постановляю:

нагородити орденом Героїв Небесної Сотні
(посмертно)
ЖИЗНЕВСЬКОГО Михайла Михайловича,
КІПІАНІ Давида,
ХУРЦІЮ Зураба.

Президент України П. ПОРОШЕНКО
27 листопада 2014 року

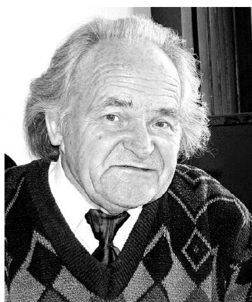

Ескіз знаку ордена – Т. Возняка та К. Ковалишина

ІНОЗЕМЦІ –
ГЕРОЇ
НЕБЕСНОЇ СОТНІ

В молитві єдналися різні народи,
Стояли пліч-о-пліч за волю сини.
А ворог шукав в чистих душах вини
Й знайшов...
в них любов
до вкраїнського роду.

Оксана Федишин

НІГОЯН СЕРГІЙ ГАГІКОВИЧ

(02.08.1993 – 22.01.2014)
Дніпропетровська обл. Родина з Вірменії

Шон Маклех

***Шон Маклех** (1915 р.н.) – ірландський поет, критик, славіст, україніст. Пише ірландською та українською мовами.*

КОЛИ ВБИВАЮТЬ ВІРШІ

«Він повернувся із мандрів дальніх
І сказав, що бачив усе.»
(Армен Шекоян)

Він читав вірші вічності
На барикадах буремного міста –
Син давньої, як світ, країни,
Що перша побачила сонце
Після темних днів потопу,
Камені якої
Знають настільки багато,
Що навіки замовкли,
Чи то від журби,
Чи то тому,
Що слухають пісню Неба.
Він мріяв про музику слів.
Він вірив давній мудрості
Ноя, що випускав білого птаха
І чорного – бо життя двоколірне
Було і буде.
Він читав вірші
Про високі гори,
Вільну, як вітер, правду.
Але темні покидьки –
Вдягнені в чорне вовкулаки –
Розстріляли цю пісню,
Влучивши своєю чорною кулею в серце...

Герой України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (посмертно).

Усім запам'яталось відео, де Сергій на барикадах гордо і душевно читає вірш Т. Шевченка: «Борітеся – поборете», а ще його фото з транспарантом «Голосом народу говорить БОГ».

Перша насильницька смерть: міліція вбиває Сергія Нігояна на барикаді на вул. Грушевського. Після цього на Майдан виходять 50 тисяч осіб. Люди на площі вимагають покарати вбивць.

Зображення Сергія Нігояна у сквері Небесної сотні в Києві.

Графіті португальських вуличних художників на чолі з Алешандре Фарту (VHILS).

АРУТЮНЯН ГЕОРГІЙ ВАГАРШАКОВИЧ

(04.07.1960 – 20.02.2014)

Вірмен, м. Батумі, Грузія. Проживав в м. Рівному

Ніна Сенілга

АШХЕН – НЕБЕСНА

Ашхен* – трьохлітня донька героя Небесної сотні Георгія Арутюняна, залишилася круглою сиротою.

Ашхен – Небесна – ніби знав
Георгій долю доні:
Померла мама й сам упав
На саме дно безодні.
Упав від пострілу в Майдан
Приреченої влади.
Ашхен – Небесна, він стояв,
Щоб світ тебе не зрадив...
Тобі три роки й більш нема

Рук найтепліших в світі.
Без мами й тата, ти одна
Зосталась сиротіти,
Як Україна, що тобі
Повинна замінити
Притулок справжньої сім'ї
Й від лиха захистити.
Ашхен, Небесна, в Небесах
Й вона шукає долю,
А не знайде, то і сама
Загине сиротою...
У долі ти прийшла такій
На нашу землю нині,
Де став Небесним тато твій
Героєм в Україні.

**Ашхен – небесна*

Герой України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (посмертно).

Загинув біля монумента Незалежності внаслідок вогнепального поранення, куля снайпера увійшла в ліву частину шиї і вийшла через праве плече.

ЖИЗНЕВСЬКИЙ МИХАЙЛО МИХАЙЛОВИЧ

(26.01.1988 – 22.12.2013)
Білорусія, м. Гомель. Проживав у Київськый обл,
м. Біла Церква.

Наталія Бугаре

ТОРКНУТИСЬ СОНЦЯ

В сімнадцять поділив він долю з Ненькою,
А в двадцять п'ять загинув на Майдані.
Прощаючись із матір'ю старенькою,
Не знав тоді, що бачились востаннє.

За вісім літ до легеня із Гомеля
Блакитно-жовта стрічка прикипіла.
Казав: «Весною повернусь додому я,
У край лісів, де Русь донині біла».

Він зустріч цю давно в деталях вимріяв,
Для лицарів міцні куючи лати,
Мов сильний птах, вернутися із вирію
В квітучий сад і рідних обійняти.

Обличчя всіх героїв мав у пам'яті,
Ловив їх погляд крізь забрала тьмяні.
Не знаючи, що всі місця не зайняті –
Й сам Лицарем небесним скоро стане.

Торкнутись сонця – то чудна фантазія,
Практичніше – купити щось до хати.
Він був із тих, кому серця наказують:
Боротися, дерзати і літати.

Надалі, бачив він себе опорою
Батькам, яких любив, як син, без тями.
Не знаючи, що зустріч буде скоро їх –
Поцілить куля підло в серце мами...

Поцілить в трьох, хоч влучить у Михайлика
І обірве його життя до строку.
Хрест на могилі – то єдина пам'ятка
Для тих, хто пам'ятає подвиг Локі.

Загинув другим він – так став розвідником
Небес високих, де збиралась Сотня.
Син Білорусі, Україні відданий,
Торкнувся в смерті до самого сонця.

Йому було всього 25 років. Білорус. Надзвичайно трагічна доля. Локі – то його прізвисько в зв´язку з хобі. Михайло загинув другим на Майдані від кулі в серце.

Жизневський М. М. удостоєний ордена Героїв Небесної Сотні (посмертно).

ЗАЙКО ЯКІВ ЯКОВИЧ

(04.04.1940 – 18.02.2014)
Білорусія, с. Делятичі. Проживав у м. Житомирі

автор: **Андрій Зеленський**
переклад з російської: **Лідія Ковальова**

АЛЕ ГЕРОЇ НЕ ПОМИРАЮТЬ

Шкода, загинув рано Яків,
Зробити більшого не встиг.
Завжди горів, неначе факел,
З яскравим спалахом затих.

Він жив для нас, для України.
Коли в наш дім прийшла біда,
То простогнала Ненька: «Сину,
Іди боротись на Майдан»...

Поважний вік не стримав Яшу,
Коли Майдан увесь в вогні.
І він пішов — за долю нашу,
Життя достойне, не в багні,

В огонь і дим (палали скати),
На барикади, в Божу рать,
Промовив з усмішкою: «Браття,
Колись же треба помирать.

І хай по нас стріляє «Беркут»,
Та всіх не вб'є, не всі помрем.
Не править президенту-зеку!
Тут росіянин і вірмен,

Поляк, та хлопець із Канади,
Казах, словак та білорус.
Це означає: ми, громада,
Геть проженем всілякий гнус,

Який на Банківській жирує.
Там править балом сатана.
Країна в бідності горює,
Бо ж пограбована вона».

Сказав – і встав на барикаді,
Жертовно ніс життя своє,
Як лицар древній, що в баладі
Себе за друга віддає.

А снайпер-беркутівець чітко
Навів приціл, натис курок.
На брук лягла кривава квітка –
Упав боєць, скінчився строк.

Та ти не вмер, я знаю, Яшо!
Ти будеш завжди жити в нас,
А ми, якщо потрібно, ляжем
За землю нашу – Крим, Донбас!

Над рідним краєм завірюха –
Війни гуляє круговерть...
І я прошу тебе, як друга,
Вернись! Хай почекає смерть!

Я. Я. Зайко – український громадсько-політичний діяч, журналіст і письменник білоруського походження. Народний депутат України 12 скликання, Герой України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (посмертно).

Яків Якович у віці сімдесяти п'яти років на морозі, під кийками та кулями «беркутівців» вистояв на Майдані не одну добу, підбадьорюючи і підтримуючи своєю силою духу багатьох і багатьох. Тому його і вислідкував снайпер, – я впевнений, що спеціально, за особливим замовленням.

ХУРЦІЯ ЗУРАБ

(29.07.1960 – 18.02.2014)
Грузія, м. Гагра

Тетяна Лавинюкова

ЗА НАШУ І ВАШУ СВОБОДУ

Лози виноградні та янтарні грона,
Щедрим сонцем Грузії зігріті...
Мріяв він за словом Божого закону
Жити і добро творити в світі.

Щоб за мир і дружбу келихи підняти,
Заспівати здравицю застільну,
Та щоб поряд батько, брат, сестра і мати,
А найперш – вітчизну мати вільну.

Та не раз, не двічі налітають круки,
Знов від дому рідного – руїни...
Знову все з початку, знову сум розлуки –
Вирушив Зураб до України.

Тут чекають друзі, є вже спільні плани,
Тут привітні до Зураба люди,
Та, коли виходять друзі на Майдани,
Осторонь стояти він не буде.

В нас одна відзнака – синьо-жовта стрічка...
Вітром, снігом дошкуляє грудень –
Шарф, який зв’язала мама чи сестричка,
Від морозу прикриває груди.

– Дуже теплі зими у моєму краї,
Холодів там не буває зроду...
Біль за Україну гірко серце крає,
За її та за мою свободу.

Жаль, що не врятує шарф серденько сина...
Перед вбивством не спинилась влада.
Гей, Небесна сотне, ти прийми грузина,
Він нам братом став на барикадах.

За професією – дипломований винний технолог. Декілька разів відкривав власний бізнес з виробництва вина на батьківщині, кожного разу втрачав усе майно через війни та військові дії в Грузії. В Україну приїхав до друзів-українців, щоб створити та розвинути спільне українсько-грузинське виноробство, але не встиг.

Тіло було знайдене на барикаді біля верхнього входу в метро «Хрещатик» на вулиці Інститутській.

«Коли почалися морози нижче мінус 20, Зураб замотувався величезним шарфом.

Нашому грузину було тяжче за інших. Але він мужньо брав участь у чергуваннях і пікетах, у всіх протистояннях. Він пройшов шлях до кінця. Гордо і вільно», — написав про Зураба боєць Кіровоградської сотні Дмитро Степаненко.

Зураб Хурція удостоєний ордена Героїв Небесної Сотні (посмертно).

КІПІАНІ ДАВИД ІЛЛІЧ

(28.06.1980 – 21.02.2014)
Грузія, м. Тбілісі. Проживав в м. Києві

Микола Бескровний

ДАТО

Україна – це частка від мами,
А вона для грузина свята...
Жити й жити з твоїми літами,
Тридцять три, вік Ісуса Христа!
Бій запеклий гримить на Майдані.

Підло в спину стріляє спецназ,
Та відважний Давид Кіпіані
Йшов у вогнище пекла не раз.
Кров текла і палали автівки –
Весь тягар мужньо витримав ти:
У безодню летіла бруківка,
Від ударів тріщали щити.
Наче витязь, пішов крізь погроми
По розбитих уламках біди –
На обличчі безсоння і втома
Та від куль на жилеті сліди.
Від броні знову брязкіт лунає,
груди стиснуло, подих звело.
Вже піднятися сили не має,
вдалечінь десь свідомість несло...
Прилетіла його ностальгія
У Тбілісі, де в зоряну мить
Краща жінка із іменем Ія
Біля сина маленького спить.
Пригадались Дато сиві гори,
Все, що в серці зумів зберегти:
Як пліч-о-пліч в абхазьких Кодорах
З ним були українські брати.
Все пройшло, але пазурі точить
Спільний ворог, настирливий звір.
До чужого прудкий і охочий,
Суне ніс свій брудний до сих пір.
Жовті води Кури неугавні
Бігли в далеч, де храм «Всіх святих».
Гинуть першими кращі і справжні.
Навіть вітер від суму притих.
Вже душа його зникла в тумані,
Але пам'ять – у наших серцях.
Проводжали Дато Кіпіані
У небесний неходжений шлях.

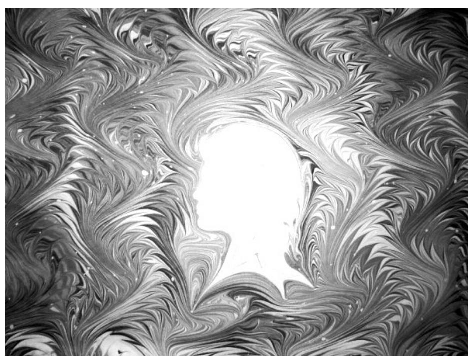
Його мати була українкою, батько – грузином, обоє померли, коли Давиду виповнився двадцять один рік.

Входив до грузинського взводу 28-ї сотні Самооборони Майдану. Допомагав укріплювати барикади, переносив поранених і загиблих.

Прапор Грузії гордо майорів на Майдані. І коли спробували у Дато відняти прапор, він його відстояв, зберігши гідність, а після і життя віддав, але з українського Майдану він пішов переможцем.

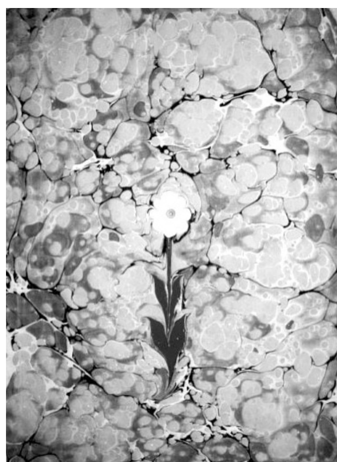
Залишився півторарічний син та дружина.

Дато Кіпіані удостоєний ордена Героїв Небесної Сотні (посмертно).

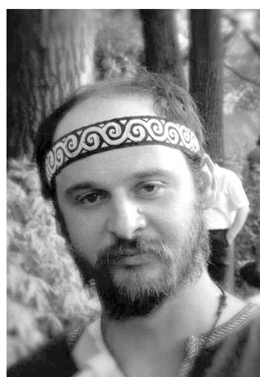

Картини *на воді витязя Сотні небесної –*
Брезденюка Валерія Олександровича

ГІДНІ ВДЯЧНОСТІ Й ПОШАНИ **ВСІ** ГЕРОЇ-ВІННИЧАНИ!

Линуть птахи світлокрилі
Ген за небозвід.
Залишивсь на небосхилі
Їх багряний слід.

Оксана Федишин

БРЕЗДЕНЮК ВАЛЕРІЙ ОЛЕКСАНДРОВИЧ

(17.06.1963 – 18.02.2014)
Вінницька обл., м. Жмеринка

Таміла Ярцева

НЕБЕСНИЙ ХУДОЖНИК

Плине кача, плине кача...
Пір’я на воді.
Розкуйовджене, неначе
Знов малюєш ти.
Милосердний Бог наш бачив
Й не бажав тобі,
Щоб вугіллям вийшло краще
Змалювати біль.
Не коптиш ти пір’я в небі,
Не брудниш долонь,
Бо не втерпів Бог – для тебе
Загасив вогонь.
Плине кача по Тисині,
Та злітати час...
По хвилині, по краплині
Догорить свіча.
Вже розквітли в пір’ї густо
Плями від біди.
Темряву струсив, у тузі
Пір’ячко залишив друзям,
В вирій відлетів.
Бог давно тобою марив,
Тож забрав собі –
Малювати в небі хмари*
Так, як ти любив.
Я дивлюсь і бачу пір’я –
Казка, як жива.
Я дивлюся в небо й вірю

У його дива.
Всі його надії бачу,
Всю його любов,
Та на Україні «Качу»
Затягнули знов…
Землю покропили –досить,
Щоб текла ріка.
Бо нам треба охоронців,
хто б з небес плекав.
Відбирає фарби сонце.
Зайва – край небес.
Бо червоної вже досить,
Птах голосить – в неба просить.
Я ж прошу тебе…

** «Малюнок у хмарах» – так перекладається з фарсі назва різновиду живопису «ебру». Ебру – малюнок на воді, різновид та техніка живопису, в якій творив унікальний художник Валерій Брезденюк. Він загинув на Майдані від кулі в спину.*

У Валерія було двоє дітей і виховував ще дочку дружини від першого шлюбу.

Герой України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (посмертно).

ПОЛЯНСЬКИЙ ЛЕОНІД ПЕТРОВИЧ

(24.10.1975 – 20.02.2014)
Вінницька обл., м. Жмеринка

Людмила Дзвонок

НАШ ПОЛЯК

Майданом жив в ті дні поляк,
Стояв за Україну.
Казали друзі, що добряк,
Батькам був гарним сином.

Пішов в той край, звідкіль не ждуть, –
Шлях закінчився рано.
Зозулі роки не кують,
Не вийдеш вже на ґанок.

І не побачиш доньок ти...
Як дім батьків без тебе?..
Дивись на нас із висоти –
З палат святого неба!

Тяжкий цей час, тяжкі шляхи:
Країна наша в горі.
Людськії душі, як птахи,
Летять туди, де зорі!

Із цих ми звільнимося пут,
Дні відійдуть спекотні...
Прости, герою, що ми тут,
А ти – в Небесній сотні!..

Полянський Л. П. – поляк, громадянин України, член Самооборони Майдану. Від грудня 2013 р. належав до Барської сотні.

Загинув внаслідок вогнепального поранення в груди. Залишив дружину і двох маленьких діток.

Герой України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (посмертно).

ШИМКО МАКСИМ МИКОЛАЙОВИЧ

(21.10.1979 – 20.02.2014)
м. Вінниця

Сашко Степанищев

ДО ЛИЦАРЯ МАЙДАНУ

Максиме, є хороша новина:
Небесній сотні пам’ятник відкрили,
І особисто матінка твоя
Розв’язувала феніксові крила.

Ідея всім сподобалась така:
Птах золотий могутній на тризубі.
Лише чомусь летить не в небеса,
А до землі... Мабуть, сказати людям,

Що «там», звичайно, краще, але тут
Ми можемо теж вільно й мирно жити,
Якщо б підняв у небо очі люд
І поклонивсь, як стиглий колос жита.

Але наразі – холод і війна!
Нові герої доповняють сотні.
І пишеться статистика страшна:
Ще декілька загинуло й сьогодні.

Макс, друже-брате, передай привіт
Творцю планети і людського роду.
Спитай: коли в останнє бачив звіт
З полів кривавих фронтового сходу.

Я на сторінку завітав твою,
Світлини там «полайкав»... – ще з Майдану.
Ти з нами вже давно он-лайн не був,
Тобі привіт від друзів і від мами...

Як бачу, ти історію любив,
Лицарську реконструкцію з мечами...
І «білим вовком» десь зі скелі вив
Підступними і темними ночами.

А в Києві на жаль не все «пучком»:
Ще в кабінетах Бог-зна хто керує.
Вгадай, хто мером? О, вгадав – Кличко!
Як думаєш, йому таке пасує?

Намети прибрані уже давно,
Бруківку застелили як годиться.
Ми знову терпимо «німе кіно»,
Хтось думає, що це нам тільки сниться.

Але шоломів вистачить на всіх,
І «броніків» й тактичних окулярів.
Терпець урветься – і ворожий сміх
В поразку обернеться яничарам.

Такі-то, Максе, нині «пироги»,
Та якось ми біду цю перетремо.
Пошлемо всіх «божків» під три чорти,
Тоді вже, мабуть, краще заживемо.

А ти великий передай привіт
Майданівцям і кіборгам у латах.
Небесна сотня – України цвіт –
Хай біля Господа стоїть на чатах!

Шимко М. М. залишив на своїй сторінці у соціальній мережі останній запис: «За Україну!!!!!!!!!!!!! Всі, хто може, їдьте в Київ!!!».

Загинув від кулі снайпера, яка влучила Максимові в шию тоді, коли він намагався врятувати пораненого.

Герой України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (посмертно).

НЕ ЗГУБИТИСЬ В ЧАСОПЛИНІ **ГЕРОЯМ** ВОЛИНІ!

Не згубитись в часоплині
Героям Волині.
Імена їх – на скрижалях
Серця України.

Оксана Федишин

БАЙДОВСЬКИЙ СЕРГІЙ РОМАНОВИЧ

(21.08.1990 – 20.02.2014)
Волинська обл., м. Луцьк

Ірина Бондар-Лівобережна

ПОСТРІЛОМ У ГРУДИ

Груди! Відкрийте груди!
Боже! Кривава рана...
Тут... вже його не буде...
«Зовсім без болю... мамо!..»

Очі заплющив сині...
Втратила матір сина...
Кача – вздовж по Тисині...
Плаче... уся країна...

Тужить-рида дівчина...
Юний... іще дитина...
Мати – в останнє сина
Бачить у домовині...

Ви долюбіть – за нього.
Недругам – не здавайтесь,
Проти насилля злого
В лави бійців ставайте!

Впав він у буревії,
Пам’ять гірчить сьогодні...
Виборем наші мрії!
З нами – Небесна сотня.

Герой України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (посмертно).

Одна із останніх цитат на його сторінці в соціальній мережі – слова Левка Лук’яненка: «Нація, яка не готова посилати синів на смерть, не виживе».

Цього листа написала дівчина, яка кохала Сергія Байдовського: «Він мріяв про свою сім'ю і був би гарним батьком. Не встиг... Він багато чого не встиг. На барикадах пробув лише кілька годин...»

ГРИНЕВИЧ ЕДУАРД МИХАЙЛОВИЧ

(31.05.1985 – 20.02.2014)
Волинська обл., м. Любешівський р-н, с. Деревок

Галина Рибачук
Наталія Бугаре

НАСТИГЛА КУЛЯ...

Піймала смерть полоном біля храму
Одного з тих сміливців, що ні грама
Не вірив, що стрілятимуть у натовп,
Та вража куля може наздогнати –
Й зупинить раптом серце молоде.
Воно уміло пристрасно кохати.
Сватів чекали вже в сусідній хаті...
За материнські сльози й підлу страту
Злочинців цих очікує розплата –
Суд Божий, та раніше – від людей.
За чисту душу праведную брата,
За те, що опір владному дав кату,
І що поліг ще зовсім молоденьким
За правду, віру й Україну-неньку,
Ми згадувати будем кожен день.

Близькі та знайомі Едуарда завжди дивувалися і захоплювалися його добротою і тактовністю.

19 лютого Едуард потрапив під воду з брандспойта. Увечері висушив одяг, взуття, а наступного дня – знову на передову, в останній раз. Загинув від кулі снайпера.

Тетяна Лавинюкова

ЗІБРАВСЯ КОЗАК У ДОРОГУ

Зібрався козак у дорогу –
Його побратими чекають...
Бабуся тамує тривогу,
Онука на смерть не пускає:

– Куди ти, рідненький, куди ти?
Залишся удома, дитино!
Там страшно, там можуть убити!
– Бабусенько, там – Україна!

Стають українці до бою
Супроти ганебних кайданів.
Ми теж українці з тобою,
То ж місце моє – на Майдані!

Старенька заламує руки,
Бо серцем відчула бабуся,
Що бачить востаннє онука...
Пішов він... та й не повернувся...

Загинув від пострілу ката –
Лишилась родина невтішна,
Без нього зажуриться хата,
Заплаче під хатою вишня...

В твоїй синьоокій Волині
Вшанують тебе, Едуарде!
...А кача пливе по Тисині...
Твій подвиг, козаче, не марний!..

Майдан став твоїм полем бою
За гідність і честь в Україні.
Небесної сотні героєм
Ти в пам’яті будеш віднині.

Герой України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (посмертно).

Боєць «Волинської сотні» Едуард Гриневич довгий час зростав і виховувався у сім'ї без батька, звик у житті досягати всього сам, був наполегливим і цілеспрямованим. Навчався у Любешівському технічному коледжі. На момент смерті Едуарду було 28 років.

На Майдан він їздив тричі. Коли, вилікувавши вдома грип та ангіну, востаннє зібрався в дорогу, бабуся стояла на дверях і не пускала. А він таки поїхав, бо вважав це справою честі та гідності. Востаннє прибув у Київ 16 лютого, а вже за чотири дні куля снайпера обірвала його молоде життя.

МОЙСЕЙ ВАСИЛЬ МИХАЙЛОВИЧ

(27.03.1992 – 20.02.2014)
Волинська обл., м. Луцьк
Народився – Тернопільська обл., Бучацький р-н, с. Зубрець

Ніна Сенілга

МОЙСЕЙ ВАСИЛЬ

Тернопільська земля – твоя колиска,
Волинь – то твого духу джерело,
А древній Київ – воля українська,
Та, за яку за шаблю – і в сідло!
Жертовна смерть усі зріднила землі,
Коли ти впав від кулі в Небеса,
І кров твоя гаряча гріла щебінь
Дороги в Небо. Та любов й краса
Твого життя повік витати буде
Між листям, над водою, і людьми...
– Мойсей Василь! – лунає звідусюди
Це дзвони пам'яті. Це клич сурми.
Ім'я твоє змагається за мрію,
За те, щоб світло не здалось імлі.
І доки свічі наші Небо гріють –
Ти наш Герой небесний на Землі.

У 2010 році поступив на факультет соціальних комунікацій і реабілітації Луцького інституту розвитку людини Університету «Україна», де навчався за напрямом підготовки «Здоров'я людини».

На Майдані був у перших рядах на барикадах. Загинув внаслідок вогнепального поранення, куля снайпера влучила у грудну клітку. Хлопця не врятувало те, що він був у цивільному бронежилеті: куля пошкодила важливі кровоносні судини.

Герой України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (посмертно).

ТАРАСЮК ІВАН МИКОЛАЙОВИЧ

(28.01.1993 – 20.02.2014)
Волинська обл., Ківерцівський р-н, с. Залісоче

Таміла Ярцева

ЯБЛУНЯ

Ніби жив чоловік, як всі,
У будинку своєму гарному,
А коли народився син,
В той же рік посадив він яблуню.

Рік за роком удвох зросли
Гарний хлопець і гарне дерево.
Батько сину читав казки
Про героїв, про мужніх велетнів.

Колисав місяць ніжний цвіт,
Щоб не збили жорстокі градини,
Та від яблуні, кажуть, плід,
Зазвичай, недалеко падає.

Похилилась одна з гілок
Яблуневих, бо пнулась високо.
Батько сина покликав. Вдвох
Гілку в яблуні ту відрізали...

І не всидів удома син,
Коли люті морози вдарили:
Як пелюстка злетів від зим,
Чи зернятком упав за хмарами.

Мати з батьком без сина вдвох
Біля яблуні гірко плакали,
Бо лишилось дві з трьох гілок* –
Жест «вікторія» з втрати знаками.

Не посадить нічого син,
Не збудує, дітей не випестить.
Місце втратив під сонцем він –
Та знайшов біля сонця місце те.

Світло нам не затулить лист
Від очей наших незахищених:
Хай пече, хай гілля від сліз
Проросте у садах Всевишнього...

Небо! Сад наш тебе живив.
Зазирни у батьківські очі ці.
І залиш нам усіх синів –
Їм дерева саджати хочеться.

** Історію про яблуню розказав батько Івана в одному з інтерв'ю.*

21-річний активіст Євромайдану. Медпрацівник. Єдиний син у батьків. Убитий снайпером під час протистояння на вулиці Інститутській.

Герой України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (посмертно).

ХОМЯК ВІКТОР БОРИСОВИЧ

(20.02.1958 – 27.01.2014)
Волинська обл., Луцький р-н, с. Голишів

Наталія Волинець

ХІБА ТИ ЗНАВ

Хіба ти знав, що йдеш на смерть,
коли доньку залишив й матір,
і будеш серед сотні жертв,
що нам прийдеться поховати?..
Ні, ти не знав, що влади лють,
мов у скаженої тварини,
що закатують і уб'ють,
затягнуть зашморг на ялині,
щоб нажахати весь Майдан.
Та що у влади вийшло з цього?
Втік Янукович, як тарган.
А ти – герой, пішов до Бога!
Чи чуєш цей тужливий дзвін?
То плаче ненька Україна
і сива матір. Свій уклін
дарує донечка Ірина.
В жалобі й смутку Голишів,
земля приймає тіло в лоно.
Хай буде мир в твоїй душі,
яка повік не охолоне.

Герой України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (посмертно).

Закатований... Рани на голові, численні садна на долонях, зірвані нігті, вивернуті пальці – це бачили судмедексперти і рідні, і згодом усі, хто приходив попрощатися із земляком. У висновках судмедексперт написав: «Причина смерті – повішення».

АВАНГАРД
З ДНІПРОПЕТРОВЩИНИ

Він – з хоробрим серцем воїн,
Повним світла і добра.
Хай завжди живуть герої
Біля вільного Дніпра!

Микола Бескровний

НІГОЯН СЕРГІЙ ГАГІКОВИЧ

(02.08.1993 – 22.12.2013)
Дніпропетровська обл., Солонянський р-н,
с. Березнуватівка. Родина з Вірменії

Микола Бескровний

СОКОЛУ

Барикади на Майдані, дим злітає в небо.
Знав би ти, що мить остання залишилась в тебе.
Ось бентежний дух свободи рве сталеві ґрати...
Краще волю, замість вроди, і талан би мати.
Де кипить запекла битва, кров тече багряна,
Вітер носить, як молитву, мову Нігояна:
«Треба жити в цій країні вільній і могутній
гідно, з честю, як людині, з вірою в майбутнє!
Народився в Україні, корені вірменські,
а тепер на Батьківщині стали справи кепські».
Всіх побачить, всіх почує Янукович клятий,
Оббере до нитки, взує, дасть наказ стріляти.
Не чекав хлопчина зради підлої від «Юди»:
гримнув постріл десь позаду – вжалив біль у груди.
Не згадати вже Сергію дні свої минулі,
як шалено билось серце та свистіли кулі...
Сумно, соколе, без тебе... Тяжко в дні спекотні...
Піднялися хлопці в небо до твоєї сотні.
Урожай зібрав нечистий, що народ посіяв:
Все бігом, як зміг, зачистив і утік в Росію.
А за ним його бандота слідом підмітала
І тягнула у болото все, що розікрала.
Та не спить за білим муром хижа вовча зграя,
нашу рідну землю «здуру» в шматтями роздирає.
Підневільні та ізгої, кривдою сповиті,
вам не буде тут спокою і на тому світі.

А тобі, кремлівський кате, килимом дорога,
б'ють по ній нехай з гармати, бо не знаєш Бога!
Не для цього на Майдані гинули, страждали,
щоб брудну війну піраньї знову розв'язали.
Біля прірви долі злої ми йдемо по краю...
Хай живуть завжди герої! Вічно! Не вмирають!

Сергій був єдиною дитиною в сім'ї. Його родина переїхала до України, рятуючись від війни у Нагорному Карабасі.

Сергію Нігояну судилося стати тим, хто відкрив рахунок Небесної сотні. Його вбили близько шостої години ранку – отримав три вогнепальних поранення свинцевою картеччю в шию, голову і груди.

Герой України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (посмертно).

Музей Небесної Сотні

Донбасе, отямся: країна в нас одна,
Донбасе, отямся: у нас одна весна,
Донбасе, отямся: ми ж бо брати усі
На Україні нашій та усій землі.

Іван Пантелеєв, рок-музикант,
Герой Небесної сотні

ГЕРОЇ НЕБЕСНОЇ СОТНІ З ДОНБАСУ, **ПАМ'ЯТАЄМО ВАС!**

Під кулями стояла Україна,
Майдану смерть дивилась в очі ласо.
«Сто кач» поплило в небо по Тисині,
З них четверо – герої із Донбасу!

Наталія Бугаре

НАУМОВ ВОЛОДИМИР ГРИГОРОВИЧ

(09.03.1970 – 18.02.2014)
Донецька обл., Добропільський р-н, с. Шевченко

Юлія Веприцька

ГЕРОЮ УКРАЇНИ НАУМОВУ В. Г.

Холодне пекло на Трухановому острові
Тобі в останню довелось побачить мить,
Хоч і звертався ти до люблячого Господа,
Але почув лише: «...а етава убіть».

В житті буденнім був звичайним трактористом,
Ти Кобзаря читав, любив свої степи.
Хоч руки звикли до роботи в полі чистім,
Та серце краялось: ти зради не стерпів.

Тому у темний час недолі та безвладдя
Ти твердо вирішив свободу боронить,
І навпростець, без аніякого знаряддя,
Пішов туди, де були люті вороги,

Аби прийняти бій за праве людське діло,
За честь і совість, гідність, волю і братів.
Але кати тебе безжалісно убили,
Аж острів тихий той від жаху затремтів...

Тож знай, герою мій, що ти не марно гинув:
Ми піднялись – Народ, як ти того хотів,
За нашу неньку славну, матір-Україну
Повстали всі – здолати злодіїв-щурів.

Мій побратиме вірний, спочивай в спокої.
Ім'я твоє ми збережем навік!
Країна визнала тебе своїм Героєм –
Людина, Батько, Син і Чоловік.

Герой України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (посмертно).

Наумов В. Г. приїхав на Майдан на власному автомобілі за покликом серця. Записався до Самооборони Майдану. Був викрадений і задушений. Тіло знайшли 18 лютого вранці на Трухановому острові в Києві.

Залишив стареньку 85-річну маму та вдову з двома синами: 4-річним Арсенієм і 8-річним Єгором.

ПАНТЕЛЄЄВ ІВАН МИКОЛАЙОВИЧ

(01.02.1981 – 20.02.2014)
Донецька обл., м. Краматорськ

Таміла Ярцева

НЕБО В СЕРЦІ

Встретит небо ярким солнцем.
Чистым светом захлебнёмся.
Прикоснёмся, рассмеёмся.
Мы спасёмся...

Це рядки з пісні, яку Іван Пантелєєв написав
для свого рок-гурту «Небо Мінуса»

Зберу всю надію.
Скажу: ти не падав!
В тих кадрах – неправда.
Це падало тіло.
Нестримна, як сам ти,
Душа полетіла.
Когось рятувати.

Чи не забагато?
Сім куль прийняв в себе.
В «сім'ї» так і треба:
За матір, за тата,

За мене, за тебе,
За волю, за правду,
І в серце – за небо.

За небо холодне.
В тім небі був «мінус».
До тебе тулилось.
Воно у світ дольний
Тягло струни зливи
Крізь димний вогонь твій.
Та ти – не з журливих.

Тоді повним волі
Промінням вкололо.
І в нас – мінус доля.
В нас – «Слава Герою!»
У небі ніколи
Ніхто не дозволить
Відняти твій голос.

У небі гарячім
Крізь серце пробите
Ввіллється все світло,
Як ти передбачив.
Всміхнешся привітно.
Така в тебе вдача –
У воїна світла.

Удариш різкими
Поривами в межі
Між «я» і «всі решта».
Складеш дружбі гімни
На сонячній вежі.
Врятуєш – не згинем.
Тобі це не вперше.

РЕКВІЄМ

Не заспівав журбу свою
Вборонену,
А гучно крикнув, як стають
Героями.

Зірвав свій голос, і струна
Обірвана.
Та в те, що встиг донести нам,
Ми віримо.

Твій переможний лейтмотив –
У кожного.
Не зміг. Хотів, але не встиг –
Ми зможемо.

Із того світла, що вело,
Далекого –
Сім кольорів, сім куль, сім нот –
Твій реквієм.

Пантелєєв І. М. – рок-музикант, соліст групи «Небо Мінуса». Грав на різних музичних інструментах, складав вірші і музику. Його вбили пострілом у серце на вулиці Інститутській. Герой України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (посмертно).

РИБАК ВОЛОДИМИР ІВАНОВИЧ

(30.11.1981 – 21.04.2014)
Донецька обл., м. Горлівка

Юлія Веприцька

ЗВОРОТНИМ ШЛЯХОМ

Спалахують думки – тривоги діти –
останнім часом всі чомусь до ночі,
а я не знаю, де ся притулити,
аби не чути мову неспівочу.

Вона ворожа стала, хоч і рідна,
й нічого з цим я вдіяти не здатна,
тому що нею віддають огидні
страшні накази від рашиста-ката.

Перевертні, вовки в овечій шкірі
заполонили мирнеє містечко.
Не голуби злітають в синій вирій,
а ґедзі чорні з пістолета «стечкін».

Здається, час іде зворотним шляхом:
рік «сорок третій» – історичне коло,
блищить на сонці у фашиста бляха,
а діточки жахаються навколо:

– Ой, мамо, мамо, бачиш, онде німці!
– Ходи до мене, їм до тебе – дзуськи!
– Ой, мамо, тата нашого… у річці…
та тільки, то не німці, мамо, – руські.

Герой України з удостоєнням ордена «Золота Зірка».

Володимир викрадений невідомими 17 квітня 2014 в Горлівці одразу після мітингу.

22 квітня його тіло було знайдено в річці Казенний Торець біля смт. Райгородок Донецької області з ознаками насильницької смерті. Разом із ним було знайдено тіло студента Юрія Поправки.

ЧЕРНЯВСЬКИЙ ДМИТРО ОЛЕКСАНДРОВИЧ

(05.03.1992 – 13.03.2014)
Донецька обл., м. Артемівськ

Лідія Ковальова

БАЛАДА ПРО ДМИТРА ЧЕРНЯВСЬКОГО

Вдивляюсь пильно у світлину:
На ній усміхнений хлопчина.
Йому ледь-ледь за двадцять років,
Дорослі перші робить кроки...
В звичайній він зростав родині,
Був у батьків єдиним сином,
Любив життя, вивчав науки
Та історичні першодруки,
Бо так в історії кохався,
Що йти в історики зібрався.
І не дарма: він поспіль тричі
Мав призові місця... Зазвичай...
На обласній олімпіаді...
Були батьки і друзі раді.
Молилась мама: «Слава Богу,
Дмитро обрав собі дорогу...»
А він вагавсь, з собою сперечався:
«Економіст я чи історик?»
Бо розумів, що Україну
Слід піднімати із руїни.
Тому й обрав економічну
Практичну справу, не ліричну.
Здав ЗНО на двісті балів!
Було таких, як він, замало...
Провчився, вийшов бакалавром,
Та не спочив відтак на лаврах,

Пішов іще й в магістратуру
І дивував там професуру
Вельми глибокими знаннями.
Любив навчатись до безтями...
Диплом вже мав одержать в травні,
Та не судилося... Державні
Тривожні справи почалися.
Нам «брат» на голову звалився.
Зайшла орда «великоросів»
З новітнім планом «барбаросси»
І ну, країну руйнувати,
Щоб «руській мір» побудувати.
І без вагань Дмитро все кинув,
Щоб захищати Україну...
Був з вісімнадцяти в «Свободі»,
Хоч небезпечно це на Сході,
Яку ж сміливість треба мати,
Щоби до лав «Свободи» стати!
Тепер відчув він поклик часу
І став до лав борців Донбасу.
В Донецьку пристрасті вирують,
Чужинці правдою торгують,
Зовуть Донбас до них єднатись –
«Росія буде добра мати...»
Щоб люд ці зайди не дурили,
Не підрубали волі крила,
«Свобода» мітинги збирає.
А поряд бродять дикі зграї
Тітушок з бітами, кийками,
Із колорадськими стрічками.
Російські зайди ватажкують,
Тітушки бійки провокують.
А добровольці від «Свободи»
Боронять мітинги від зброду.
«Свобода» свій загін шикує,
Наснаги й віри не бракує,
А на чолі – Дмитро Чернявський
(Без обладунків... і без каски...).

«Палач» московський (це – клікуха),
Зарізав в сутичці Дмитра.
Для «палача» така мокруха –
Звичайна справа упиря.
Від жаху серце калатає,
А на бруківці розквітає
Червона квітка, вся із крові –
Вінок Чернявському Дмитрові.
Душа на небо відлетіла,
А на бруківці – юне тіло.
Приймай, Небесна сотне, брата...
Цей вірш – тобі й Дмитру присвята...

22 роки. Загинув від руки російського зайди на прізвисько «Палач» під час зіткнення між мітингами прихильників єдності України та проросійської акції в центрі Донецька.

Герой України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (посмертно).

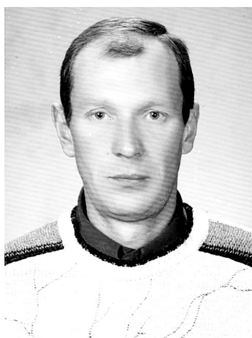
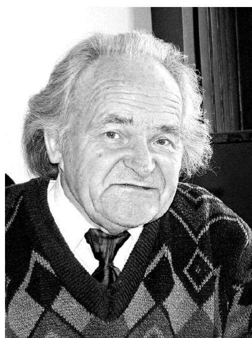
Діорама Музею Небесної сотні

Цупким ґудзем гризуть пута сліпої недолі.
Та щоб воленьку розкути, повстали Герої.
На клич серця піднялися несхильні до бою.
В грі азартній закулісся прицілює зброю.
Вибирає злий дух жертву для ока бандита
Падуть перші – Боже, – мертві! Вам, діти, ще б жити!..
Зірки втратили яскравість: життя – в круговерті.
Ряди інших не злякались ні крові, ні смерті,
Україну прикривали своїм серцем дружнім,
В нім любов’ю на скрижалях розписались мужні.

Оксана Федишин

ГЕРОЯМ ЖИТОМИРЩИНИ – **СОТНІ НЕБЕСНОЇ** – СЛАВА!

Сотні небесній – слава!
Ми ж бо не маєм права
Забути полеглих героїв
За долю Вкраїни святої.

Тетяна Сливко

БАЛЮК ОЛЕКСАНДР ОЛЕКСАНДРОВИЧ

(19.03.1974 – 20.02.2014)
Житомирська обл., Новоград-Волинський р-н,
с. Пилиповичі

Тетяна Сливко

НЕЗЛАМНІСТЬ ДУХУ

Мені казали: «Про героїв не пиши.
Про них і так напишуть ще багато».
А я писала і пишу все від душі,
бо я про них не можу не писати.

Як не згадати Олександра Балюка.
Він на Майдан ішов, а не на страту.
Як замовчати, що в якогось віслюка
відніме розум й він почне стріляти.

Ридає мати, у оселі вже біда –
в її синочка жартуна-спортсмена
майбутнє вкрала, не спитавшись, та орда...
Не стане він ніколи під знамена.

А був красивий і дотепно-говіркий,
дружити вмів і дружбу цінувати.
І в час останній, хоч від ран сам був слабкий,
Поранений йшов інших рятувати.

Мені казали: «Про героїв не пиши.
Про них і так напишуть ще багато».
А я писала і пишу все від душі,
бо я про них не можу не писати.

Герой України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (посмертно).

Балюк О. О. помер 20 лютого від вогнепального поранення грудної клітки з пошкодженням внутрішніх органів. Зі слів очевидців, бувши тяжко пораненим, намагався врятувати життя іншого пораненого.

КЕМСЬКИЙ СЕРГІЙ ОЛЕКСАНДРОВИЧ

(15.11.1081 – 20.02.2014)

Житомирська обл., м. Коростень. Народився в м. Керчі

Тетяна Сливко

НЕЗАКІНЧЕНА РОЗМОВА

Ох, здавалось українці навік розпрощались
з «комунізмом»: в той час люди в тюрмах не вміщались.
В Казахстан везли не сотні незгідних – мільйони.
Каторжників-українців нищили у зоні.
Бо посміли, бач, повстати – за те й повбивали,
повкидали у окопи, танками зрівняли.
Згодом стала Україна від всіх незалежна.
Освітило сонце ясне Вкраїну безмежну.
Та чекала Батьківщину нова небезпека:
знов відкрився шлях до влади партократам й зекам.
Під тризубом й біколором панство панувало
Та «защітніков» народа з себе удавало.
А незгідних до в’язниці, як колись, кидало
І в лісах та у посадках голови рубало.
На Майдан зійшлися люди. Перед ними Кемський,
політолог, виступає: «Справи, – каже, – кепські.
Нам потрібно вимагати не царя, а зміни,
Щоб систему поміняти всієї країни.
Як сідниці поміняєм, яка користь кріслу?
Ми повинні вимагати підзвіту суспільству.
І щоб влада нова дбала про цінність громади,
А не лишень про «сімейки» – в цьому її вада.

Юридичних інструментів треба вимагати,
Через них і на закони маємо впливати...»
Не скінчив Сергій промови – снайпер влучив в скроню,
І полилась кров червона крізь його долоню.
То «защітнікі» народу нарід «захищали»
І для їхнього же блага його й убивали.
Як ростила мати сина і чим годувала,
за що вчила свого сина – владонька спитала?
За що вбила влада сина, за що розстріляла?
Безневинну кров рікою нащо розілляла?
Пливе кача по Вкраїні, кров і далі ллється,
З чужини мерзенний Юда із того сміється...

Герой України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (посмертно).

Аналітик Інституту політичних та економічних ризиків і перспектив. Писав статті для «Української правди», газети «День» та інших видань.

Був засновником та адміністратором ресурсу «Кооперативний рух».

На Майдан приїздив часто, належав до «Чорної сотні». Допомагав виносити поранених.

Загинув на вул. Інститутській від снайперського пострілу.

ПРОХОРЧУК ВІКТОР ОЛЕКСАНДРОВИЧ

(25.05.1975 – 18.02.2014)
Житомирська обл., смт. Володарськ-Волинський

Тетяна Сливко

ВБИВСТВО, УЗАКОНЕНЕ РЕЖИМОМ

Наче горлиця мати билася ...
Їй не вірилось і не снилося,
Що двоногий десь ходить лютий звір,
який сина вб'є і підкине в двір.

– Ой, синочку ж мій, ясне сонечко,
Перерізав кат твоє горлечко
За Майдан, за честь і за воленьку.
Так покремсав гад твою доленьку.

Твою доленьку покалічено.
Всіх смертей іще не полічено.
Думав кат, що люд поневолено,
А негідникам все дозволено.

Синь небес в жалобі схилилася.
З сином матінка вже простилася.
Біль упав на сніг чорним вороном,
Обійнявся він та й із стогоном.

Потім став той біль сивим порохом...
Так почався бій з лютим ворогом!

Герой України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (посмертно).

Закінчив Житомирський автодорожний технікум. Потім служив в МВД, працював охоронцем.

Віктор був на Майдані в Києві від початку заворушень. 18 лютого він зник. Бійці з його сотні відшукали свого побратима через тиждень у морзі. Перед тим тіло загиблого виявили у дворі вулиці Хрещатик, куди було викинуте зі слідами насильницької смерті та з перерізаним горлом.

Прохорчуку Віктору було 38 років...

ЗАЙКО ЯКІВ ЯКОВИЧ

(04.04.1940 – 18.02.2014)
м. Житомир. Народився в Білорусі

Тетяна Сливко

БУЛО ТЕ СЕРЦЕ СПОВНЕНЕ НАДІЙ

Безжальний час вбиває дні.
Вчорашня мить – історія.
Годинник скиглить на стіні.
Рахую в небі зорі я…

Десь серед них і ваша, та,
Що ниє в серці раною.
І ятрить душу гіркота:
Вже рік, як смерть нежданою

Бідою злою в мирний світ
Ввірвалася, непрошена.
А був же з нами стільки літ…
Та шлях вже припорошено.

І серце, сповнене надій,
Тепер належить вічності.
А був у центрі всіх подій,
Без поз і без дволичності…

Простіть, що поруч не було,
Як на Майдані з свічкою
Стояли ви, а там гуло
І кров лилася річкою,

Як над людьми наруги час
завис протистояннями.
Це врешті-решт й убило вас…
А жив лишень бажаннями,

Щоб Україна розцвіла,
Як сад, містами й селами,
Щоб влада чесною була,
А діточки – веселими.

Герой України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (посмертно).

Був білорусом, громадянином України.

Журналіст, редактор газети «Голос громадянина». У 1989-1993 рр. очолював Громадянський фронт Житомирщини. Був Народним депутатом України першого скликання. Автор багатьох історичних і публіцистичних творів, зокрема, серії книг «Літопис державотворення».

Помер від інфаркту під час нападу силовиків на мітингувальників на вул. Інститутській.

Зайку Якову було 73 роки...

ШАНУЙ ГЕРОЇВ,
СЛАВНЕ ЗАПОРІЖЖЯ!
КОЗАЦТВА ДУХ – ЖИВИЙ,
НЕ СПОПЕЛІВ!

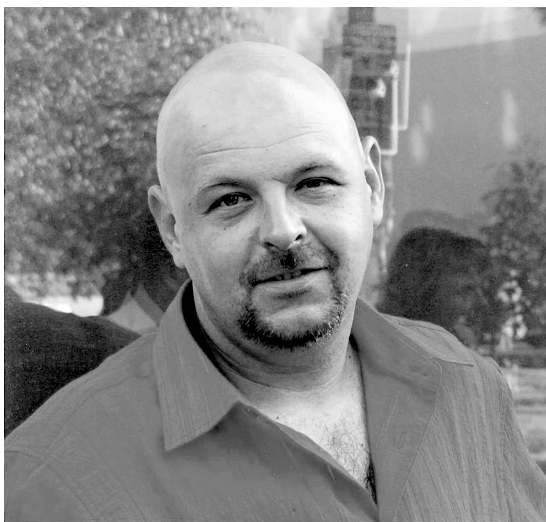
ЩО СКАЖЕШ, ДРЕВНІЙ СВІДКУ?

О, дубе, свідку древній 700-річний,
Що бачив волю, війни, правду, гнів,
Козацький волелюбний рух величний,
Шабель дзвінкий гопак і волі спів...

Гадав, що в двадцять першому сторіччі
Побачиш рабовласника хомут?..
Що кращих позбирає знову вічність –
За волю закатовані помруть?..

Таких тортур не бачив зроду, друже.
Такого зла не було на землі,
Та ЩО дух волелюбний переможе
І змінить напрям славних Журавлів?

Оксана Федишин

СПАЛИЛИ ТАТА

В Небесне відлетіли зарубіжжя
Лицарства світлокрилі Журавлі.
Шануй героїв, славне Запоріжжя!
Козацтва дух – живий, не спопелів!

Їх, жовтодзьобих пташенят маленьких,
Прикрий крилом батьківського тепла,
Як і вони в свій час, прикривши Неньку,
Згоріли ради спільного добра.

О, Боже! Що сьогодні сниться кату?!
Заради влади демонських ідей
Спалила банда радість, вбивши тата,
Осиротілих чотирьох дітей!..

Лицем припали квіти до підніжжя
Меморіалу Сотні Журавлів.
Шануй Героїв, славне Запоріжжя!
Козацтва дух – живий, не спопелів!

Оксана Федишин

СИНЕНКО СЕРГІЙ ПЕТРОВИЧ

(05.03.1978 – 13.02.2014)
Запорізька обл., Якимівський р-н, с. Володимирівка

Лєфара Шадріс

ПРИЛІТАЙТЕ ВЕСНАМИ ЗГРАЄЮ ЖУРАВЛИНОЮ

Знов мереживо зимове,
виє заметіллю лютий.
І не знав ніхто, що знову
чорний птах ввірветься смутком.

Ти народ звав на Майдани:
– У полоні Україна!
Скиньте ви свої кайдани,
Мати наша вся в руїнах!

– Не злякаюсь! Я повинен, –
так ти мовив на порозі, –
– у вогні країна гине,
іншої нема дороги.

Обійняв дітей, прощався.
(Народилось двоє днями!)
– Повернусь я, – він всміхався,
– не один я йду, з братами!

Ти вивозив хлопців з пекла,
Що настало в люту зиму.
Не боявся небезпеки –
задля доньки, задля сина.

Стала факелом машина,
Обірвалася дорога....
Гинуть діти Батьківщини
і на небо йдуть до Бога.

Тьмяне фото в чорній рамці,
плачуть свічки вдень й ночами...
Борг віддав і мужнє серце...
«Повертайся з журавлями...»

Ти несеш тягар, як янгол.
А у нас все запах смерті.
Сіє «Градом» «брат»-диявол,
хоче Неньку він роздерти.

МОЛИТВА:

Упокой, Боже, душі загиблих мужів та синів.
Хай ясніють їх імена у вічності та в серцях.
Матерів приголуб, благоденства їм дай, тихих снів.
Бережи Україну, не дай їй розпастися в прах.

Герой України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (посмертно).

Сергію Синенкові було 35 років. В нього залишилось четверо дітей, з них двоє – близнюки, народилися в грудні 2013 року. Його вбили і спалили в його автівці на дорозі в напрямку Запоріжжя в ті трагічні зимові дні. Була людина. Був просто хороший батько, чоловік і громадянин своєї країни. Тепер навічно – солдат і Герой.

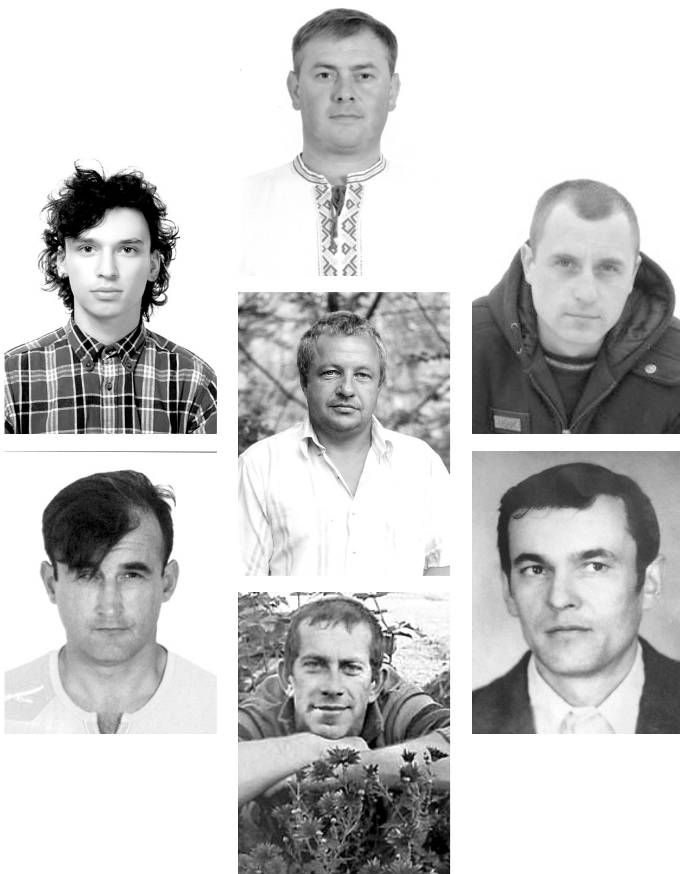
Бронзова фігура юнака зі щитом,
встановлена на могилі
Героя Небесної сотні Романа Гурика.
Скульптор Борис Данилюк (Київ)

Спішив туди, де Сфінкс принишк і витяг лапу.
А хитра загадка – у кігтях Серце і Життя.
Бо ж ворог попередньо розіслав сатрапів,
Щоб вистежити й вбити України майбуття...

Багато жертв Загризла вірних таємниця.
Звір, як колись, впаде з розпуки у бездонний вир,
Якщо у ребусі війни відкриєш лиця
Тих, хто тримає на прицілі нашу долю й мир.

Оксана Федишин

ПРИКАРПАТСЬКІ
СИНИ УКРАЇНИ

До свободи зробивши останній свій крок,
Непідкупні, рішучі, єдині
До Небесної сотні вписали рядок
Прикарпатські сини України.

Сергій Філь

ГУРИК РОМАН ІГОРОВИЧ

(02.10.1994 – 20.02.2014)
м. Івано-Франківськ

Тетяна Лавинюкова

РОМАНУ ГУРИКУ – ХЛОПЦЮ З НАШОГО МІСТА

Щоб позбутись ницої омани,
Жити гідно в рідному краю,
Вийшли кращі люди на Майдани,
Став і ти, Романе, в тім строю.

На передовій, як йшли до бою,
Знав: назад не буде вороття,
Впав, прикривши дівчину собою,
Врятував життям своїм життя.

У важкі протистоянь моменти
Без вагань ішов ти на прорив...
Ромчику, філософе-студенте,
Серцем Україну ти прикрив!

Найріднішу неньку-Україну,
Матінку згорьовану твою!..
Твій Франківськ шанує пам’ять сина,
Що поліг в нерівному бою.

Мов сльоза, вода двох Бистриць чиста,
Журяться над річками мости...
Вийшло все, здавалось, рідне місто
В путь тебе небесну провести.

Вулицею Гурика Романа
Йдуть малі й дорослі земляки,
Юний патріот, герой Майдану –
В бронзі, в серці, в славі – навіки!

Герой України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (посмертно).

19 лютого він закрив собою дівчину-медика, що тягнула пораненого. Куля снайпера, що влучила у скроню, обірвала життя і мрії Романа.

Його останній запис на сторінці в соціальній мережі: «Зараз або ніколи. Всі на Грушевського. На смерть».

ДІДИЧ СЕРГІЙ ВАСИЛЬОВИЧ

(03.11.1969 – 18.02.2014)
Івано-Франківська обл., Городенківський р-н,
с. Стрільче

Оксана Федишин

ЗА ДОЛЮ НАРОДНУ, А НЕ ЗА ІДЕЮ

Плели нашу долю Московії спиці,
Петляли законами гаки облудні,
Тому розпочався протест у столиці
І Дідич очолив штаб спротиву в грудні,
Коли мирних діток-студентів побили.
Здригнулась душа городенківських хлопців,
Летіли у Київ, неначе на крилах,
Щоб якось спинити лихих «охоронців»:
– За що змолотили студентів кийками?!
– За що владним чоботом ребра ламали?!..
Вузлами стискали Вкраїну роками
І волю давили криваві вандали.

Майдан не вдалось обхопити петлею,
Бо перші шеренги стояли, мов скелі,
За долю народну, а не за... ідею;
Мов факели, в небі горіли «коктейлі»,
Спиняючи натиск машини злодіїв.
Мішалися з димом невинні сніжинки,
Не знали, наївні, про смертні події...
Та й хто б здогадався про варварські вчинки,

Про крові потоки, про гори побитих,
Про план шахраїв і проект казнокрадів...
По трупах ступають престольні бандити.
Ще зранку Сергій вивів сотню до Ради
І всім повідомив: «Йдемо ходом мирним».
Та ось в Кріпосному провулку неждано
Попали в облогу. Шквал вдарив мундирний.
Кров... Вибухи... Галас... Трусило Майданом.
Прийшлось відступати. Відходив останнім,
Своїх побратимів прикривши собою.
Немов в казані величезнім вулканнім,
Кипіло, крутило. Смерть рвалась до бою.

Невдовзі знайшли понівечене тіло
З проламаним черепом. Вбито Сергія.
День в розпачі меркнув. Сніжинки тремтіли,
Стікали сльозою. Це танула мрія?..
А мріяв козак про ходу в Городенці
На честь українських незламних героїв...
В день смерті Сергія засмучені хлопці
несли смолоскипи, крокуючи строєм.
Немов фіміам, линув дим попід хмари,
А в іскрах блищали вогні херувимів,
Наповнивши груди нетліючим жаром,
Топилися воском серця побратимів...

Герой України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (посмертно).

З коментарів: «Хлопці з Грабівки добре його пам'ятають: він був командиром їхньої сотні, цілодобово піклувався ними, а за самовільну відлучку з Майдану на Грушевського по-батьківськи давав позавуш», – Олег з Калуша.

ДМИТРІВ ІГОР ФЕДОРОВИЧ

(09.10.1983 – 20.02.2014)
Івано-Франківська обл., м. Калуш

Ірина Бондар-Лівобережна

ПАМ'ЯТЬ У ВІЧНОСТІ ЖИВА

Чоло високе. Добрі очі сині.
Любив країну та її людей.
Не з'явиться тепер – в своїй хатині,
Не пригорне вже матір – до грудей.

Матуся подалась на заробітки,
Щоб міг учитись на юриста син.
Бо тут інакше грошей взяти звідки?
Що ж, маминих надій не зрадив він!

Навчався і в Одесі, і в Франківську,
Диплом одержав, сам на ноги став...
Про совість пам'ятаючи синівську,
За хворим батьком ревно доглядав.

Та не судилось: батько не одужав,
Пішов у засвіт, нині вже в раю?..
За Україну син журився дуже,
Щоб жити гідно в рідному краю.

Коли повстали люди у столиці,
На всіх Майданах вирував народ,
В буремні дні пішов за правду битись
Наш калушанин Ігор-патріот.

Хоч кличе ненька – та звестись несила.
Пішов на небо він без вороття.
Чотири кулі з даху підкосили,
Всі рани – несумісні із життям…

Плач, Україно! Не вернути сина,
Безсилі плач, молитва і слова…
Закрилися навіки очі сині,
Про подвиг пам’ять в вічності жива.

Ігор Дмитрів – Герой України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (посмертно).

Змалку Ігор доглядав за хворим батьком, оскільки мати була закордоном на заробітках. Це загартувало його: досягав поставленої мети попри перешкоди. Коли навчався у Прикарпатському національному університеті, активно підробляв: таксував, їздив на заробітки. Закінчив ще й Одеську юридичну академію.

«Ігор міг заступитися за незнайому людину, якщо бачив несправедливість. На запитання, навіщо це тобі, він розводив руками: хто, як не я? Був дуже прямолінійним», – згадує його товариш Володимир Шульган.

КАЛИНЯК БОГДАН МИХАЙЛОВИЧ

(29.01.1961 – 28.01.2014)
Івано-Франківська обл., м. Коломия

Оксана Федишин

НАРОДНОЮ ДОЛЕЮ ВІН ЗАНЕДУЖАВ

У Вічність святу відійшов наш земляк –
Майдану герой Богдан Калиняк.
Провівши крилом по чолі небозводу,
Прощалась душа наостанку з народом,
Якого любив більш, ніж власне життя.

Леліяв шляхетні святі почуття
До Неньки невільної відданий син.
Хороший господар був і сім'янин.
Скількох він підтримав! Скільком допоміг!
Із серцем великим, в якому він зміг
Вмістити не тільки знайомих, родину,
А й цілу Вкраїну велику, єдину.
Палкий патріот і сумлінний Богдан
Підтримував гривнею рідний Майдан,
І одягом, й словом, й плечем для слабкого;
Виносив поранених з диму їдкого;
Вночі чергував, вдень себе не щадив...
Два місяці чорних народу служив.
В січневі морози, облитий водою,
Нескорений духом, не дбав за собою...
Його не спинили ні кулі, ні стужа –
Народною долею він занедужав...
В смертельнім жару обірвались слова:
«Не вмерла Вкраїна... Вкраїна жива...»
Заплакала Кам'янка і Коломия –
І вітер голосить, по закутках виє:
«Не вмерла Вкраїна... Вкраїна живе...»
Шикує ряди покоління нове.

Герой України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (посмертно).

Народився в сім'ї патріотів з діда-прадіда. По маминій лінії – батьків вивезли в Сибір. Прабабуся гукнула до бабусі, щоб заповила в куртку дитину і викинула в сніг, коли їх вивозили. Так врятувалася мама Богдана, вихована бабусею. А батько Богдана – також політв'язень, репресований радянською владою.

КОСТИШИН МИХАЙЛО ЙОСИПОВИЧ

(09.04.1971 – 26.02.2014)
Івано-Франківська обл., Рожнятівський р-н,
с. Нижній Струтинь

Богдана Пілецька

ВІН З СОТНЕЮ НЕБЕСНОЮ В СТРОЮ

« Не плачте, мамо, Ви за мною,
Я Україну так любив,
Життям, найвищою ціною,
За її долю заплатив...»
Оксана Станко

А кожному своє на цій землі.
І хто родився – має свою долю.
Комусь марудно тліти у імлі,
І спалахнути іншому – за волю.

Він, як зоря на темнім небосхилі,
Іскриться, вказує нам шлях.
Він жив, він знав: ми не безсилі,
Майбутнє – в кожного в руках.

Він, як і ми, любив своє життя,
За неньку і братів стояв горою.
Роздумував про світ, людей, буття,
Його душа – осяяна іскрою.

Це та людина, що у прикрий час
Пішла у бій за рідну Україну.
За всіх людей, за кожного із нас,
За правду і за мову солов'їну.

О, краю милий! Скільки чистих душ
За тебе відлетіли в височінь!
І він тоді безстрашно і чимдуж
Метнувся в бій, де смерті сіра тінь.

Ті нелюди... Їм Бог колись – суддею,
Обрізали життя тонку струну.
І сльози, біль, і віск стікав свічею,
Землицею присипали труну.

І він вже там, де болю більш немає,
Із Сотнею небесною в строю,
На світ наш тлінний мирно споглядає
Земним героєм в Божому раю.

Вам «Зірка Золота» блистить на грудях...
Герої наші, вдячність вам й уклін,
Ви пробудили дух свободи в людях,
І ми змогли піднятися з колін!

Герой України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (посмертно).

Костишин Михайло приїхав на Майдан у Київ відразу після побиття студентів. Разом зі своїми побратимами вони стояли на Майдані, ходили на пікети, чергували на барикадах.

Його жорстоко побили, без шансів вижити. 27 січня потрапив у лікарню Львова з тяжкими травмами. Через місяць Михайло помер.

ТКАЧУК ІГОР МИХАЙЛОВИЧ

(01.09.1975 – 20.02.2014)
Івано-Франківська обл., Коломийський р-н,
с. Велика Кам'янка. Народився в Росії, Калінінградська обл.

Оксана Федишин

СНАЙПЕР РОЗСТРІЛЯВ ДОБРОТУ І ЛЮБОВ

З-під старечих натомлених вій
виглядає любов у вікно...
Заслонила сльоза Божий світ:
мати сина не бачить давно.

У свої досоткові роки
поховала в землі цінний скарб –
Дорогого синочка, який
склав життя на Вітчизни вівтар.

А на ліжку – любові сонет –
благородне, мале янголя...
Мило татів цілує портрет...
Вимовляє лиш «тя-тя» маля.
В домі скорбно: сім'я не уся.
У сиріток трьох очі сумні:
На колінах сидять в татуся,
часто граються з ним... лиш вві сні.

О, любове міцна, мов алмаз,
і красива, мов ніжний нарцис,
Мов букет польовий, що не раз
він коханій дружині приніс.
Зненавидів, голубко, добро
супостат – кровожерний дракон:
Щоб у рабстві тримати народ,
поміняв він країни Закон.

Й диктував хижу волю властей
для пригнічення щастя, добра,
Віри в краще майбутнє дітей,
в те, що рухне система стара,
Що розквітне Вкраїна... На жаль...
тут кийками свободу січуть.
Снайпер вистрелив – в крові лежав
на Грушевського Ігор Ткачук.

Охмелів бузувір – ллється кров.
Причаївшись в готелі, з вікна
Розстріляв Доброту і Любов,
Годувальника й Опікуна...
Голуб миру підбитий лежав.
Світлий погляд його – в неба синь,

Наче душу свою проводжав
Країни невільної син.

Не збагнути ніколи властям
злобних демонських чорних мастей:
Розстріляти не вдасться катам
молитви матерів і дітей.
І Господньої Правди рука
їх дістане будь-де на землі,
Покарає убивцю-божка...
Не сумуйте, сирітки малі.

Герой України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (посмертно).

На Майдані загинув від пострілу снайпера в голову батько трьох дітей, покинувши любиму і люблячу дружину та стареньку матір.

ШЕРЕМЕТ ВАСИЛЬ ОЛЕКСАНДРОВИЧ

(21.03.1949 – 07.03.1914)
м. Київ. Народився в Івано-Франківській обл., Надвірнянському р-ні, смт. Ланчині

Дмитро Коршунов

СУМНИЙ ДІДУСЬ

Сумний дідусь ні з ким в житті не сперечався,
Хоча на серці дуже боляче було,
У височінь на білі хмари задивлявся
Та рідне подумки пригадував село.

Він малював дитинство пензлем свого серця,
Братів із сестрами, любов своїх батьків,
Його душа казала розуму: «Не сердься!», –
Але дивитись на тиранів не хотів.

Сидів дідусь та гірко плакав на Майдані,
За Божими дітьми, яких несли в крові:
«Країна пращурів у болісному стані,
Але надія є допоки ми живі!»

Журба та сум тримали серце у полоні,
Блакитне небо сморід чорний оповив,
У кулаки до болю стиснувши долоні,
Пішов на ворога, не стримуючи слів.

Його чекали вдома діти та онуки,
Але обрав дідусь жертовний серця шлях,
Він добровільно, як Христос, пішов на муки,
Та до Небес злетів на крилах, мовби птах.

Вражає доля героїчної людини:
Він розірвав канати бісових тенет,
Життя віддав своє заради України,
Дідусь Василь, що був із роду Шеремет.

Герой України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (посмертно).

Помер у столичній лікарні від ран, отриманих під час сутичок з «беркутівцями» 18 лютого. Також стан його здоров'я різко погіршився й від отриманого переохолодження: чоловіка облили крижаною водою з водомета.

Василь Шеремет народився у багатодітній сім'ї, в якій було дев'ятеро дітей. «Василя в армію відправляли чужі люди, – пригадує сестра Галина. – У нас не було грошей на їжу. По черзі доводилося ходити до школи, бо взуття на всіх не вистачало».

СВІТЛА ПАМ'ЯТЬ,
ПОДЯКА І ШАНА
ВСІМ ГЕРОЯМ МАЙДАНУ –
КИЯНАМ

Не спинити історії потяг
Та не стерти із неї Майдан,
І героїв Небесної сотні,
Між яких є десятки киян.

Сергій Філь

БАДЕРА ОЛЕКСАНДР МИКОЛАЙОВИЧ

(01.01.1948 – 28.01.2014)
Київська обл., Васильківський р-н, с. Мала Солтанівка.
Народився у м. Володимир-Волинському

Євген Чумак

НЕБЕСНОЇ СОТНІ ОТАМАН

Місце обрав зі славетною сотнею
там, де стіною стояли брати.
Ти гартувався з рікою народною,
діло твоє там ставало святим.

Не піддавався наказу жорновому.
Все ти робив, як отаман-козак,
щоб розцвіла Україна по-новому,
щоб набула європейських ознак.

Мріяв, щоб діти, онуки – не в бідності.
Мріяв про волю, про щастя просте.
Слава в віках Революції гідності!
Хай сподівання країни росте.

Діти пишаються, що з побратимами
частка тебе у шелесті трав.
Вітер розносить округами милими
мрію твою, в яку ти поринав.

Ти по природі на біль адаптований,
хворий стояв, говорив-жартував:
«Що ж, покропили, – я став загартований!»
Й далі до правди, як меч, крокував.

Ти барикад не покинув отруєний.
Ні, не скорив тебе злий лиходій.
Тільки народ, в боротьбі загартований,
знає, що ти наш тепер – вартовий!

Бадера О. М. – отаман Галицько-Волинського козацтва, герой Небесної сотні, Герой України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (посмертно).

Був травником – майданним цілителем, етнографом-істориком славного козацького руху України. Мріяв створити музей Січових Стрільців.

Облитий крижаною водою, застудився під час протистояння на Грушевського, був сильно побитий, отруєний газами. Не покинув барикад, жартував... Смертельні забої отримав 22 січня 2014 біля стадіону «Динамо».

БАЧИНСЬКИЙ ІГОР ВОЛОДИМИРОВИЧ

(30.11.1983 – 25.02.2014)
Київська обл., Києво-Святошинський р-н, с. Боярка

Ірина Світодар

СИН УКРАЇНИ

Неначе тінь Армагеддону
Примарним вкрила світ плащем:
Став чорним день, не чути дзвону
У храмах, в грудях – серця щем.

Народ зірвавсь в безодню гніву,
За правду рветься у двобій:
В душі єдиному пориві,
Як гренадери, стали в стрій

За щастя рідної держави.
В юрбі нових товаришів,
У бійку з «Беркутом» криваву
Вступив нащадок козаків.

Час плинув, як в секундомірі.
У полум'ї міцніла сталь
Твердих стремлінь. Він дуже вірив,
Що світлих мрій він сам коваль.

Не бачив Ігор батька й матір,
Зарано долі біль пізнав;
Він прагнув щастя, вдачу мати
Та справедливості бажав.

Без думки про винагороди
У боротьбі відважній він,
Йдучи завзято до свободи,
Загинув як герой і син –

Як син своєї України,
Святих красот її землі,
Де віковічнії святині,
Духовні спадки чималі,

Де краєвидів дивна сила,
Що іноді бракує слів,
Натхнення виростають крила,
Як чути український спів.

Сьогодні Сотні поминання –
Небесні сяють куполи.
Ми віримо – людським благанням
Герої спокій віднайшли.

Хай захистять нас Вищі Сили!
Пошлють країні мирний шлях,
Щоб подвиг цей ми всі зуміли
Закарбувати у віках.

Мешкав з бабусею та дідусем у місті Боярка Києво-Святошинського району Київської області.

Взимку щоденно їздив на майдан Незалежності у Києві. Щоб не турбувати своїх близьких, ночував вдома, а щоранку, нічого

не кажучи рідним, поспішав на Майдан до своїх побратимів. Помер у лікарні від важких травм отриманих під час протистоянь з бійцями «Беркуту».

Герой України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (посмертно).

БОНДАРЄВ СЕРГІЙ АНАТОЛІЙОВИЧ

(24.11.1981 – 18.02.2014)
м. Київ. Народився у Донецькій обл., м. Краматорську

автор: **Серж Правдивий**
переклад з російської: **Сергій Зігуля**

ШЛЯХ

Закінчив шлях свій в тридцять три,
Помер ти, як Христос, за правду...
Злітали іскри догори –
На герць за долю йшли сини,
Вкраїні-неньці дать розраду.

Відроджувалась в тих вогнях,
З колін вставала Україна.
Ти йшов під кулями в боях,
Не знаючи про слово «страх»,
Як Богом посланий Месія.

Кипіла кров, Майдан ревів,
Гуділи нерви від запалу...
Святий свій дім від «грабежів»
Собою захистить хотів,
Спинить імперську злу навалу.

Не плакав ти від свисту куль,
Лякливо не ховавсь за спини.
Під жерлами ворожих дул –

Мерщій до ворога впритул!
А рані вистачить хустини...

В Небесній сотні ти тепер,
Душею служиш Богу вірно.
Немає смерті – ти не вмер!
Втекла сімейка ненажер,
Вкраїна встала непокірна!

Життя вирує, рве старе,
Нас накриває хвиля часу...
Та Бог міцний нам пліт дає:
Хто тіло не беріг своє –
Той має для душі оазу.

Герой України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (посмертно).

Програміст компанії GlobalLogic.

Загинув на Майдані від чотирьох кульових поранень. На момент смерті Сергію було 32 роки, його дружина Світлана перебувала на 8-му місяці вагітності.

ВАСІЛЬЦОВ ВІТАЛІЙ ВАЛЕРІЙОВИЧ

(16.11.1977 – 18.02.2014)
Київська обл., Києво-Святошинський р-н, с. Жорнівка.
Народився у с. Гаврилівка, Кам'янець-Подільського р-ну, Хмельницької обл.,

Марія Свердло

ПОЛІТ У БЕЗСМЕРТЯ

Народила мати сина у святу годину,
Та й навчила, як любити рідну Україну!
Виріс хлопець файний дуже, на розум багатий,
Був веселий і кмітливий, до праці завзятий.

Сіяв в землю добрі зерна – вони проростали,
Гарну жінку взяв в дружину, вже й донечок мали.
Та не все було так добре на той час в країні –
Пробудилися в народу почуття глибинні.

Наш Віталій – козаченько, словами не грався,
Він у вир подій поринув, влади не злякався.
Козаки завжди з боями волю здобували
Та не раз своєю кров'ю землю окропляли.

І здобули б, та Хмельницький... Богдане, земляче,
Що за спадок ти залишив, що й правнуки плачуть?
Знову ллються ріки крові, лихо процвітає,
Кат лютує, скаженіє, ще й в спину стріляє.

Захиталася у хлопця земля під ногами...
«Борітеся», – шепотів він спраглими вустами.
Відірвалася від тіла душа – та й злетіла...
Вбивцям – сором аж довіку, а Герою – крила.

Не судилося дружині мужа зустрічати,
Найкращого в світі батька вдома привітати...
Як прощалася громада з героєм Майдану,
Небо в тузі схилилося, віддаючи шану.

А весною біля хати мальви розквітали,
Не красою пишалися, гірко сумували...
Того року буремного повік не забути!
Ворогам нас не здолати – Україні бути!

Герой України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (посмертно).

Двох синів з малолітнього віку виховувала мама сама – батько помер рано. Віталій закінчив Аграрний університет, стажувався за кордоном, був одним з кращих професіоналів у декоративному садівництві України.

Гуртував навколо себе соціально активних людей, відроджуючи народні традиції. За власні кошти відновив стару криницю загального користування. Безкоштовно, за власною ініціативою,

обрізав дерева у селі. Планував з друзями створити у с. Жорнівці новий дендропарк для прогулянок селян. Залишив двох донечок – семирічну Іванку і однорічну Даринку.

Загинув від прицільного пострілу з автоматичної зброї.

ВЕРЕМІЙ В'ЯЧЕСЛАВ ВАСИЛЬОВИЧ

(22.02.1980 –18.02.2014)
м. Київ

Василь Томський

ПАМ'ЯТІ В'ЯЧЕСЛАВА ВЕРЕМІЯ

«... Ти напишеш нам з Небес високих».

– Що нового там на небі, друже Славцю?
Розкажи-но, нам цікаво, нам це треба:
Чи безкрає ваше чисте віще небо?
Як там ангели співають Богу «Слався!»?

Чисте небо... чисте місто... чиста совість, –
Все, як мріяв ти, Небесний Воїн Світла,
І служив для того людям, в серце мітив
Словом правди, і писав нащадкам повість

Тим життям коротким, що відміряв Строгий.
(... А надій і мрій в любові-орхідеї,
Що ростив ти для синочка і для неї!..)
– То про що твій репортаж останній, з Богом?

В чорному потвори влади там не мають?
Не болить душа, не плаче: «Ой, загину!..»?
Не стріляють вас на небі, не вбивають
Ні з-за рогу, ні впритул, ні підло в спину?

– Тут любові і братерства – чисті роси,
А для праведників – спів небесний лине!
... Тільки б ще твоє тепло відчуть, хороша!
І тебе в обійми, сонце моє, сину!

– Знай: не марним був той бій зі злом, що впало
На каштанові алеї твого міста!
... Лиш в синочка звірі тата відібрали,
Та не вбили в душах силу Божих істин!

Ти й на небі, вірю, робиш те, що вмієш –
В віщі книги доль і наших вчинків добрих
Репортаж свій пишеш, друже Веремію.

Так з Любові* вироста любові обрій.

** «Бог є Любов», – це ім'я найкраще, найповніше розкриває істину Божої сутності; і вона, вселенська Любов є початком і нашої, людської, котра має з благості Всевишнього запанувати на всій Землі і, нарешті, покласти край злу, насиллю, вбивствам. Чи не того прагнули всі, хто поклав життя своє на вівтар перемоги?!*

Герой України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (посмертно).

Киянин, журналіст, людина, чоловік, тато – і тепер навічно Громадянин Києва, міста нашого древнього.

Мав вищу освіту, писав про рідне місто, працював у різних виданнях, остання робота – газета «Вести».

Загинув на одній з вулиць столиці від рук нелюдів-«тітушок», виконуючи свої журналістські обов´язки. Сиротою лишився син Максимко.

ВОРОНА В'ЯЧЕСЛАВ МИКОЛАЙОВИЧ

(22.12.1981 – 09.03.2014)
м. Київ

Люда Аблаєва

СЛАВОНЬКО

Спи побратиме, братику мій, спи,
Вже не твої на землю сходять зорі,
У небі, де втрачає владу пил,
Гойдається душа твоя прозора...

Хай люди пам'ятають (хай не ти),
А київські великі перевали,
Як тупо по-звірячому кати
У Маріїнці братика вбивали.

Здавалось не майдан, а світ палав,
І дим, і кров, і страх в безодні секцій,
І батюшка так голосно волав,
Неначе у саме всесвітнє серце:

– Ой, Боже, захисти своїх дітей!
А діти, обморожуючи пальці,
Лишень хоч як бороночи людей,
З майдану кам'яний зривали панцир,

Жбурляючи в прицiли диких зграй,
В озброєні до щелеп хижі пащі,
Беззахисні благали: «Не вмирай»,
Та на руках вмирали люди кращі.

Ще кличе мама: «Славонько, Славко!»,
Ще уві сні жаліється на справи.
Усе пройде: негода, біль, закон,
Залишиться героя вічна слава.

Герой України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (посмертно). Активіст Євромайдану. Загинув внаслідок черепно-мозкової травми, завданої «тітушками».

ГАДЖА ПЕТРО МИРОНОВИЧ

(13.07.1966 – 22.03.2014)

м. Київ. Народився у Закарпатській обл., м. Рахові.

Сергій Сокольник

У НАС ДВОХСОТИЙ

У нас «двохсотий». Не в Афгані,
Де пил часів сліпить у очі.
На Інститутській, на Майдані...
Дивлюсь – і вірити не хочу...
Не чути пострілів із місяць,
Верба бруньками налилась...
Спіткало Восьму сотню лихо –
Помер Петро. Легені газ
Його убив. Тоді, боями,
Ніхто й подумати не міг,
Щоб в перемозі над катами,
Шалений рок його настиг.
Пробач Петро. Ти вмер. Живі ми.
Та як у Біблії слова:
Петро – ти камінь. І щасливий,
Що скресне Воля ще нова,
Якої ти, могутній кремінь,
Для нас підвалини заклав.
То спочивай собі на небі.
А ми продовжим. Час настав!

Герой України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (посмертно).

Незважаючи на слабке здоров'я, був на Майдані з перших днів,брав участь у нічних чергуваннях, входив до 8-ої сотні. Під час подій під Верховною Радою отруївся газом. Товариші хотіли дати респіратор. Він сказав: «Беріть собі, а я і так хворий». В кінці лютого потрапив до лікарні. Майже місяць лікувався від газових опіків бронхів та легень.

ДВОРЯНЕЦЬ АНТОНІНА ГРИГОРІВНА

(23.03.1952 – 18.02.2014)
м. Чорнобиль, Київська обл.

Тетяна Лавинюкова

БРОВАРЧАНКА

Щодня тривожної пори,
Рюкзак налаштувавши вранці,
Із передмістя Бровари
Ти поспішаєш до майданців.
Знайому постать, погляд, сміх
Усі так щиро зустрічають:
«Тут, хлопці, вистачить на всіх!
Зігрійтеся гарячим чаєм!»
Ти наймирніша у строю,
Та по-звірячому одразу
Впадуть на голову твою
Кийки «донецького спецназу».

... На стінці вишитий «Кобзар»
Та рушників краса нетлінна...
Небесна сотня – вище хмар –
І разом з ними Антоніна!
Навшпиньки тягнеться до зір
Найменша внученька трирічна...
Бабуся там твоя, повір!
А на землі їй – слава вічна...

Герой України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (посмертно).
Під час атаки на мирних людей «Беркут» відібрав життя активної та сильної духом броварчанки Антоніни Дворянець. Їй було 62 роки.. Її тіло упізнали за посвідченням ліквідатора аварії на ЧАЕС.

КІЩУК ВОЛОДИМИР ЮРІЙОВИЧ

(25.02.1956 – 18.02.2014)
Київська обл., с. Димер. Народився у Запорізькій обл.

Сергій Філь

НЕ ВМИРАЮТЬ ГЕРОЇ!

Знову «кача пливе по Тисині»,
І Майдан мерехтить від свічок,
Та тепер не несуть домовини,
Тільки пам'ять, мов клин журавлиний,
Шлях торує до вічних зірок.

...Він в житті був своїм, а не гостем.
Лиш ступила біда на поріг,
Стало все зрозуміло і просто:
На Майдан! За свободу боротись!
Він інакше вчинити не міг.

Біля Ради палаючі шини.
Шлях до волі крізь дим і вогонь.
Володимир – рішучий, нестримний,
Став на захист своєї країни.
Тільки куля спинила його.

Мов підкошений впав на бруківку.
Ще притомний лежав горілиць,
Ще побачив червоного цівку...
Як пришвидшені кадри на плівці,
Все життя промайнуло за мить.

Що він бачив в останню хвилину?
Може, зграю знайомих лелек,
Що летять навесні в Україну,
Чи кохану до болю дружину,
Чи в дитинство зворотний білет.

Може, бачив стривожену матір,
Розуміючись з нею без слів,
Може, ще намагався згадати,
Як батьків заховали за ґрати
За любов до своєї землі.

Може, бачив червону калину,
До якої біжить босоніж,
Чи велику щасливу родину,
Двох онуків, двох дочок і сина,
Чи згадав недописаний вірш...

Нам тепер не дізнатись ніколи
Про кружляння останніх думок...
Потім діти вивчатимуть в школі,
Як у битві за гідність і волю
Він зробив чи не першим свій крок.

Час безсилий! Пишаємось тими,
Хто вказав до майбутнього шлях!
Не вмирають герої! Живими
Залишаються в наших серцях!
Серед них і Кіщук Володимир!

Герой України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (посмертно).

Коли почалася революція, Володимир Юрійович казав: «У нас усе, як писав Шевченко!»

Патріот України, батько трьох дітей, дідусь двох онуків, поет, трудолюб, власник будівельного магазину.

На Майдан цей завзятий чоловік навідувався щотижня. Завжди брав із собою пакунки: возив протестувальникам їжу та ліки. Та ніколи не брав зброї, каски чи щита. Адже він не хотів воювати — прагнув гідного життя для своїх дітей та онуків.

Загинув одним з перших 18 лютого у Києві під час сутичок між мітингувальниками та «беркутівцями». Снайпер вистрелив Володимирові в голову, на якій навіть шолома чи каски не було...

КУЛЬЧИЦЬКИЙ ВОЛОДИМИР СТАНІСЛАВОВИЧ

(25.07.1949 – 18.02.014)
м. Київ

Ірина Бондар-Лівобережна

КУЛЯ В СЕРЦЕ!

Як я пишаюся, тату...
Щоки вже мокрі від сліз...
Тату, ви чуєте, тату?
Куля крізь серце – наскрізь...

Поряд будинок палає.
Кров, що по краплі – у сніг...
Віри не йму... Вже немає...
Тату, не треба вмирати!
Як же я вас не вберіг!
Тату, там друзі чекають!
Я рятувати їх мушу!
Ви вже пробачте, благаю...
Кулею – в серце... і в душу...

Герой України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (посмертно).

Незнайома мені людина. Але пройняла до сліз смерть батька від кулі на очах у сина...

Володимир Станіславович прийшов на Майдан, тому що там перебував його син Ігор, який входив до однієї із сотень. «Буду тебе захищати на Майдані», – казав пан Володимир синові. Та про власний захист не дуже дбав. Не мав ні бронежилета, ні щита, лише шолом. 18 лютого Володимир у свої 64 роки цілий день стояв на барикаді по вул. Грушевського. Після атаки «Беркуту», охорона перемістилась під Будинок профспілок.

Там він обмінявся із сином кількома словами. А той сказав: «Тату, я тебе люблю і дуже тобою пишаюся».

Близько 22.30 на барикадах біля Будинку профспілок куля снайпера влучила у серце Володимира Станіславовича, пройшла наскрізь. Друга влучила чоловікові в живіт.

«Я не рассчитывал, что он выйдет на передовую, но он пошел именно туда. Дальше прозвучала фраза: «Коридор! Тяжелый!» И четыре человека пронесли тело. Я узнал его, когда его уже почти пронесли мимо меня. Это был мой отец», – розповів син.

Його занесли до Будинку профспілок, який швидко запалав. Син пана Володимира встиг забрати тіло батька. Разом із працівниками Червоного Хреста заніс його до Михайлівського собору.

МАЗУРЕНКО ПАВЛО АНАТОЛІЙОВИЧ

(2.12.1971 – 22.12.1913)
м. Київ. Народився у м. Любар Житомирської обл.
Проживав у Криму

Тетяна Сливко

ЗА ЧЕСТЬ І ВОЛЮ УКРАЇНИ

У поліському краї, там, де льон розцвітає,
там, де вітер колише у полі жита,
у зажурі калина низько гілля схиляє –
земляка проводжає в небесне життя…

І здається, ще вчора Павлик бігав по маки,
Був розумним і спритним, як всі дітлахи.
Ось сім'ю Мазуренків проводжають у Саки
(відлітали на південь поліські птахи).

Вже гніздо біля моря дружно в'є вся родина.
А під сонцем південним Павло лиш мужнів:
став засмаглим, хоробрим і, як кожна дитина,
прагнув стати дорослим, літати хотів.

Згодом в Київ поїхав наш герой при нагоді,
там освіту здобув і киянином став.
А коли об'єднався люд увесь за свободу,
безперечно, і Паша пліч-о-пліч стояв.

Було б жити та й жити, ні про що не тужити,
Але влада забрала права на життя.
Він, жорстоко побитий підлим «Беркутом» ситим,
розумів, що вмирав. Що катам почуття?...

Плачуть верби старенькі, плаче син, плаче ненька –
Україна хоронить найкращих синів.
Гинуть хлопці за волю, за свою честь і долю,
І щоб гордо з небес рідний стяг майорів.

Герой України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (посмертно).

Навчався на радіотехнічному факультеті КПІ, після закінчення якого залишився у Києві. Працював інженером-програмістом.

Відвідував мітинг на Євромайдані.

Ввечері 18 грудня Павло розповів дружині Лесі, яка знайшла його вдома жорстоко побитим, що його дорогою додому перестріли люди в чорній формі, в бронежилетах і шоломах, вимагали документи. Павло дав ксерокопію паспорту з кримською пропискою. Бандити в міліцейській формі вирішили, що він з Майдану і за це по-звірячому побили, кинули лежачого на землі.

Павло зміг самостійно дістатися додому; його закривавленого бачили багато людей, пропонували допомогу. Він відмовлявся. Помер в реанімації.

МАКСИМОВ ДМИТРО В'ЯЧЕСЛАВОВИЧ

(17.07.1994 – 18.02.2014)
м. Київ

Галина Печерських

ЙОМУ БИ ЖИТИ, ТІЛЬКИ Б ЖИТИ!

Батьки в скорботі, бо самотні:
Він став одним з тієї Сотні,
Яка злетіла в небеса –
Спокійна буде хай душа!

Йому би жити, тільки б жити!
Кохану дівчину любити,
Щасливим бути та всміхатись,
В спортзал ходити, тренуватись.

Та небо вже його забрало...
О, Господи, чи жертв нам мало?!
Тому що був ще зовсім юним,
Таким натхненним, волелюбним.

Але ночами плаче мати –
Уже синочка не обняти...
Він став для України сином,
Повік – герой – Дмитро Максимов.

Герой України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (посмертно). Йому було тільки 19 років.

Дмитро був майстром спорту з дзюдо. Був нагороджений сріблом (в командному заліку) та взяв бронзову медаль (в особистому заліку) на дзюдосурдолімпиаді в Софії 2013 року.

Загинув від розриву гранати.

МЕЛЬНИЧУК ВОЛОДИМИР ВАЛЕРІЙОВИЧ

(22.08.1974 – 20.02.2014)
м. Київ

Ірина Бондар-Лівобережна

ОСТАННІЙ РЕПОРТАЖ

Він волонтером був. Беззбройним.
Безжальний – снайпера приціл.
Вже сонечко ховалось в кронах
І тиша залягла навкіл...
Він встиг лише сказати : «Мамо...»
І постріл тишу розколов!
«Швидка» петляла між дворами,
І час повільно так ішов,
Неначе в ступор, в невідомість
Все падало... Помер. Помер...
Він не загрожував нікому –
Майдана вічний репортер.
Будівлі... Вулиці... Обличчя.
Ось – зовсім юних пронесли...
До нього люди так тяглися!
І ось тепер ми знов прийшли...
Тут кров обуренням клекоче.
Тут геній злий посіяв смерть.
З його світлин – обличчя, очі,
Добром наповнені ущерть.
І знов питаємо «допоки?»
Коли чекати перемог?
А по бруківці – кроки... кроки...
А правду знає – тільки Бог.

Володимир Мельничук – Герой України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (посмертно).

З перших днів був волонтером на Майдані, допомагаючи всім, чим міг: знімав відео та фото в найгарячіших точках Майдану, вивозив поранених, доставляв продукти, прибирав вулицю, брав участь у зведенні барикад.

Коли настало затишшя після ранкового розстрілу протестувальників, мирні люди і Володимир з дружиною зайшли в «Жовтневий палац», який нещодавно був залишений силовиками. Люди допомагали прибирати приміщення.

Близько 17 години вечора вийшли на оглядовий майданчик біля Жовтневого палацу. Володимир саме розмовляв по телефону зі своєю мамою, обіцяючи їй скоро повернутись додому.

Але в цю мить пролунав іще один постріл. Куля влучила йому в шию саме в той момент, коли він в телефонну трубку промовив слово «мамо». Це було останнє слово у його житті...

НАКОНЕЧНИЙ ІВАН МАКСИМОВИЧ

(18.10.1931 – 07.03.2014)
м. Київ

Таміла Ярцева

БДЖОЛИ

Пасічництво настільки
чисте і шляхетне,
що люди з низькою душею
не займатимуться ним.
Микола Сумцов, вчений-етнограф

Доброту шукають бджоли
У садах весняних, в полі.
Заглядають в очі квітам:
«Де наш дід?..» Немає діда*.
Бджілкою злетів до раю.
Так, таких туди пускають.

Та сім миль до того саду.
Шлях зворотний вже не знайде...**
Мав дідусь, як мед здобуті,
Для життя закони мудрі:
Труд та захист при нагоді
Дому спільного та роду.
Вірні крила потягнули
На Майдан, що гув, як вулик.
Будували, годували,
Відбивались від навали
В час біди єдиним роєм.
Помирали, як герої.
Бджоли вміють помирати.
І віддасть життя заради
майбуття громади кожна
Не віддати і не може...
Дід не зміг в скрутну годину
Обкурити зло все димом.
Та вже іскри охололі
Запилили квітку волі.
Зріє плід. Щоб був він вічний,
Воскова згорає свічка.
Наймудріший мав померти.
Жертва. В цій великій жертві
Мудрість пелюстків відквітлих.
В краплі меду – крапля світла.

* *За свідченням племінника Іван Наконечний захоплювався бджільництвом: «Коли Іван Максимович на пенсію вийшов, він став бджолами займатися. Дуже їх любив. Це його віддушина була. Його дід і батько все життя займалися бджільництвом. У них на дачі була пасіка. Він розводив бджіл сам, дарував їх людям, вчив про них піклуватися. Він добрий був. І дуже жвавий...»*

***Існує така думка, що найбільш дальній політ бджоли від своєї колоди – сім миль: як тільки бджола перелетить цю межу, вона вже не зможе повернутися до свого вулика.*

«Він пережив німецьку окупацію, бачив, що таке смерть. Тому у своєму віці не міг собі уявити, що хто-небудь зможе підняти на нього руку. Удар був спереду – його били в обличчя», – розповідає племінник Євген.

Помер 7 березня в одній із київських лікарень від ран, отриманих під час сутичок 19 лютого на вулиці Інститутській. 82-річний офіцер ВМС СРСР – найстарший герой Небесної сотні. Важкі травми голови і шийного відділу хребта спричинили кому, внаслідок чого до тями Іван Наконечний так і не прийшов.

Наконечний І. М. – Герой України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (посмертно).

НЕЧИПОРЕНКО АНАТОЛІЙ ІЛЛІЧ

(01.09.1941 – 11.04.2014)
м. Київ. Народився у Житомирській обл.

Ніна Трало

НЕЧИПОРЕНКУ А. І.

Анатолій Ілліч, дорогий,
Вам низенько у пояс вклоняюсь,
Вашим подвигом щиро пишаюсь.
Як боялися Вас вороги!

Наша влада «врізала» права
і приймала цинічні закони,
й залунали над Києвом дзвони:
«Пробудись, Україно, вставай!»

Ми стояли за гідність свою,
України свободу і волю.
Ви сказали: «Ми виборем долю,
хай як тяжко не буде в бою!»

Ваша мудрість жила серед нас,
на Майдані в диму не згасала,
і під посвистом куль розквітала,
і «Вперед!» – віддавала наказ.

Чорні круки злетілися вмить –
на коліна поставить хотіли,

та їх крила й серця вже тремтіли –
на весь світ Ваша правда горить.

Затуманився вам білий світ,
ніжний погляд повіки закрили,
бо летіли на голову брили –
Вас накрив їх ненависті цвіт.

Відлетіла душа в небеса –
поміж хмар ціла Сотня витає,
українцям надію вселяє,
що любов переможе й краса.

Ваші цілі, надбання, мета
нас ведуть по життю і сьогодні;
хай воюють із нами незгодні,
але вже Україна не та.

Ви ж у Сотні її журавлів
заспівали пісні Україні...
Осідає той спів на калині
й квітне маком на рідній землі...

Герой України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (посмертно). Був важко травмований 18 лютого: закрита черепно-мозкова травма і вдавлений перелом кісток черепа. Весь час після травми був в комі, але перед смертю прийшов до тями і впізнав рідних. Помер 11 квітня 2014 року.

ПЕХЕНЬКО ІГОР ОЛЕКСАНДРОВИЧ

(17.08.1970 – 20.02.2014)
м. Київ

Тетяна Лавинюкова

ЗВИЧАЙНИЙ ГЕРОЙ

Звичайні люди... Ми їх знаєм:
Працюють, вчаться і читають,
Подорожують рідним краєм,
Його історію вивчають.

Та є між ними духом дужі,
Готові проти кривди стати,
До долі краю небайдужі –
Свободи й гідності солдати.

Вони не будуть бій тихенько
Спостерігати з-за паркану.
Таким же Ігор був Пехенько –
Боєць і активіст Майдану.

Там не до закулісних ігор,
Він на своїй землі, не в приймах!
Звичайний українець Ігор
Останній бій за правду прийме.

Він на той бій піде без зброї –
Три кулі увіп'ються в груди...
Та вічно житимуть Герої –
Звичайні українські люди!

Герой України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (посмертно).

Ігор любив Шевченка, Пушкіна, Лєрмонтова, російську класику. Обожнював оперу, балет і класичну музику. Закінчив музичну школу по класу баяна і гітари. Серед його захоплень була й археологія. Він кілька років їздив в експедиції разом з науковцями Інституту археології Національної академії наук України.

30 листопада стояв на Майдані, був сильно побитий, після чого тривалий час лікувався. 17 лютого Ігор знову перебував в епіцентрі подій. Востаннє спілкувався з матір'ю 18 лютого, у цей же день телефон вимкнув. Стріляли у Ігоря тричі, тіло Ігоря опізнали друзі в моргу.

ПОПРАВКА ЮРІЙ ЮРІЙОВИЧ

(11.09.1995 – квітень 2014)
Київська обл., Баришівський р-н, с. Морозівка

Юрій Ланг

ОДИН ІЗ НЕБЕСНОЇ СОТНІ

Хіба їх лякало морозне повітря?
Стояли з думками: «Та хто ж, як не ми?!.
Історія іншою буде новітня,
Побачимо зміни цієї зими!»

Боялася влада – казала: «Це зброя!»
До маси, що мала фанерні щити.
Хлопчина там вижив, що рвався до бою,
Пізніше ж спіткали тортури... Кати!!!

Не більш вісімнадцяти... Господи Боже!
Був тільки початок – світанок життя.
У матері очі від болю порожні,
Шепоче...

Герой України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (посмертно).

Заочно навчався на факультеті соціології та права Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут». Працював в Ощадбанку у Києві.

Зарахований до 23-ї сотні Самооборони Майдану. Згодом приєднався до «Правого сектору». Під час сутичок з бійцями «Беркуту» отримав кульове поранення у ногу.

16 квітня 2014 року разом з товаришами вирушив до міста Слов'янськ Донецької області задля збору інформації про сепаратистів.

17 квітня 2014 року був захоплений у полон.

22 квітня 2014 року його тіло було знайдено в річці Казенний Торець поблизу Слов'янська з ознаками насильницької смерті.

ПЛЕХАНОВ ОЛЕКСАНДР ВІКТОРОВИЧ

(07.03.1991 – 18.02.2014)
м. Київ

Ірина Бондар-Лівобережна

СТРИБОК У ВІЧНІСТЬ

Відкритий погляд, непохитна віра.
Сашко навчався, танцював, любив,
Усім він так захоплювався щиро
І все на світі встигнути хотів...

Створив скульптуру. Рветься на свободу,
З осмисленим поривом у очах,
Душа страждення нашого народу!
Та підвестися – заважає страх...

У кожному із нас живе вагання.
Воно присутнє у тобі й мені...
Що думав він у мить свою останню?
Чи бачить він в своїй височині,

Як піднялись в борні сини Вітчизни?
Як звір стрибнув – і страх свій переміг!
Повстали ми – такі несхоже-різні –
Орлів чужинських кинули до ніг

В єдинім вирішальному пориві!
Незламні ми ні в чому і ніде!
Здолаєм ворогів ми в Україні!
Небесна сотня нас вперед веде!

Герой України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (посмертно). О 20.00 його мама зателефонувала йому, але на дзвінок від-

повів волонтер, який саме у той момент виносив його з-під куль. Чоловік встиг сказати, що Сашко у важкому стані і що він несе його у Будинок профспілок.

Мама Сашка згадує яскравий епізод у час його роботи над дипломом, коли він замість наукової праці несподівано почав ліпити фігуру звіра. На зауваження відповів — звір є алегорією українського народу: «Він має осмислений погляд і вже вислизає із своєї шкури страху. Усвідомлює себе, розуміє свою силу і готується зробити останній ривок — щоби підвестися, встати». На запитання мами, чи є у цього звіра можливість і час, щоб встати, відповів: «Якщо і є, то дуже мало. Але він теж це розуміє. Бо цей звір живе у кожному з нас». (Записано зі слів сестри).

ПОЗНЯК АНДРІЙ АНАТОЛІЙОВИЧ

(30.04.1988 – 03.03.2014)
Київська обл., Макарівський р-н, с. Борівка

Татьяна Кострица Мереуца

САД МІЙ ЗНОВУ РОЗКВІТНЕ

Сад мій знову розквітне!
Буде сила відродження!
Доленосний мій квітень,
Місяць мого народження.

...«Ворог зло заподіяв –
Б’є на сполох Вкраїна:
Ви – моя вся надія!» –
Батьківщиною лине!
«Вже готують потвори –
Несвободи кайдани!
Спротив наш, непокора
Й боротьба на Майдані!».
– Я твій син, Україно...

Димно – Київ у полум'ї:
На Майдані надійний,
Незахищений долею,
Син од свого народу:
Українець нескорений,
Як присвята свободі,
Вибрав шлях собі зоряний.
Духом волі озброєний,
Разом із побратимами...
...Не вмирають Герої!!!
Біль смертельний отримали
І злетіли у небо –
Душі Сотні небесної.
Мамо... Мамо, не треба –
Ой, не плачте вже... Веснами,
У Бо́рівці, натхненно,
Вам алея розквітчана,
Все розкаже про мене,
Про надії із Вічності.

Сад мій знову розквітне!
Буде сила відродження!
Доленосний мій квітень,
Місяць мого народження...

Під час навчання у школі разом з друзями висадив величезну алею фруктових дерев, за що отримав похвальну грамоту від директора школи.

Взимку 2013-2014 років перебував на Майдані Незалежності у Києві, де був активним учасником Революції гідності. З березня 2014 року тіло Андрія Позняка було знайдено у центрі Києва з вогнепальним пораненням у голову.

Андрію Анатолійовичу Позняку посмертно присвоєно звання Герой України з удостоєнням ордена «Золота Зірка».

САЄНКО АНДРІЙ СТЕПАНОВИЧ

(26.10.1962 – 20.02.2014)
Київська обл., м. Фастів. Народився у Черкаській обл., м. Смілі.

Наталія Волинець

ВОЇН СВІТЛА

Ти був учасником Майдану
та розумів його мету.
І зовсім не з телеекрану
дізнався вранці про біду.
Вона наготувала зночі
для жертв невинних ритуал.
Ти бачив все на власні очі,
передчував лихий фінал.
Світанок… Площа у полоні…
На Інститутській справжній бій!
Смерть хижо цілиться у скроні,
на жаль, їй не накажеш: «Стій!»
А той, хто натискав на ґавку,
вбивав твоїх товаришів,
мав «справжній скарб» – рахунок в банку,
але, ні серця, ні душі.
І ти пішов на барикади
за все святе, що є в житті,
за ліпшу долю й кращу владу,
та… повернувся на щиті…
Тобі Господь розкрив обійми
і шлях вказав у вищий світ.
Там теж ідуть одвічні війни
за наші душі, людський рід.
Там теж потрібні справжні вої,

щоб захищати Божий рай,
тому ідуть від нас герої
поперед всіх за небокрай.
Тепер ти янгол, Воїн Світла
на боці правди і добра.
Ще Україна не розквітла,
але прийшла нова пора –
доба духовного прозріння,
яке дає у вірі Бог,
це час нового покоління,
нових героїв й перемог!

Саєнко А. С. – приватний підприємець, займався вільною боротьбою.

Був бійцем 7-ої сотні Самооборони Майдану, а також у Самообороні м. Фастова. Загинув від кульового поранення. Він був на першій барикаді біля містка через Інститутську. Разом з групою інших протестувальників прикривав відхід основної частини майданівців під час першого наступу на позиції «Беркуту» того дня.

Саєнку А. С. присвоєно звання Герой України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (посмертно).

СИДОРЧУК ЮРІЙ ВОЛОДИМИРОВИЧ

(02.05.1961 – 28.06.2014)
м. Київ, Волинська обл., Ківерцівський р-н, с. Дерно

Юлія Куропата

МЕТЕЛИКОМ Я РУК ТВОЇХ ТОРКНУСЯ

« Вечеряли. Пом'янули тата...
І він до нас прилетів... Сидів довгий час на моїй руці...
Може скластись враження, що я несповна розуму,
Але нічого не буває просто так, впевнена...»

Проста людина, чисті мрії,
В країні влада, як сміття.
Це руйнувало всі надії –
Він вийшов враз із небуття.

Звернувся Юрій до народу:
– Вперед! За вільну Україну!
Не будем гнутись їм в угоду!
За віру, правду, Батьківщину!..

А на Майдані... «полювання»...
Лунають вистріли із дахів.
Вбивати – звідки це бажання?!
Людей стріляють, наче птахів...

Не повернувся вже додому,
Влучила куля – обпекла...
По небу сивому, блідому
Його спокійно мама йшла...

Летять секунди і хвилини
Не рветься ниточка життя...
За доньку, волю і дружину –
Сто тридцять днів... без вороття...

ДОНЬКА:
Тато, рідний тато...
Ти назавжди в моєму серці...
Ти найдорожчий...
Я люблю тебе і любиму
до останнього свого подиху...
Світла пам’ять... Обіцяю: прожити життя гідно,
ти мною ще пишатимешся ще з небес...
Ніколи не забуду того,
як праведно вчив на світі жити...
Того, як щоранку заглядав у мою кімнату
подивитися, як я сплю...

Твоїх працьовитих рук...
Твого чудового почуття гумору...
Ти – найрідніший, найдорожчий...
Нехай Господь дарує тобі Царство Небесне...
Ти – справжній герой, ти приклад
найкращого батька, чоловіка, брата, друга...
Вічна тобі пам'ять...
Ти завжди житимеш в наших серцях...
Нехай земля тобі буде пухом...

ЮРІЙ:
– Я з вами доню,.. поруч, я вернувся...
Яке високе, чисте синє небо...
Метеликом я рук твоїх торкнуся:
Живи за двох – за мене і за себе.

І променем в твою кімнату зранку
Я зазирну... Чи спиш у цю годину?..
Я з вами рідна, завжди до останку,
І в пам'яті моєї Батьківщини.

Моя кровинко, серцем ти відчуєш,
Як пестить вітер над чолом волосся.
Мені болить, дитино, ти сумуєш –
Нам так прощатись тяжко довелося...

Герой України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (посмертно).
Народився в сім'ї простих робітників. Отримав спеціальність газозварювальника. Служив у Збройних Силах України, отримав звання прапорщика. Займався підприємницькою діяльністю.
18 лютого 2014 р., почувши страшну звістку про те, що відбувається у центрі столиці, вирушив на Майдан. Увечері того ж дня отримав важке вогнепальне поранення в голову, коли він, не маючи ні каски, ні щита, допомагав виносити потерпілих. Перебуваючи 130 днів у комі, проходив лікування у Чехії. Та все ж помер внаслідок зупинки серця.

ЦАРЬОК ОЛЕКСАНДР МИКОЛАЙОВИЧ

(02.01.1959 – 20.02.2014)
Київська обл., Васильківський р-н, с. Калинівка

Володимир Бондаренко

ГЕРОЙ НЕБЕСНОЇ СОТНІ – ОЛЕКСАНДР ЦАРЬОК

Світлій пам'яті героя Небесної сотні присвячується

Олександрові було 55 років, коли він загинув від вогнепальних поранень на вулиці Інститутській.
З першого дня на Майдані, вірив, що все в нашій країні можна змінити на краще, треба тільки докласти зусиль.
Він був життєлюбцем, оптимістом, полюбляв казати, що все буде «чікі-пікі». Займався ландшафтним дизайном, озелененням. Заготовляв саджанці фруктових дерев та винограду для власного саду, мав свою пасіку.
У Олександра залишилась дружина і п'ятеро дітей: три сини і дві доньки. В період Майдану у старшого сина Олександра народилася донька – перша онука нашого Героя, яку він так і не побачив.

– Дідусю, ти рідний такий і такий незнайомий.
Чому з фотокартки у мене вдивляєшся пильно?
Торік обіцяв, що швиденько приїдеш додому...
Чи зовсім забув про онуку свою, про хрестини?

Я б так притулилась до тебе. Ти був би не проти,
Щоб міцно тебе обійняли мої рученята.
Я чую твій подих. Здається, він теплий, солодкий.
А щоки такі ж бо колючі твої, як у тата?

– Онуко моя, моя бджілко, то що ж я накоїв?
Пробач. Забарився навіки у справах пекучих.
Я трутнів поганих викурював з нашого рою,
І тіло поклав на вівтар, щоб спасти наші душі.

А подих солодкий у мене, то, певно, від меду.
Його мої бджоли зібрали – такі працьовиті.
Смакуй досхочу. Я радітиму з того на Небі.
Лети, моя бджілко, тобі я зберіг медоцвіту.

– Татусю рідненький, не солодко донькам без тебе.
Було, мов твердиня міцна, твоє батькове слово.
Ще й досі відлунює той поминальний молебень,
Коли ціпеніли в жалобі зажурені вдови.

Сумують ландшафти маєтку. Каскад водоспадів
Дзюркоче пригнічено, наче сльозами стікає.
Нам боляче, тату, немає для серця розради,
Немає заміни – шукай хоч від краю до краю.

– Голубоньки-доньки, не треба так бідкатись, любі.
Я йшов на Майдан не за смертю – життя боронити,
Не дати катам довести Україну до згуби,
Щоб сором за нас вам не краяв серця перед світом.

Я саджанці маю новітніх сортів винограду!
Подбайте про них, і як китиці соком наллються,
Смакуйте його досхочу. То для мене відрада.
А гроно з моїх дві долоні – від мене онуці.

– Синів своїх, батьку, ти вчив не боятись і вірить:
Все можна змінити, заможною буде Вкраїна.
Як саме зійшлися зірки у бурхливому вирі,
Штовхнувши тебе за межу у останню хвилину?

Зіткнулися на Інститутській Злобá й Непокора.
І нáдвечір вуличний бій був запеклий, кривавий.
Обпалені рани. Стріляли впритул ті потвори!
І що то за звір щурив око в оскал балаклави?!

– Сини мої, соколи, вчив я вас Неньку любити.
Та пестити в серці її – то наразі замало.
Я вас закликаю, сини мої, цим заповітом:
Постаньте за неї! Не киньте її на поталу!

Розбийте садок біля хати, зростіть мою мрію.
Коли ж зарясніють плоди, що аж віти прогнуться,
Частуйте усіх, хто гостинному дому зрадіє,
Але найрум'яніше яблучко дайте онуці!

– Коханий, мій друже, ми щастя плекали роками,
А лихо прийшло – нас навіки умить розлучило.
Чи стримать могла б я?.. Висить це на серці, мов камінь.
Які ж бо я мала б зібрати слова, яку силу?

Минули вже дні, як Майдану були роковини,
А я все гадаю, не можу ні їсти, ні спати:
Чому саме ти… не злякався… ні куль, ні «дубинок»?
Чому саме ти… мав стриножити… «Беркута» натиск?

– Ніколи, ніхто не спинив би мене, моя рідна.
Чи міг би я зрадити Совісті, Богу й Країні?
Нам шлях перетнуло щось надто брутальне й огидне,
То хто ж, як не я, мав знешкодити жало зміїне?!

Гукнув я тоді, що Героям померти не страшно.
Неправду сказав, бо життя над усе цінував я.
Так, страшно було, що базіки і кривдники наші
Країну щодня і щосили ведуть у провалля.

Квітник мій, кохана, – це я, ти до мене балакай,
Викохуй дітей та онуків; ото твої ліки.
І попри буремні часи й негаразди всілякі
Зросте Україна! Кажу ж: «Буде все чікі-пікі!»

Царьок О. М. – оборонець Майдану, Герой України, кавалер ордена «Золота Зірка» (посмертно).

Герої Небесної сотні повстали проти насилля, несправедливості та брутального зґвалтування своєї країни. Кожен здійснив особистий подвиг: віддав найцінніше – своє життя – заради нової України.

ЦЕПУН АНДРІЙ МИХАЙЛОВИЧ

(14.10.1978 – 21.02.2014)
м. Київ

Сергій Філь

ЗАПАЛАЛА ВОГНЕМ УКРАЇНА

Запалала вогнем Україна,
На Майдані горіла земля.
Він сказав: – Хай в бою я загину,
Та піду... Хто ж піде, як не я?

Небагато про нього відомо,
Як він жив, з чим стикався впритул.
...Тільки тіло знайшли біля дому
Зі слідами жорстоких тортур.

Люті нелюди вбили людину,
Що стояла за мир і добро.
І нехай не в бою він загинув,
Він від того не менший герой.

...Білі янголи в Сотні небесній
Десь між зорями тихо летять.
Охоронці свободи і честі,
Що за гідність поклали життя.

Не судилось пожити хоч трохи
Їм в країні нездійсненних мрій,
Та проклали в майбутнє дорогу.
Серед них і киянин Андрій.

Цепун А. М. – Герой України, кавалер ордена «Золота Зірка» (посмертно), 35-річний протестувальник Майдану, киянин.

Підтримував Євромайдан з початку подій. Говорив, що лише об´єднавшись та працюючи разом, українці переможуть бандитську владу. Увечері 20 лютого з командою активістів блокував в´їзд до Києва з Гостомельської траси. Близько півночі Андрій сам пішов додому. Дорогою його зупинили невідомі та жорстоко побили (чоловік отримав травми, несумісні з життям). На жаль, про нього кілька днів нічого не було чути. Лише згодом тіло майданівця знайшли на вулиці Верболозній у Києві. Чи розуміли нелюди, які вбили чоловіка, що залишають без батька 8-річну дитину?

ЧАПЛІНСЬКИЙ ВОЛОДИМИР ВОЛОДИМИРОВИЧ

(13.01.1970 – 20.02.2014)
Київська обл., м. Обухів

Таміла Ярцева

ВІЛЬНИЙ ПОТЯГ

Як перон, ця зимова вулиця,
Де на схилі годинник спить.
Квіти, може, змогли б розчулитись,
Передсмертну спинити мить...

Та намет «Паровоз анархія»*
Дав квиток у один кінець.
Не відзначені верстви знаками.
Шлях без рейок і навпростець.

Бо той шлях ще не був прокладений,
Та вже кликав вогонь світань.
Ця зупинка – це «Бруствер праведних».
А кінцева – «Небесний стан».**

Сину й доні від батька бідного
Не лишилось багатств земних.
Тільки хрест над землею рідною.
Та ще вірний цей шлях для всіх.

Не спинився у місці райському –
До сердець взяв новий маршрут.
І не стане добро поразкою.
Стукіт серця на стиках рук.

До зупинки старої «Істина»
Паротяг не вповільнить хід.
З-під коліс він метає іскрами,
Та димить серед хмар, гримить.

І приїде він не за розкладом.
Над героєм не владний час.
Не в граніті міцнім, не в золоті –
Оживають герої в нас.

Взимку квіти не бачать сонячні
Точні стрілки й не створять мить.
Йде весна, щоб всі миті творячи,
Світ могли уквітчати ми.

** «Паровоз анархія» – так назвали учасники Революції гідності свій намет, що був розташований на вулиці Інститутській біля «Квіткового годинника». В цьому наметі жив Володимир Чаплінський.*
*** «Стан» – в значенні військовий табір.*

Чаплінський В. В. – Герой України, кавалер ордена «Золота Зірка» (посмертно).

18 лютого дружина дзвонила йому майже кожні дві години, запитувала чоловіка, коли він повернеться. А Володимир відповідав їй, що на Майдані мало людей і він залишався, кажучи: «Якщо не я, то хто?»

ШАПОВАЛ СЕРГІЙ БОРИСОВИЧ

(05.06.1969 – 18.02.2014)
м. Київ

Ірина Бондар-Лівобережна

КРОК У БЕЗСМЕРТЯ

А він ще в січні був поранений...
Та знов і знову бачив сни,
Як попрощалися з кайданами
Вітчизни-матері сини.

Піддужав, та прийшов з дружиною,
Бо не прийти – уже не міг...
В той день багато так загинуло,
Що раптом став кривавим сніг...

Вони стояли під атаками,
За побратимом побратим...
Нам світить кров героїв маками,
Що їх Всевишній тут зростив,

На тій бруківці, де загинули.
Та пам'ять вдячності жива.
Понад Майданом, над могилами
Пророчі класика слова

Ми знов повторимо, давайте:
Тож «Поховайте, та вставайте!»

Герой України, кавалер ордена «Золота Зірка» (посмертно). Сергій Шаповал загинув від двох пострілів (у груди і живіт) саме в той день, коли мирна хода протестувальників під Верховну Раду закінчилася жорстокою бійнею, а вулицями Києва розтеклися криваві ріки. Його тіло побратими знайшли в Будинку офіцерів.

Після того, як в ніч на 30 листопада силовики жорстоко розігнали студентський Майдан, Сергій звільнився з роботи, записався в Самооборону та повністю присвятив себе Майдану. Охоронець приватної фірми цієї зими став на захист десятків тисяч людей в центрі української столиці.

Доля вже робила Сергієві попередження. Перше поранення він отримав на Майдані ще задовго до масових наступів правоохоронців в кінці січня 2014-го. Тоді чоловіка врятував бронежилет, який був одягнений під курткою. Можливо, це був знак, але зупинятися на півдорозі — це не про Сергія Шаповала. Чоловік викарабкався і знову повернувся на Майдан. Боротися за справедливість та захищати слабших – таким має бути справжній чоловік, вважав Сергій та завжди дотримувався цього принципу. Вічна пам'ять герою!

ШВЕЦЬ ВІКТОР МИКОЛАЙОВИЧ

(8.10.1955 – 19.02.2014)
Київська область, Києво-Святошинський район, с. Гатне.

Віталій Будашко

ОСТАННЄ БАЖАННЯ

На Майдан опускається темрява, близиться ніч,
десь у сивих полях стрекотять, мов скажені, цикади,
торохтять щось по радіо, сяйво летить вздовж узбіч...
Ми лишаймося тут, щоб життю забезпечити раду!

Друже мій, ти мені розкажи про країну зі снів,
про її мальовничі лани, що стикаються з морем,
про відкриті серця, що беруть відчайдушність з весни,
і такі величезні, що геть не лишається горя.

Враже мій, не хизуйся, не треба, піди до дібров:
А хіба ж у твоєму краю не така Україна?
А хіба ж твоя мати не так розмовля про любов?
Звісно ж так, може, й краще, бо наша країна – єдина!

Боже ж мій, попрошу про одне: як за серце візьмусь,
в мить, коли затремтить у очах, спалахне, мов під ранок, –
«Все у мене гаразд, не турбуйся... Авжеж, повернусь...» –
Хай кохана дізнається тільки про це... наостанок...

«Зі мною все добре», — сказав по телефону смертельно пораненний Віктор Швець. «Зі мною все добре», — повторив, щоб його дівчата — дружина, донька й онука — не хвилювалися. Проте вже за кілька годин його не стало.

Це ще раз підтверджує думку про те, що тільки та людина, що пережила горе і втрату близького, може адекватно оцінити масштаби можливої катастрофи. І вона, не секунди не замислюючись, кидається в бій.

Віктор Миколайович з дружиною прожили разом майже 40 років разом. Кілька разів ходили на Віче, возили теплі речі, шкарпетки для протестантів.

Віктор Швець — майстер спорту, семиразовий чемпіон Збройних Сил України з академічної греблі, старший мічман, учасник Євромайдану. Загинув від кулі снайпера.

Герой України, кавалер ордена «Золота Зірка» (посмертно).

Пам'ять народна не забуває
Славні сторінки рідного краю:
Перші здобутки за волю народу
В них записали про Жовтії Води,
Слово про довгі до волі дороги –
Роки Холодного Яру облоги...
Нині нащадки козацького роду
Б'ються за щастя, за мир і свободу!

Лідія Ковальова

ПАТРІОТИ
КІРОВОГРАДЩИНИ

Нащадки сторінки гортають
І, схилившись, віддають пошану
Всім, хто волю здобував жадану,
І твоїм, Кіровоградський краю,
Патріотам мужнього Майдану.

Оксана Федишин

ЧМІЛЕНКО ВІКТОР ІВАНОВИЧ

(04.02.1961 – 19.02.2014)
Кіровоградська обл., Бобринецький р-н, с. Борисівка

Микола Бескровний

ЧМІЛЬ

Ця бентежна непохитна вдача,
Що не знала спокою й на мить.
Полум'я душі його гаряче
У безмежну вирвалось блакить.

Сонця воїн, в дні свої останні
Йшов крізь кривду і нестерпний біль,
Був одним із перших на Майдані,
І його прозвали друзі – «Чміль».

Не боявся тиску він від влади.
Правда – це кілок для сатани.
Був завжди він совісті заради:
Вольовий, сміливий, запальний...

Фермером Чміленко був від Бога!
Знав, що праця радість принесе.
Та біда покликала в дорогу,
Україна – це понад усе!

Не почує більше він зозулі,
Як в гаю співають солов'ї.
Шию обпекла ворожа куля,
Змеркнув білий світ у голові.

У пітьмі свідомості жевріє
Теплий промінь рідної землі.
Він до неї вже на крилах мрії
Повернеться в зграї журавлів.

Чміленко В. І. – фермер, громадський активіст, учасник Автомайдану і Євромайдану. Вів боротьбу з місцевими олігархами, був героєм багатьох сюжетів на телебаченні. Про нього почула вся Україна. Застрелений снайпером.

Удостоєний звання Герой України з присвоєнням ордена «Золота Зірка» (посмертно) за громадянську мужність і патріотизм.

22.02.2014 р. кіровоградці прощаються з Віктором Чміленком

Експонати музею Небесної сотні

У бочці жар. Мороз і ніч не в змозі
Поглинути відважних почуття святе.
Їх гріє віра: Україна розцвіте.
А з бочки іскри – мов салюти Перемозі.

Оксана Федишин

ЛЬВІВСЬКА ОБЛАСТЬ

Влада нас грабувала безбожно.
Встав за гідність і волю Майдан.
Та навряд чи б він став переможним
Без хоробрих героїв львів'ян.

Сергій Філь

БЛЬОК ІВАН ІВАНОВИЧ

(21.07.1973 – 20.02.2014)
Львівська обл., м. Городок

Наталія Бугаре

ТИ ПЛАЧ, КОЗАЧЕ, ПЛАЧ

Хлюпоче Верещиця. Спека. Тиша.
У мареві дрімає Городок.
Завмерло все. Лиш хвиля м'яко лиже
Бурштинового кольору пісок.

«Тьох-тьох!» – по цвяхам дзвінко у полудень.
Це гойдалку чіпляє до верби
Івашко Бльок. Вдихнув на повні груди:
«Гайда, малеча! Всі, гайда сюди!»

Ось гойдалка снує між берегами,
Під нею смужка синьої води.
Здається, розгойдаєшся – доправить
На берег той, де не бува біди...

«Літайте, діти! Ну ж бо!» – всім дозволив.
Розтяли тишу крик, щасливий сміх.
Сполохали зорю вечірню дзвони,
Зганяючи дітей додому всіх.

За літом небо довго прала осінь,
Забувши синьку дати до води.
Тумани забридали в місто босі –
Густі і гіркуваті, наче дим...

Прийшов листопад – голий, безталанний,
Сумний, тремтячий, на усіх лихий.
Палали груби у хатах саманних,
І цокав дзвінко у мороза кий.

А десь далеко жив прадавній Київ,
Роївся люд, заповнював Майдан.
На них злетілись «беркути» лихії.
Свавілля не стерпів тоді Іван.

Лишив дружину, діточок – аж трійко.
Помчав допомагати всім, чим міг,
Й потрапив зразу у шалену бійку.
Лишився до кінця і...там поліг.

Двадцяте лютого. Кривава Інститутська.
Куль снайперів гудуть навкруг джмелі.
Івану – в серце. «Діточки, Натуська...
Пробачте... Так народ і Бог звелів».

Колише гойдалкою «Тура» вітер.
Два берега – одна ріка життя.
Кричить Наталка, тихо плачуть діти...
Приспущений біля міськради стяг.

Шматують небо, стогнуть хрипло дзвони:
Тривожно, аритмічно, мов набат.
Ковтнула смерть тонкої свічки вогник –
Загинув революції солдат.

І сипле сніг на сиву Верещицю*.
І плаче стародавній Городок.
В скрижалі, Україно, запиши це:
Спинили сто брехні армагеддон**.

Армагеддон побореного духу,
Що піднімав запльований кумач.
Нехай земля героям стане пухом.
Не слабкість це, ти плач, козаче, плач...

**Верещиця – найбільша ріка, притока Десни, що протікає біля міста Городок Львівськкої області.*
*** Армагеддон – остання битва Бога і демонів.*

Івашко – домашня форма імені Івана Бльока.

Тур – позивний Івана Бльока на Майдані. Наталка Бльок (дівоче прізвище Тур) – дружина Івана.

В останнє літо свого життя Іван Бльок зробив гойдалку над водою.

Іван Бльок загинув від кулі снайпера в серце.

Герой України, кавалер ордена «Золота Зірка» (посмертно).

БОЙКІВ ВОЛОДИМИР ВАСИЛЬОВИЧ

(12.02.1955 – 19.02.2014)
м. Київ. Народився у Львові

Олена Музика

ПАМ'ЯТЬ СТЕРТИ НЕ МОЖНА

...Лютий. Вітер жбурляє снігом тобі в обличчя,
В спину штовха сердито, руки пече морозом...
«Синку, прокинься!» – чуєш, це тебе мати кличе.
Сон прожене страшний, пригорне і витре сльози.

Що йому снилось, хлопчині, в дитинстві далекім?
Мріяв про подвиг, про славу? Хотів стать героєм?
Думав хіба, що колись сивокрилі лелеки,
Тужно курличучи, в вирій покличуть з собою?

Тільки ж ніхто наперед свою долю не знає...
Виріс у Львові, а жить довелося в столиці.
Йшов на Майдан, хоч і знав, що там «Беркут» стріляє.
«Бо як не я – хто ж тоді? Злу не можна кориться!»

Був без щита і без каски, без жодної зброї
(вистрілив снайпер, по суті, у мирну людину).
Цілих п'ять діб не могли відшукати героя,
Мали надію: «Живий! Не пропав, не загинув!»

Марно...Три кулі жорстоко життя обірвали,
Чорні поставили крапки на тілі й у скроні.
Плакав весь Львів, як героя Майдану ховали,
Київ ридав, не ховаючи сльози солоні...

«Чуєш, Володю, прокинься! Встань!» – Україна кличе.
Тільки не сон це, а дійсність – страшна і тривожна.
Лютий жбурляє снігом, сльози печуть обличчя...
Сльози зітру. А пам'ять... Пам'ять стерти не можна.

Володимир Бойків заснував у Києві свою будівельну фірму.

Дружина Володимира розповідає: «Його позиція була така: якщо я не вийду, то як так? Ніхто більше не вийде – і на Майдані нікого не буде. Я просила його не йти, бо недавно він переніс інсульт...»

«Я тут біля водометів, біля вулиці Грушевського, я тут повинен бути, — пригадує пані Наталія слова свого чоловіка — і на цьому, а то було пізно ввечері, зв'язок обірвався. Можливо, тієї миті його й убили».

Але знайшовся Володимир аж через п'ять діб, коли активісти інтернет-спільноти «Євромайдан SOS» виклали в мережі фото неопізнаних тіл. Знайомі зателефонували Наталі й повідомили гірку звістку.

Чоловік помер від поранень у живіт та снайперської кулі у скроню. Був без щита, без каски і без зброї. Родичі та друзі не можуть зрозуміти, чому снайпер стріляв у мирну людину.

У Володимира Бойківа залишилося троє синів.

Герой України, кавалер ордена «Золота Зірка» (посмертно).

БУРА ОЛЬГА ВАСИЛІВНА

(22.07.1986 – 10.03.2014)
Львівська обл., Буський р-н, с. Ріпнів

автор: **Сергій Сокольник**
переклад з російської: **Сергій Зігуля**

БУРА ОЛЬГА ВАСИЛІВНА

Дівчино, квітко Вкраїни… Така молода…
Очі твої не побачать ті сходи,
Що проростуть, бо їх живить не просто вода, –
Кров, що завжди є ціною Свободи.

Що тут додати… Ти сіяла зерна добра –
Нашою пам'яттю стала віднині.
Ти Батьківщині усе, що змогла, віддала.
Дзвони сумні клекотять в Україні…

До столиці Ольга Бура поїхала зі своїм чоловіком з 24 листопада 2013 року і поруч з ним на Майдані провела всі три місяці. Вона допомагала «морській сотні» Самооборони, стояла на сторожі, працювала на складі та на кухні. Брала активну участь в акціях протесту.

Від отриманих під час протистояння важких травм померла в київській лікарні. Ольга Бура – герой України з присвоєнням ордена «Золота Зірка» (посмертно).

ВАЙДА БОГДАН ІВАНОВИЧ

(28.04.1965 – 20.02.2014)
Львівська обл., Дрогобицький р-н, с. Летня

Богдана Пілецька

ІЗ ВАМИ В НЕБІ СИНЬО-ЖОВТИЙ СТЯГ

Прийшли на землю ви в прекрасний час,
Коли сади вдягнулися у цвіт.

Почався долі стислий відлік літ
До дня, коли ваш погляд раптом згас.

Маленьким повела до церкви мати.
Вам любою була така дорога,
Зростала у душі любов до Бога.
Хто має віру – правди йде шукати.

Ви вірили в незламність Батьківщини,
У те, що ми народ, а не раби.
Бо знали, що почують крик юрби
Ті, хто не чули шепоту людини.

Вже у столиці, в сотні на Майдані
Боролись за відродження держави.
Ви в дев'яностих словом воювали,
Та тут слова губилися в тумані.

Відвагу, силу й український дух
В собі ви так природно поєднали.
Вели людей до волі, мов пастух,
Та хижі кулі на заваді стали...

Розвіялось життя, мов не було.
Лиш винесли із хати домовину,
Щоб тіло схоронити в темну глину,
Дощами все довкола залило.

І люди умивалися сльозами.
Усі ми смертні, просто у гостях.
Із вами в небі синьо-жовтий стяг,
А пам'ять про героїв завжди з нами.

А пам'ять про героїв всюдисуща –
Імення їх із гордістю лунають!
Воістинно, герої не вмирають,
Як наша Україна невмируща!

Богдан Вайда був ревним християнином, патріотом України, активним учасником національного відродження у 90-х років. 1990 роках він взяв участь у Живому ланцюгу соборності. Під час подій у Києві був у 12 сотні Самооборони Майдану. Богдана Івановича було вбито пострілом снайпера в голову на вулиці Інститутській.

ВАРЕНИЦЯ РОМАН МИХАЙЛОВИЧ

(14.12.1978 – 20.02.2014)
Львівська обл., Яворівський р-н, с. Старий Яр

Євген Орлов

МІСЯЦЬ ЛЮТИЙ

Місяць лютий… Міг хіба ти знати,
Що закінчиться твоє життя,
Що від кулі ти загинеш, брате,
І душа піде у небуття?..

Як ти жив до того, я не знаю,
Ким і де, Романе, працював,
Але подвиг твій я пам’ятаю –
За країну ти життя поклав!

Прагнув волі неньці Україні,
Не змовчав і вибір свій зробив:
Щоб вона у світовій родині
Мала щастя, голос свій і вплив.

Вірив в кращу долю, світле завтра,
Що диктаторський впаде режим.
Знай, іще палає наша ватра,
Запалили ми її від шин.

І Небесну сотню, що до Бога
Відійшла, ми не забудем, ні!
Мати будем повну перемогу,
Прийдуть ще славетні, світлі дні.

Але ти собі здобув вже славу,
Ти герой, країни гідний син!
А про люті дні і ніч криваву,
Про Майдан я дітям розповім.

Батьківщини вища нагорода
Неживого вже тебе знайшла,
То пошана від всього народу.
Честь тобі, Романе, і хвала!

Варениця Р. М. – Герой України з удостоєнням ордена «Золота Зірка», а також нагороджений медаллю «За жертовність і любов до України» (посмертно).

В школі – відмінник, активіст.

Й та граната... «Коли почався наступ на Інститутській, Роман був у перших рядах, із захисту мав тільки каску. Коли снайпери почали стріляти, побратим з передової дав йому в руки щит. Але вже за декілька секунд снайпер поцілив у Романа двома кулями. Одна влучила в серце. Шансів вижити не було».

ВЕРБИЦЬКИЙ ЮРІЙ ТАРАСОВИЧ

(25.08.1963 – 21(22).01.2014)
м. Львів.

Тетяна Лавинюкова

СВІТЛІЙ ПАМ'ЯТІ ЮРІЯ ВЕРБИЦЬКОГО

Найвищі вершини Карпат і Кавказу
Безстрашний герой-альпініст підкорив,
З шляхів не звернув небезпечних ні разу,
Бо кликав до подвигів серця порив.

Талантом – удався у батька і брата –
У праці невтомний, меткий до наук –
Всі троє – сейсмологи, всі – кандидати!
Три розуми світлі і три пари рук!

Для друзів у Юрія серце відкрите,
І посмішка щира, і слово, і жарт ...
Так хочеться жити... Так хочеться жити!
Душі небайдужої сила і гарт...

Щоб влади злочинної скинути пута,
Прибув серед перших Юрко на Майдан,
Встиг в перших рядах демократії бути,
Де гніву народного бив океан.

Поранений був... Привезли до шпиталю.
А далі – підступності чорної глум...
А далі... Нічого не буде вже далі...
Лиш друзів і рідних ридання та сум...

Ні! Подвиг живе, хоч героя убито...
В Алеї Героїв могила нова...
Герой буде жити! В серцях будуть жити –
І посмішка щира, і жарти, й слова...

Герой буде жити у назві вершини –
Її на Кавказі він з друзями брав.
Як сотні Небесної вірного сина
Його пам'ятаємо в сяйві заграв.

На вбивць навісних упадуть божі кари,
Навіки-віків прокляне їх народ!
А дух героїчний проб'ється крізь хмари –
До синіх небес, до найвищих висот!

Юрій народився у родині відомого українського геофізика-сейсмолога Тараса Вербицького. Кандидат фізико-математичних наук, працював сейсмологом Львівського інституту геофізики НАНУ. Займався створенням апаратури і програмного забезпечення геофізичних і сейсмічних досліджень.

Мав перший розряд з альпінізму, долав маршрути найвищої

категорії складності в Карпатах, в Криму, на Кавказі.

Юрій спеціально взяв відпустку на роботі, поїхав на Майдан в середині січня 2014 року.

Викрали його з лікарні, куди він потрапив після поранення ока. Викрадачі спеціально розшукували постраждалих учасників Євромайдану у київських лікарнях, щоб з ними жорстоко розправитися.

22 січня тіло Юрія було знайдене в околицях села Гнідин Бориспільського р-ну Київської області зі слідами тортур. Похований у Львові на Личаківському цвинтарі на Алеї Героїв поряд з могилами героїв Крут.

Юрій Вербицький – Герой України з присвоєнням ордена «Золота Зірка» (посмертно).

ДИГДАЛОВИЧ АНДРІЙ ІВАНОВИЧ

(03.06.1973 – 20.02.2014)

Львівська обл., Пустомитівський р-н, с. Сокільники

Юлія Тюріна

ПАМ'ЯТІ ГЕРОЯ НЕБЕСНОЇ СОТНІ ДИГДАЛОВИЧА АНДРІЯ

Гостинний дім у краї Львівськім.
Невдовзі зацвітуть тюльпани.
А в Києві на Інститутській
Вогнем палатимуть каштани.

В цей дім зима принесла горе.
Тяжка утрата ятрить душу.
«Хто, як не я? – сім'ї говорить, –
Бо я там конче бути мушу!»

У пеклі й холоді Майдану,
На хвилі змін невідворотних...
Пліч-о-пліч друзі є незламні –
Немов сім'я – Афганська сотня.

Так в порятунку побратимів,
В бою за правду й кращу долю
Від кулі вражої загинув,
Закрив товариша собою...

І спогади про ті події
Ніколи з пам'яті не стерти,
Як світла воїни за мрію
Без страху йшли в обійми смерті.

Романтики і відчайдухи
Історію нову писали.
Ви – соколи, ви – вільні птахи,
Героями посмертно стали...

«Ти сильна – знаєш, що робити, –
Останнії слова дружині, –
Заради доньок далі жити,
Бо діти мають бути вільні...»

Злітають поглядом дівчата
увись, вдивляючись уважно:
Тепер десь там із Богом тато
Несе в Небесній сотні варту.

Хоробрий, люблячий, відважний...

Дигдалович А. І. – Герой України, кавалер ордена «Золота Зірка» (посмертно).

Життя Андрія обірвалось від кулі снайпера на вулиці Інститутській, коли він тягнув пораненого хлопця до медиків. На ньому був саморобний бронежилет. Куля пробила його та пройшла навиліт.

Спочатку Андрій був у Львівській сотні, але потім перейшов до афганців. Три місяці провів з ними пліч-о-пліч. У грудні стримував наступ «Беркута». Його не спинило навіть поранення. На кількаденне лікування він вирушив лише після прямого наказу командира. І хоч на одне око вже майже не бачив, повернувся, щоб бути на барикадах. Комендатура Майдану нагородила його орденом «За оборону Майдану», але передати йому не встигли...

ДЯКОВСЬКИЙ ЮРІЙ ІВАНОВИЧ

(27.02.1989 – квітень, 2014)
Львівська обл., м. Стрий. Помер у м. Слов'янську.

Юрій Ланг

ХЛОПЕЦЬ ІЗ «ПРАВОГО СЕКТОРУ»

Столиця... Перші набати: «До волі!..»
Людей волання: «Дістало, йди геть!
Потворо, гідні ми кращої долі,
Кінці з кінцями ледь зводимо, ледь...

Козацька кров ще тече в наших жилах,
Візьмемо зброю, як треба, чекай!..
Нас сотні тисяч, дивись, ми є сила!
Не зупинити... Іудо, тікай!»

З усіх куточків ішли громадяни,
Й зі Стрию хлопець (на ризик життям),
Прийняв дві кулі – то замість догани,
А що ж хотів? Був для влади сміттям.

Щасливі очі... У них перемога!
Та знов загроза... Він осторонь?.. Ні!
Донбас, туди незворотна дорога,
Останні кроки... Убивці брудні!

P.S.
Ішов із поспіхом, йшов до Майдану,
А потім далі: на захист землі.
Прийми, герою, від серця пошану,
Прийми посмертно! Вклоняюсь рідні́.

Рідні́ вклоняюсь у подумках низько
За сина, котрий інакше не міг...
Здається зараз: немов він десь близько,
Небесна сотня живіша живих!!!

Юрій Іванович Дяковський – учасник Євромайдану, Герой України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (посмертно).

Закінчив Стрийську гімназію імені Митрополита Андрея Шептицького. Згодом навчався в Івано-Франківському національному технічному університеті нафти і газу.

У грудні 2013 року залишив навчання і поїхав до Києва, де протягом кількох місяців брав участь у протестних акціях. 10 лютого приєднався до київського осередку Правого сектору. Був поранений в руку і шию.

У квітні 2014 року разом з товаришами вирушив до міста Слов΄янськ Донецької області з метою здійснення розвідки та зібрання інформації про сепаратистів. У полон потрапив 17 квітня. Наприкінці квітня тіло Юрія Дяковського було знайдено в річці Казенний Торець поблизу Слов΄янська з ознаками насильницької смерті, які також були в загиблих Юрія Поправки і Володимира Рибака.

ЖАЛОВАГА АНАТОЛІЙ ГРИГОРОВИЧ

(13.03.1980 – 20.02.2014)
Львівська обл., м. Дубляни

Юлія Тюріна

ПАМ'ЯТІ ГЕРОЯ НЕБЕСНОЇ СОТНІ ЖАЛОВАГИ АНАТОЛІЯ

Країна стала іншою в той день –
в той чорний день, коли тебе не стало.
Лунала найсумніша із пісень
над спаленим нескореним Майданом.

Полишив ти поля земних боїв
і молодим назавжди залишився.
Ти жити, знаю, як і всі, хотів,
але ж і смерті більше не страшився.

Усмішкою ти друзів зігрівав.
І добрим серцем, повним оптимізму.
Із честю воїна ти захищав
свободу, гідність, майбуття Вітчизни.

Твоя загибель – наче поклик всім:
Не бійтеся, вставайте і борітесь
за Україну, та передусім,
за всіх загиблих Богу помолітесь!

До скону пульсуватиме цей біль
від непоправно болісної втрати.
Безмежна вдячність і уклін тобі,
Живий у пам'яті, небесний брате.

Анатолій закінчив Львівський університет фізичної культури за фахом гандбол. Зі своєю командою багато разів їздив у Європу на змагання. Проте травма хребта не дала продовжити спортивну кар'єру, тому хлопець знайшов для себе іншу справу – працював будівельником. 18 лютого він поїхав до Києва. А вранці 20 лютого був убитий кулею снайпера, яка потрапила йому в голову... На свій останній день народження — Анатолію тоді виповнилося 33 роки — він сказав: «У цьому році щось мусить змінитися». А восени, ще до початку Євромайдану, Анатолій пообіцяв батькові: «Тату, ти ще будеш мною пишатися»...

Жаловага А. Г. – Герой України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (посмертно).

ЖЕРЕБНИЙ ВОЛОДИМИР МИКОЛАЙОВИЧ

(06.10.1985 – 20.02.2014)
Львівська обл., Самбірський р-н, м. Рудки

Лана Сянська

В ЗЕМНИХ САДАХ...

В земних садах ще запахом ренети
сумирний вечір тішиться. Снігів
недотик, звітрений на вправнім злеті
зими до нас, осілих, і птахів.

По плесу, ген, пливе кача ізнову,
ой, нене, бачиш – догора свіча,
кривавить обрій місячну підкову,
в обійсті у садку коло Збруча.

Не сніг іще, згубилось пір'я сиве,
недобра звістка, сниво... Люстро плес
задивлене у вись... Гіркотужливо
полин своє колише « дай нам днесь...»

Герой України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (посмертно). Від перших днів протестів перебував у Києві. Вранці Володимира було вбито на вулиці Інститутській — снайпер влучив йому в шию, в сонну артерію, та голову.

ІЛЬКІВ БОГДАН ІВАНОВИЧ

(03.07.1962 – 22.02.2014)
Львівська обл., Пустомитівський р-н, смт. Щирець

Сергій Філь

З УКРАЇНОЮ В СЕРЦІ

Він, здавалось, звичайна людина –
Дім, робота і Богу уклін,
Двоє дочок, кохана дружина,
Та не кожен би зміг так, як він:

Небезпеці назустріч, відкрито,
Від Майдану до самих зірок,
Душу й тіло поклавши, зробити
З Україною в серці свій крок.

Побратими його все питали:
– Маєш захист хоча би якийсь?
Жартував він, можливо, невдало:
– Є для захисту три кожухи!

Вража куля Богдана прошила,
Був занадто нерівним той бій.
За життя він чіплявся щосили
У лікарні дві довгих доби.

Ще устиг подзвонити дружині.
Говорив: «Не здолати біди,
Як у серці нема України.
Бережи...» – і замовк назавжди.

Світла пам'ять рікою поллється,
Пил ніколи не вкриє Майдан.
Він залишиться в кожному серці,
України герой – наш Богдан!

Богдан Ільків – Герой України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (посмертно).

Востаннє Богдан поїхав до Києва у вівторок 18 лютого увечері. Мав бути на роботі, однак його начальник знайшов заміну. Його питали: «Чи маєш ти якийсь захист?» На що він віджартовувався, що «всього лише три кожухи». Притім запевняв, що за нього не варто хвилюватися, бо займає не першу, а другу лінію оборони.

Ніч на четвер, 20 лютого, Богдан чергував на барикадах. Близько п'ятої ранку пішов відпочивати. А вже о восьмій представники Самооборони, які вночі чергували, розбудили і сказали, що потрібна допомога на передовій. Брат пішов туди», — розповідає сестра Оксана.

20 лютого снайпер влучив у Богдана на вул. Інститутській. Куля калібру 7,62 зі зміщеним центром ваги вивернула йому нутрощі. Довго дивувалися люди у білих халатах: як він із такими ранами прожив ще два дні.

КОРЧАК АНДРІЙ БОГДАНОВИЧ

(18.071964 – 18.02.2014)
Львівська обл., м. Борислав

Олена Музика

ЖИВИЙ НАВІКИ

У кожного в житті своя дорога,
І кожному відміряно свій час.
Та завжди всі шляхи до перемоги
На вірність випробовували нас.

З дитинства був ти щирим патріотом –
Це пам'ятає рідний Борислав.
Достойно жити – то важка робота,
Ти на «відмінно» іспит долі склав.

На Інститутській у лиху годину
З тітушками в нерівному бою
Відстоював ти долю Батьківщини
Й поклав за неї голову свою.

Закоханий у рідну Україну,
За кращу долю бився до кінця.
Ти не помер, Андрію, не загинув –
Живий навіки у людських серцях.

Я подумки вклоняюсь Бориславу,
А серце гордість сповнює моє:
Велике майбуття чека державу,
Якщо такі герої в неї є!

Корчак Андрій Богданович народився в сім'ї репресованих радянською владою. Мав вищу освіту, заробляв на життя як будівельник, певний час працював у Чехії.

А. Корчак під час сутичок на вулиці Інститутській отримав черепно-мозкову травму. У той час усі карети швидкої допомоги були переповнені пораненими. Помер того ж дня у київській лікарні № 17.

До лікарні бездиханного Андрія привіз небайдужий чоловік на «Жигулях». Але було запізно. Реанімувати Андрія не вдалося.

А. Корчак – Герой України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (посмертно).

КОЦЮБА ВІТАЛІЙ МИКОЛАЙОВИЧ

(07.07.1982 – 20.02.2014)
Львівська обл., Яворівський р-н, м. Новояворівськ

Віталій Осика
Ірина Бондар-Лівобережна

ДОСТОЙНИЙ СИН ВЕЛИКОЇ РОДИНИ

Ось ранок знову б'є у скроні всіх дзвіниць:
Герої Сотні, ви – окраса нації,
Хоробрі воїни – країни біль та міць,
Надія та оплот цивілізації.

Віталію, ти мужній України син,
Країну-неньку ти закрив собою
Тоді, як над Майданом бив на сполох дзвін
І побратими кликали до бою.

Червона кров струмками – на чоло...
Додому вже не вернеться ніколи...
Прощатися зібралось все село,
Відкрито плакав батько сивочолий...

Невтішна мати, донечка мала,
Назарчик-син, згорьована дружина.
Твоя душа у небо відплила,
Достойний син великої родини.

Коцюба В. М. – Герой України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (посмертно).

Любити Україну навчив Віталія прадід, а батько вчив українських пісень і пишатися Україною. В сім'ї діти виховувались в любові і Божому слові. В дитинстві Віталій плакав, коли йшла Хресна дорога.

Загинув внаслідок вогнепального поранення у голову, коли без щита і каски біг на допомогу своїм побратимам.

ПАНЬКІВ МИКОЛА ОЛЕКСАНДРОВИЧ

(06.02.1975 – 20.02.2014)
Львівська обл., Пустомитівський р-н, с. Лапаївка

Іван Репетило

НЕБЕСНОЇ ПРО МИКОЛУ ПАНЬКІВА

Майдан відшумів, поміняли бруківку,
Останки героїв лежать у землі...
Та в пам'яті ми збережемо довіку
Усіх поіменно, що впали в борні.

Один з тих загиблих – це Паньків Микола,
Що снайперську кулю на себе прийняв.
Він був просто батько, людина чудова –
Майбутнє країни грудьми захищав!

Майдан все життя поміняв у Миколи –
У Києві й Львові він квапивсь до лав.
Собою запалював інших довкола
Та снайпер-убивця його розстріляв!

Рятуючи друзів під час оборони,
Він київську землю востаннє обняв,
Знаменом державним накрили героя,
Майдан для полеглих про «Качу» співав...

У рідній землі спить довіку Микола,
Пошану віддав йому кожен, повір!
На цвинтарі тихім з'явилась могила –
У Сотню небесну відбувся набір...

Паньків М. О. – Герой України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (посмертно).

Микола був застрелений снайпером тоді, коли витягував поранених та вбитих з передової. Без батька залишилось двоє дітей. Говорить мати героя: «Я його просила: сину не їдь! Він відповів: «Я не поїду, другий не поїде, а в цій державі будуть жити мої діти». Він завжди був на передовій, бо був дуже сміливим. Мабуть, тому і записався у «Правий сектор». Олег завжди йшов напролом. Я завжди йому казала: «Сину, вважай». На що він відповідав: «Скільки того життя».

СЕНИК РОМАН ФЕДОРОВИЧ

(26.07.1968 – 25.01.2014)
Львівська обл., м. Турка

Ніна Трало

ПРАПОРОНОСЕЦЬ

На Майдані революція іде –
український люд відстоює свободу.
Сотню Бойківську під прапором веде
турківський прапороносець, воєвода.

Мужній, сильний і характер вольовий,
а в очах – любов до неньки України.
Він вогонь добра і правди запалив
й між людей поніс, як вітер кураїну.

Полум’ям з’єднав бажання всіх людей.
Влада ж прагне спопелити віру в долю,
вириваючи з розтерзаних грудей
серденько палке й омріяную волю.

Ти загинув, та у пам’яті завжди
будеш жити як герой, прапороносець.
Із небес світити будеш молодим,
як зоря добра, як ангел-охоронець.

Сеник Роман Федорович – Герой України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (посмертно).

Служив у Югославії у миротворчому контингенті. Був прапороносцем.

На Майдані його зброя – прапор України, на якому був напис «Турка», за що Романа звали на Майдані «Турківський Прапороносець». Перед від'їздом додому, зайшов на вулицю Грушевського до побратимів. Стояв із прапором на передовій. Снайпер прострелив плече і куля застрягла в легені.

У 17 лікарні м. Києва його оперували, ампутували руку, та через велику втрату крові Роман Федорович помер, не приходячи до тями.

СОЛЬЧАНИК БОГДАН ЗІНОВІЙОВИЧ

(25.07.1985 – 20.02.2014)
Львівська обл., м. Старий Самбір

Таміла Ярцева

КОРАБЛІ

Кораблям безпечніше в гавані,
але їх не для того будують...
Богдан Сольчаник

Він покине тебе, з часу пристані
Корабель його кудись понесе.
Не побачиш більше очей,
не почуєш крізь сон посвистувань
Там, куди він іде, вже ніхто
не міряє відстаней
Богдан Сольчаник
*Розмова старої і молодої жінки (2008)**

Ти все своє дитинство
Робив човни, що гарно
Пливли у водах ванни.**
Та їм було затісно.

В простори щиро прагнув
Твій дух, до волі спраглий, –
Шукати власне місце.

Шукати десь за краєм
Сліди «того-не-знаю-
Чого», що бути має.
Чи незбагненним раєм.
Чи вже дев'ятим валом...
Ти взявся до штурвалу
Життя, борні і слави.

Такі красиві мрії
В твоїх вітрилах мліли,
Що вітер захмелілий
Розхвилювався в хвилях,
Не зважив власні сили,
Жбурнув на смертні брили
Твій корабель звабливий...

Твій човен невеликий
Ріка із рук гойдала.
Ти плив крізь плач Майдану.
Десь час і відстань зникли,
Де Лета протікала.
Не пив, не мив в ній рани.
Ти переплив ті ріки.

Тепер тобі просторо
Пливти в небеснім морі.
Там маяки чи зорі
Ведуть тебе по колу.
Допоки в нас із болем
Народжується воля,
Не вдержить порт героя.

Пора дивитись вгору,
Щоб не ставав він бранцем
«Летючого Голландця».
Пора сказати слово
Правдиве, отже, вчасне.
Знайти наш берег власний
Й не втратити ніколи.

НОВІТНЯ ІСТОРІЯ***

Йди і вір, що хоча б одному з мільйона
трапиться (допоможе) твій слід,
Коли його покличе небокрай.
Богдан Сольчаник
«Дивися прямо,..» (2007)

Де моя Революція?
Де завалена барикадами вулиця?
Де в грязюку пощада втоплена?
Де моя Революція,
над тираном поваленим фото зроблено?
Богдан Сольчаник
«Де моя революція?» (2008)

Час нехтує звично пологими
форматами сонячних днів.
Історія — це хронологія
лише надпотужних штормів.
Вже вітер зібрався із силами –
Вставай, з ним небесним іди,
Вже сонце над житніми хвилями
зійшло, «ти не будеш один».
Ось прапор на вітрі розстелений.
Грім стогне на всі голоси,
Вгорі клубочиться вже темрява,
А прапор — жита й неба синь.
Пора знов ставати героями,
Пора означає — вже час.

Пора знов писати історію
Настала для кожного з нас.
Він кров'ю на тлі барикадному
Вже першу главу написав.
За ним слід у слід йдуть солдатами
Герої, такі, як він сам.
Та пишуть і кров'ю, і полум'ям
В руїнах розбуджених міст
Новітню Вкраїни історію,
Щоб сонце тут встало колись,
І це всі навколо помітили.
Бо ні, — не за велич ідей,
Не слави заради, не істини –
Вмирають за сонячний день.
І «нашого часу героями»
Стають. Та з кривавим тавром
Прекрасний цей час у історії,
Якщо такий в нього герой.

** Богдан Сольчаник писав вірші. Його поетичний доробок вміщено у збірці віршів «Кухні мого покоління», яка вийшла друком після смерті Богдана в 2014 році.*

Домінують в його творчості: мотив боротьби, пошуків та блукань.

*** Брат Богдана Сольчаника Степан у одному з інтерв'ю розповів, що в дитинстві Богдан мав захоплення – майструвати човни й кораблі з різного матеріалу.*

**** Сольчаник Б. З. — український історик, громадський діяч, викладач Кафедри нової та новітньої історії України Українського католицького університету у Львові.*

Сольчаник Б.З. – один із найактивніших учасників Громадянської кампанії «Пора!». Коли стало відомо, що підписання Угоди про асоціацію з ЄС зірвано, вийшов зі студентами на мирні протестні акції. На Майдані у Києві був беззбройним. Із засобів захисту мав лише щит.

У 2014 друзі та близькі люди Богдана Сольчаника видали його вірші.

Загинув від кулі снайпера на Майдані.

Герой України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (посмертно).

ТОПІЙ ВОЛОДИМИР ПЕТРОВИЧ

(26.04.1955 – 18.02.2014)
Львівська обл., Мостиський р-н, м. Судова Вишня

Ганна Садовська
переклад з російської: **Сергій Зігуля**

ХРЕЩЕНИЙ ФЕНІКСОМ

Палав над покрівлею Фенікс у марному криці –
Його самоспалення щось не рятує людей...
Злі «Беркута» кігті зв'язали не гірше сириці,
Тримають повстанця, бо влада бажає смертей.

Єдиній, чий голос той Фенікс почув по дорозі,
У Ірій, додому своє спрямувавши крило,
Наснилось: він – ангел, розраду шукає у Бозі...
Один? Ні, з ним – Сотня! І кожен з них – Фенікс, герой!

У Вишні Судовій над пагорбком птаха сумує,
Ім'я «Володимир» звучить, як останній привіт.
«Олесенько... Леся! Не край своє серденько чуле!
Я тут, зі Всевишнім, рятую від полум'я світ!»

Топій В. П. – Герой України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (посмертно). Згорів у будинку профспілок.

Останні хвилини його життя дружина чула, бо Володимир Петрович увімкнув телефон. Сказав, що він на другому поверсі профспілок, що вдалося погасити там вогонь, аби не згоріли поранені. А потім у слухавці почувся якийсь стукіт, біганина і чужі слова, мабуть, адресовані Володимиру: «Дєд, пошли ». З тієї хвилі телефон замовк назавжди.

Втомлена переживанням, пані Леся заснула і прокинулася від того, що побачила уві сні, як якась людина у білому піднімалася у небо...

ТОЧИН РОМАН ПЕТРОВИЧ

(06.08.1970 – 20.02.2014)
Львівська обл., м. Ходорів

Тетяна Лавинюкова

СОТНИК З ХОДОРОВА

За гідність піднялись спочатку діти:
Студентська юнь – завзята, полум’яна,
Та як було їх «Беркутом» побито,
Стократно запалав вогонь Майдану!

У час народних сподівань і звершень
Ніхто катам коритися не хоче...
Прибув він на Майдан посеред перших –
Із Ходорова сотник – Роман Точин.

Будинки гарні міг він будувати,
Порадити, допомогти в ремонті,
А на Майдані зводив барикади,
Бо був тепер на бойовому фронті!

На першій барикаді «Львівська брама»
Стояв Роман на чатах, на сторожі
Холодними безсонними ночами,
Щоб відбивати напади ворожі.

У чорний день, коли, як хижі оси,
Підступно кулі снайперські вражали,
Він побратимів з-під вогню виносив,
Та не вберігся сам від смерті жала...

... Небесна сотня, як зоря над нами,
Несе священну варту дні і ночі...
Охороняє там небесні брами
Із Ходорова сотник – Роман Точин...

Точин Р.П. – справжній патріот і авторитет для своїх бойових побратимів. Герой України з удостоєнням ордена «Золота Зірка». Убитий снайпером на вулиці Інститутській у місті Києві (посмертно).

УШНЕВИЧ ОЛЕГ МИХАЙЛОВИЧ

(20.06.1982 – 20.02.2014)
Львівська обл., м. Сколе. Народився у Дрогобичі.

Валерій Хлонь

СКОРО ВЕСНА, МІЙ БРАТИКУ, СКОРО...

Скоро весна, мій братику, скоро.

Вже жовто-блакитна встала зоря.
Нелегко було повірити слову,
Скувати єдину, вірну підкову,
Повірити в те, що куля – твоя.

Скоро роки проходять у небі,

Летять до чудес, де мати жива.
Там янгол відкрив божественні двері,
І стіл хтось накрив, чекають вечері
Всі душі людей, що вкрала зима.

Скоро весна, мій братику, скоро.

Не марно помер – така долі суть.
Ті Бескиди в Сколе, річка Опора –
Для тебе, Олеже, рідні простори –
Там жовто-блакитні квіти цвітуть.

Скоро наш вік туманом минає,

У батька був син, хотів в мирі жить...
Старий чоловік спокою не має –
По світу бродить, підкови шукає,
Не вірить у смерть – а серце болить...

Дідусь і бабуся Олега воювали в рядах УПА. Матері своєї він не знав, вона померла, коли він був ще маленький. По розмовах близьких, він не підтримував якусь політичну силу, а хотів щоб жилося і працювалося на рідній землі, а не жебраком на чужині. Він одним із перших поїхав до Києва на Майдан. Герой він тому, що сказав «НІ»...і вирішив боротися за це.

Герой України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (посмертно).

ШИЛІНГ ЙОСИП МИХАЙЛОВИЧ

(14.03.1952 – 20.02.2014)
Львівська обл., Дрогобицький р-н, с. Вороблевичі

Тетяна Кострица

СПОДІВАННЯ І ДУМИ

Шукати годі долі кращої
Десь по світах чужих далеких нам!
Твої ми діти, ненько, з пращурів,
В твоє коріння – наше вплетене.

І не пригноблені – окрилені,
уріднім краї жити хочемо.
Та болем-хмарою накрила ніч
Майдан твій, Україно. Змовчимо –

Як дітям в очі ми подивимось?
Вже молодь до Майдану рушила.
І поруч молоді із сивими –
Незламні стали, непорушливі!

Набридло брехунів «покращення»!
Чи ми дурні, чи не розвинені?!
Я – будівельник, не ледащий я.
У злиднях жити не повинні ми!»

Підступний ворог неозброєних
Розстрілював прицільним пострілом.
... Небесна сотня вже за обрієм –
З небесного пильнує простору!

Життя їх на вівтар покладені,
Їх душі – вільні і прекраснії –
В ніч миготять зірками ясними...
Не дай нам, Боже, жити гаслами!

Не дай у забуття сповити нам
Їх подвиг, їхню кров пролитую.
Дай жити гідно, так, як мріяли,
По-справжньому, а не надіями!

Шилінг Йосип народився в багатодітній сім'ї – мав 8 братів і одну сестру.

У Йосипа Михайловича завжди була активна життєва позиція. Ще в часи національного відродження і боротьби за відновлення української державності він брав участь в діяльності Української Гельсінської спілки, також був членом Української республіканської партії.

Не залишився чоловік осторонь і під час Революції гідності. В той страшний кривавий день на вулиці Інститутській в Києві, коли злочинна влада Януковича вбивала свій народ, Йосип Шилінг також був там серед інших протестувальників, де і був застрелений снайпером одним із перших.

Герой України з удостоєнням ордена « Золота Зірка» (посмертно).

Перший музей в Україні, присвячений подіям Майдану.
Центральне місце музею займає гігантське панно – діаграма подій на Майдані
художника, ініціатора музею Романа Бончука

СИНИ ПОЛТАВИ,
ВИ ГІДНІ СЛАВИ!

Сини Полтави, ви гідні слави.
Небесна сотня завжди в боях.
І Україна, як мати, – з вами,
Бо ви обрали героїв шлях!

Микола Дубовий

СЕРДЮК ІГОР МИКОЛАЙОВИЧ

(03.11.1969 – 18.02.2014)
Полтавська обл., м. Кременчук

Дмитро Коршунов

ЖИТТЯ У БОРОТЬБІ

Він був звичайним пересічним українцем,
Що народився за радянських ще часів,
У ті роки він відчував себе чужинцем,
Бо в Україні вільній жити він хотів.

У «дев'яностому» минулого століття
За незалежність України виступав,
В душі плекав жовто-блакитне він суцвіття,
У демонстраціях активну участь брав.

У серці тризуб ніс, а прапор у долонях,
І Батьківщину рідну більш за все любив.
Відкарбувалась боротьба на сивих скронях,
Він віри в націю свобідну не зганьбив.

Коли диктатор захопив в країні владу,
Скажений біль народу серцем відчував,
На барикади встав підтримати громаду,
Та на Майдані із братами ночував.

Три місяці тримав надійну оборону,
Та не судилося дожити до весни.
Прапороносцем був дев'ятого загону,
Але і це не відвернуло від труни.

Це сталось в лютому, на перехресті вулиць,
Що біля парку Маріїнського ідуть,
Там патріоти із «тітушками» зіткнулись,
Що й матір рідну за готівку продадуть.

В смертельній сутичці відразу він загинув:
В обличчя постріл із обрізу пролунав.

Юдоль печалі героїчно він покинув,
Хоча всіх справ земних ще так і не владнав.

В Небесну сотню добровільно записався,
За Україну він віддав своє життя,
Хоча героєм бути зовсім не збирався,
А просто вірив у щасливе майбуття.

Звання героя заробив він кров'ю й потом,
Лишився сином в серці міста Кременчук.
Тим, хто живе та помирає патріотом,
Був завжди Ігор Миколайович Сердюк.

Сердюк І. М. захоплювався підводною риболовлею і спортивним дайвінгом, перемагав на всеукраїнських змаганнях з цього виду спорту, навіть їздив на міжнародні. Завжди в усьому досягав високих результатів.

Був прапороносцем 9-ї сотні Самооборони Майдану. Разом з іншими активістами Майдану будував барикаду, носив мішки. Саме тоді на них напали «тітушки» та «беркутівці». Хтось вистрелив Ігорю Сердюку впритул з обрізу в обличчя, внаслідок чого він загинув на місці.

Сердюку І. М. посмертно присвоєно звання Герой України з удостоєнням ордена «Золота Зірка».

ЧЕРНЕНКО АНДРІЙ МИКОЛАЙОВИЧ

(09.12.1978 – 19.02.2014)
м. Київ. Родом з Полтавської обл., Гребінківського р-ну,
с. Слободо-Петрівка

Людмила Притула

СЕРЦЕ ПОЛУМ'ЯНЕ

Задзвонили дзвони. Піднялась Вкраїна.
Загудів джмелино в Києві Майдан.
Грянули в державі докорінні зміни.
Об'єднались люди в час протистоянь.

Той кривавий лютий ми ще пам’ятаєм:
По живих мішенях постріли з дахів.
Позлітався «Беркут» – чорнокрила зграя –
Супроти народу став за ворогів.

Рівність і братерство – це рушійна сила!
В боротьбі мільйони об’єднав Майдан.
Всі, хто відчували спрагу бути вільним,
Ланцюги ламали рабства і оман.

Серце полум’яне й волю до свободи
Мав Андрій Черненко – з небайдужих він.
Встав за незалежність нашого народу,
Щоби змести разом корупційний тлін.

В сутичках нерівних, у часи тривожні,
Голіруч, без зброї – волю не зломить.
У борні пекельній став одним із Сотні,
Бо життя дорога обірвалась вмить.

Задзвонили дзвони. Туга, біль і сльози.
Гіркота від втрати сковує серця.
Через море крові, шляхом до свободи,
Потемнів від крові синьо-жовтий стяг.

Слава Україні! І героям слава!
Світла вічна пам’ять лишиться в віках!
Вільна й незалежна щоб була держава,
Нам Небесна сотня прокладала шлях.

Черненко А. М. народився в Полтавській області. Дитинство пройшло в Черкасах, де й тепер залишились його батьки та брати. Андрій був інженером-технологом та працював автоелектриком у Києві.

Був поранений в груди та помер у лікарні. Залишив дружину та 7-місячну донечку Яну.

Черненку А. М. посмертно присвоєно звання Герой України з удостоєнням ордена «Золота Зірка».

РІВНЕНЧАНИ – ГЕРОЇ МАЙДАНУ – **НАША ГОРДІСТЬ** І НАША КРАСА

Розплатились за волю жадану
І піднялись в святі небеса
Рівненчани – герої Майдану –
Наша гордість і наша краса.

Оксана Федишин

АРУТЮНЯН ГЕОРГІЙ ВАГАРШАКОВИЧ

(04.07.1960 – 20.02.2014)
м. Рівне. Вірмен, народився у Грузії

Світлана Александровська

У ВІРМЕНСЬКІЙ ДУШІ СЕРЦЕ БИЛОСЬ ВКРАЇНСЬКЕ

У вірменській душі серце билось вкраїнське,
Пломінке і нестримне, як птаха політ.
Та прошила наскрізь куля злая, чужинська,
Обірвалось життя, на Майдані поліг...

Плаче небо сумне, плачуть хмари та зорі,
«Плине кача» над Києвом, все у квітках...
Ти пішов в небеса, у краї неозорі,
Полетіла душа, наче зранений птах.

Місто Рівне ховало Георгія щиро,
Україна героїв своїх пам'ята,
В Сотні неба тепер спочивай, брате, з миром,
Обіцяємо: житиме справа свята.

Ми здобудемо гідне життя та свободу,
Для народу, країни в тяжкій боротьбі...
Ти – небесний герой, ти є приклад народу,
І вклоняється низько країна тобі..

Був етнічним вірменином, але дуже любив Україну, її культуру та історію, був справжнім патріотом своєї нової Батьківщини.

Загинув біля монументу Незалежності внаслідок вогнепального поранення, куля снайпера увійшла в ліву частину шиї і вийшла через праве плече. Герой України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (посмертно).

ГОРОДНЮК ІВАН ВОЛОДИМИРОВИЧ

(02.06.1984 – 20.02.2014)
Рівненська обл., м. Березне

Володимир Байкалов

НЕ БУДЕ ВЖЕ У НЬОГО СИВИНИ

Івану двадцять дев’ять назавжди,
Не буде вже у нього сивини.
Він в пам’яті залишиться таким:
Відкритим, добрим, чесним, молодим.
Розшукував полеглих по лісах,
Не знав, що їх віднайде в небесах.
Вчив танцювати дітлахів «хіп-хоп»,
А дух його – нестриманий галоп.
Мабуть, цей дух, як молодий козак,
Колись знав грізний бойовий гопак.
І ось Майдан, як факел, що горить,
У небо український гімн летить.
Волинська сотня, з нею, як завжди,
Козак наш «Месник»* – в перші став ряди.
На козаків когорта темна йде,
Гранати та рушниці, смерть несе.
І б’є впритул, як чорний кулемет,
По них водою в холод водомет.
Без сну, без сил – не покидає пост,
Побитий та промоклий у мороз.
Від кулі врятувала та біда,
Принесла іншу крижана вода.
Не витримало серце тих знегод,
Пішов на небеса наш патріот.
Його згубила зграя вороння
Осиротіли сотня і сім’я.
Надземні дзвони тихо десь дзвенять.

Небесна сотня – ангели летять.
Душа його свята – це білий птах,
Якому купол неба – вічний дах.

** На Майдані, у Волинській сотні Самооборони мав псевдо «Месник».*

Вся його юність проходила в громадській діяльності. Останні роки життя долучився до ГО «Товариства пошуку жертв війни «Пам'ять»: брав участь у ексгумаційних роботах загиблих воїнів УПА. Був танцюристом, проводив заняття з танців.

У розпал протистояння на Грушевського самооборонівець Іван Городнюк стояв у перших лавах перед барикадами з палаючих покришок.

Він приїхав до Києва на самому початку Євромайдану. Одразу вступив до Волинської сотні і був активним її бійцем.

17 лютого на Грушевського Городнюка жорстоко побив «Беркут». А 18-го, у страшенний мороз, силовики застосували проти мітингувальників водомет. У важкому стані, хворий і побитий, 19 лютого Іван приїхав додому у Березне — геть виснаженим та знесиленим. Пневмонія. Вже 20 лютого вночі хлопця не стало — не витримало серце. Герой України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (посмертно).

ОПАНАСЮК ВАЛЕРІЙ АДАМОВИЧ

(20.05.1971 – 20.02.2014)
м. Рівне

Володимир Байкалов

КАДРИ ЖИТТЯ

Праці важкої тридцята річниця,
Побут все гірший, питання: «Та доки?!»
П'ятеро діток, дочка-помічниця,
А наймолодшому тільки три роки.

Панство краде і збиткується з люду...
Треба змінити систему нікчемну!
Крається серце та плаче у грудях –
Правди небес тут шукати даремно.

Бачить: Хрещатик, над дітьми розправа...
Хто, як не він, захистить їх від лиха?
Шлях до Майдану, гуртується лава
Для перемоги – у тому і втіха.

Захист слабенький у першій із ліній,
Він поспішає у коло пекельне;
Кулі червоними квітами лілій
Мітять серця патріотів смертельно.

Ось побратима несе вже без втоми;
Хто це? Він сам на бруківці без руху?
Кадри життя... Раптом світ невідомий...
Десь наближаються промені духу.

Ангели кличуть: «Відчинено небо,
Браття із Сотні героїв чекають;
Чуєш, з подякою люди до тебе...
Зборено смерть для життя – пам'ятають!!!»

Опанасюк Валерій удостоєний звання Герой України та ордена «Золота Зірка» (посмертно).

Як розповіла сестра Валерія, з дитинства у нього було підвищене відчуття справедливості. Він ніколи не звертав уваги на матеріальні речі... завжди заступався і допомагав усім, хто цього потребував.

Якщо на Майдані хтось був легко вбраний, Валерій завжди сам шукав і пропонував тепліший одяг. А сам ходив завжди, навіть в найлютіші морози, в сіренькій утепленій кофтині, в якій і приїхав. Закликав: «Якби вся Україна встала, щоб без жертв!.. Скільки там діточок! Як я можу ховатися за їхніми спинами? Я повинен добиватися заради дітей».

Загинув від кулі снайпера, коли відтягував з передової поранених людей.

Без батька залишились п'ятеро дітей.

ХРАПАЧЕНКО ОЛЕКСАНДР ВОЛОДИМИРОВИЧ

(18.09.1987 – 20.02.2014)
м. Рівне

Таміла Ярцева

ВОЇН ПРАВДИ

Не перезняти і не змонтувати.
Для інших дублів вже немає часу.
Дивись як є, коли хвилина варта
Життя, а не мільйонних зборів в касу.

Подивись, вдалий ракурс у кадрі:
Площа в світлі палаючих скатів…
Чорний дим, в ньому сніг срібно-сивий…
Сотні рук простягли небу світло…
Очі з сяйвом, в якому ніч зблідла…
Вибачайте, але… це красиво.

Ти в ту мить перед сотнями камер
Не шукав плани й ракурси гарні* –
На ходу сам писав свою долю.
Небо глянуло в очі й на рани
І повірило: ці вже не грають.
Помирають, добігши до волі.

І глядач той, що скептик упертий,
Не посмів не повірити смерті.
Зойкнув вражено: «Не постановка!»
Ті, що хитро писали сценарій,
Подивились на вас і дізнались:
Це не «задник»** для сцен, не масовка.

Їхні плани в художній обробці
На шмаття розірвали ви, хлопці.
Всі повірили – небо і люди.
Тільки мати сказала: «Не вірю!»
Тільки мати молила так щиро:
Небо, світ, сценаристів: «Врятуйте!»

Але воля – це жити без ролі.
Жити так, як сумління дозволить,
І за те, у що віриш, вмирати.
Ти спромігся. Ви, хлопці, зуміли.
І благаю я зараз несміло:
Вірте сину, згорьована мати.

Тільки кадри із хроніки втрати.
Та у правди є сила і влада,
Щоб у віру свою навертати.
Воскресіння не тіла, а духа.
В титрах Сотня. В імлі світлі смуги.
Імена щирих воїнів правди.

** Олександр Храпаченко за спеціальністю був театральним режисером. Під час навчання Олександр виявив себе як талановитий режисер і актор. Щоправда, за своє життя він встиг знятися тільки в одному фільмі з промовистою назвою «Воскресіння».*

*** Задник – декорація на задньому плані сцени.*

О. В. Храпаченко – Герой України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (посмертно).

У США відкрився пам'ятник, присвячений Небесній сотні

НЕХАЙ НАД СУМЩИНОЮ **ГОМІН НЕ СТИХАЄ**

Нехай над Сумщиною гомін не стиха,
Нехай добробут, мов ріка до моря, лине.
Пішли сини твої на смерть із теплих хат,
За вільну землю, за любов, за Україну!

Віталій Будашко

БРАТУШКА ОЛЕКСІЙ СЕРГІЙОВИЧ

(10.04.1975 – 20.02.2014)
м. Суми

Юлія Веприцька

БРАТУШКА ОЛЕКСІЙ СЕРГІЙОВИЧ

Життя обірване на злеті –
спинився раптом років лік.
Вдова в гіркій своїй скорботі
хотіла вкоротити вік.

Але заради немовляти,
живе крізь тугу, морок, біль...
Попереду їх жде багато
важких, буденних, сірих миль.

Попереду щасливим буде
майбутнє доньки і синка,
спливає січень, як і грудень –
міцніє синова рука.

Роки минуть... Кривава рана
залишить в пам'яті рубці.
«Здаватись, діточки, зарано», –
в церквах говорять нам отці.

Ти чуєш, синку? Маєш жити!
Як батько твій, Героєм будь!
Не смій звитяг занапастити,
збираючись у довгу путь.

І де б не був ти в світі дальнім,
запам'ятай, синку, слова:
«Не для людей будують стайні,
відстоюй людськії права.»

За це загинув тато взимку.
Він був з народом, що повстав.
Таку собі він долю виткав,
й за праве діло постраждав.

Олексію Сергійовичу Братушці посмертно присвоєно звання Герой України з удостоєнням ордена «Золота Зірка».

18 червня 2014 року рішенням сесії Сумської міської ради Олексію Братушці присвоєно звання «Почесний громадянин міста Суми» (посмертно).

Загинув від кулі снайпера.

На час смерті в Олексія залишились дружина, 13-річна донька та одномісячний син.

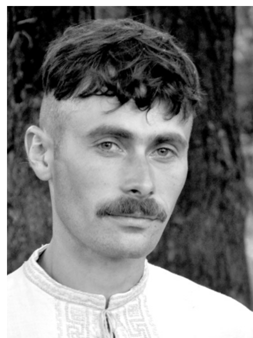

Тернопільчани
художник – Р. Бончук

ТЕРНОПІЛЬЩИНИ – ГЕРОЇ ДУХУ **БЕЗДОГАННІ**

В ту Сотню, що збиралась на Майдані
У день кривавого бенкету зла,
Ввійшли герої духу бездоганні.
З них п'ять – Тернопільщина віддала.

Наталія Бугаре

ВОЙТОВИЧ НАЗАРІЙ ЮРІЙОВИЧ

(02.06.1996 – 20.02.2014)
Тернопільська обл., Збаразький р-н, с. Травневе

Василь Томський

СИН УКРАЇНИ

Войтовичу Назарію, наймолодшому «журавлику» Небесної сотні посвята

Ну який із тебе воїн?! Ти ж – хлопчина
Із пушком під носом, з голосом на зламі.
І яка, скажи мені, яка причина
Привела тебе сюди?! – Те зло в судомах,
Що повзло, бридке, по вулицях столиці,
Міста вічного твоєї України?

А тобі ще, синку, гратися годиться!...

А натомість бачиш: знищені, в руїнах
Храми правди, щастя, долі і свободи;
Вже вирішує майбутнє підла зрада!
Та серденько юне – нашої породи,
Що із честі, волі, гідності! – Як радо
Ви ставали на Майдан той заповітний,

Щоб не дати зраді зло засіять в душі!
А у серце чисте звір, фашист новітній,
Кулю злоби цілив, підлості!.. – І мусив
Ти життя своє – на злеті! – там покласти,
Щоб майбутнє не змогла сволота вкрасти
Неньчине, родини, України!

– Ні, не буде Україна на колінах!

Полягло вас!.. Вбито вас посеред площі,
Покалічено!.. Новітні яничари
Шлях навік проклали на Криваву прощу...
– І моя провина в тім!.. а може, й... кара...

Як же ранoньки позбутися отої?!.
– Це ж тобі ще б, синку, жить, о, ненько-нене!..
Не герой і не ікона – син для мене
Із Небесної із сотні золотої...

Лиш сімнадцять... – мало так... І як багато,
Щоб за тим ключем поринуть журавлиним!..
Не герой ти – син Назарій мамі й тату...
І навічно – Син всієї України.

Студент третього курсу відділення дизайну Тернопільського кооперативного торговельно-економічного коледжу.

Його мрії – жити серед красивих людей у красивій країні. Але доля привела на Майдан – і вибрала інше... Не має зло поглинути його красиву мрію, не має! Назарчик йшов за велінням серця, бо був молодечий запал, бо там вирішувалося майбутнє його країни і особисте.

Юний роками, ще майже дитина, єдиний у батьків, Назарій став наймолодшим серед героїв Небесної сотні. Герой України з удостоєнням ордена«Золота Зірка» (посмертно)..

ГОЛОДНЮК УСТИМ ВОЛОДИМИРОВИЧ

(12.08.1994 – 20.02.2014)
Тернопільська обл., м. Збараж

Ірина Костюченко

ПАМЯТІ ГЕРОЯ УКРАЇНИ ГОЛОДНЮКА УСТИМА

На фото юний всміхнений хлопчина,
Надія в серці та вогонь в очах.
Загинув він за неньку Україну,
В майбутнє прокладаючи нам шлях.

Він прагнув кращої країні долі,
Щоб все життя було у нас, як в казці,
Поліг у боротьбі за людську волю,
Хоч був в блакитній миротворчій касці.

Палав Майдан в хвилини небезпеки
Він жартома казав, що небо впало.
Та сам злетів за обрій, як лелека...
Устиме, хлопче, ти прожив так мало.

По праву названий Героєм України,
Залишив в душах слід, як штрих на карті.
Вже не повернеться до рідної хатини...
В Небесній сотні він стоїть на варті.

Вклоняємося вдячно перед ним.
Навіки з нами Голоднюк Устим.

Назавжди запам'ятала трагічну загибель молодого хлопця Устима Голоднюка. Така, мабуть, у юнака була доля – загинути перед самою зустріччю з батьком, який приїхав забрати його додому... Він сподівався, що блакитна каска миротворчих сил його захистить.., та не судилося прожити Устиму щасливе життя.., поліг від кулі снайпера, витягаючи поранених з-під обстрілу... Йому не виповнилося і 20-ти років...

Офіційно написано: «Був захисником Майдану з листопада 2013 року. 30 листопада був побитий, на потилиці був шрам, наклали 12 швів. Як тільки рани зажили, знову поїхав на Майдан. Загинув внаслідок вогнепального поранення в голову. Отримав його, допомагаючи забирати загиблих біля верхнього виходу станції метро «Хрещатик». Куля снайпера влучила над правим оком і на виході пробила голубу миротворчу каску. Коли його доправили в готель «Україна», лікарі вже не могли допомогти хлопцю».

Устим Голоднюк – Герой України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (посмертно).

КАПІНОС ОЛЕКСАНДР АНАТОЛІЙОВИЧ

(10.03.1984 – 19.02.2014)
Тернопільська обл., Кременецький р-н, с. Дунаїв

Сергій Мат

КРЕМІНЬ

Рушає вітром горда воля,
У бурю линуть почуття.
На сполох бити — наша доля,
Роздмухувать вогонь життя.

«Рабів до раю не пускають», –
В кайдани їх закутий дух.
Вчепились ми в бруківку з краю –
Маленька жменька відчайдух.

Я гордо випростаю спину—
В бою не терплять слабаків.
Підходить «Беркут» без упину,
Оточує з усіх боків.

Діжки гримлять, мов барабани –
На заклик повстає народ.
За цих обставин ми – Титани,
Здолали безліч перешкод.

Сколоти-пращури* сказали:
Запеклий нині буде бій.
Ми на Майдані воскресали,
Та сміхом тамували біль.

Та більш за все болить за славу,
За люд, що гнуть, немов рабів.
А серце крається за справу,
Яку народ недоробив.

Де Україна, горда й сильна,
В якій блукає стороні?
Ми збережем соборність спільно,
Пліч-о-пліч станем у борні.

А злі почвари сунуть стало,
Бо «беркут» — надто впертий птах.
І нам на плечі небо впало,
І оточив півколом страх.

Страхи свої розвію швидко,
На пляшці ватрою вогонь.
Ці смолоскипи наші предки
З козацьких віддають долонь.

Залишилось незламних мало,
Та в Бога є для нас дива.
Мелодія струни торкала,
Дзвінка бандури тятива.

Тверда, неначе кремінь**, сила,
А воля гостра, мов стріла.
Та смерть безжалісно скосила,
Та збити не змогла з крила.

У путах борсаюсь химерних,
Бо сотні раз вже воскресав.
Я – промінь Прометея в хмарах,
Вогонь з сердець для вас кресав!

** Сколоти — плем'я давньоскіфських лучників. Одноіменна патріотична організація, в якій брав участь Олександр.*
*** Кремінь — псевдо Олександра.*

На Батьківщині у селі Дунаїв Олександра Капіноса називають малим Кобзарем.

В сусідньому селі Куликів Сашко співав у хорі і організував гурток зі співів. Грав на баяні, гітарі, бандурі, знав і збирав українські пісні, був закоханий в історію України. Був одним із тих, хто оголосив голодування на знак протесту проти прийняття мовного закону Ківалова-Колісніченка та протримався найдовше.

18-го лютого ввечері 35-та сотня мала завдання обороняти двір Будинку профспілок. «Вийшли з двору і всі кажуть, що треба йти відпочити, а Сашко перебиває: «Ні, нікуди не йдемо, тому що людей небагато, «Беркут» може прорвати кордон». Ми погодилися. За годину він отримав смертельне поранення», — пригадує Сергій Мерчук.

Олександр Капінос – Герой України з присвоєнням ордена «Золота Зірка» (посмертно).

КОСТЕНКО ІГОР ІГОРОВИЧ

(31.12.1991 – 20.02.2014)
Тернопільська обл., Бучацький р-н, с. Зубрець.

автор: **Володимир Сенаторов**
переклад з російської: **Сергій Зігуля**

Я ЗБИРАВ У БУКЕТ ХМАРКИ

Я збирав у букет хмарки,
Щоб тобі дарувати, кохана.
В їхні пасма вплітав зірки...
До вподоби така ікебана?

Срібло променів — теж в букет,
І дощів діаманти іскристі.
За плечима — любов... Йду геть.
Жаль, що квітів тобі не приніс я.

Я не зміг повернутись... Жаль.
Розділила нас куль завірюха.
Не зумів їх уникнуть жал,
Бо не міг я залишити друга.

На промерзлім граніті впав
І відчув теплі подихи волі.
Втоми хвиля знялась до хмар,
Дні й сторіччя тягнулись поволі.

Та над сивим старим Дніпром
Ангел гідності крила розправив.
Я у безмір злетів слідом,
Кинув світ беззаконня і правил.

Вільний, входив у кожен дім,
Ворогам я, незримий — прокляття!
В Україні, в краю моїм,
Все тепер як намріялось, браття?

Буде в травні грози озон —
Геть відступить зима боязливо,
Квіти прийдуть у кожен сон,
Ангел вірить: ти будеш щаслива!

Костенко І. І. – український журналіст, студент-географ, активіст Євромайдану, дописувач української Вікіпедії. Загинув під час протистояння на вулиці Інститутській. Герой України.

Герой України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (посмертно).

СЛОБОДЯН ТАРАС ІГОРОВИЧ

(10.12.1982 – грудень-січень 2013-2014)
м. Тернопіль

Ніна Трало

СЕРЕД ГРОМІВ І ГРІЗНИХ БУРЕВІЇВ

Серед громів і грізних буревіїв
життя палахкотіло, як свіча.
Воно світило променем надії,
а голос чистий дзвонами звучав.

Цей срібний дзвін ми чули на Майдані,
як голос правди, він збудив серця:

і восени цвіли квітки весняні,
і президент пихатий «спав з лиця».

Студентство встало за найвищу цінність –
за волю України і за нас.
Відстоював сміливо нашу гідність
тернополянин – Слободян Тарас.

Мав гострий розум і прекрасні мрії,
любив Вітчизну, шанував людей.
Брехні він не боявся суховіїв –
в нім пагони буяли молоді.

Та круки розгорнули чорні крила,
вчепився в спину пазурами біс;
душа від катувань увись злетіла,
а тіло кинули далеко в ліс.

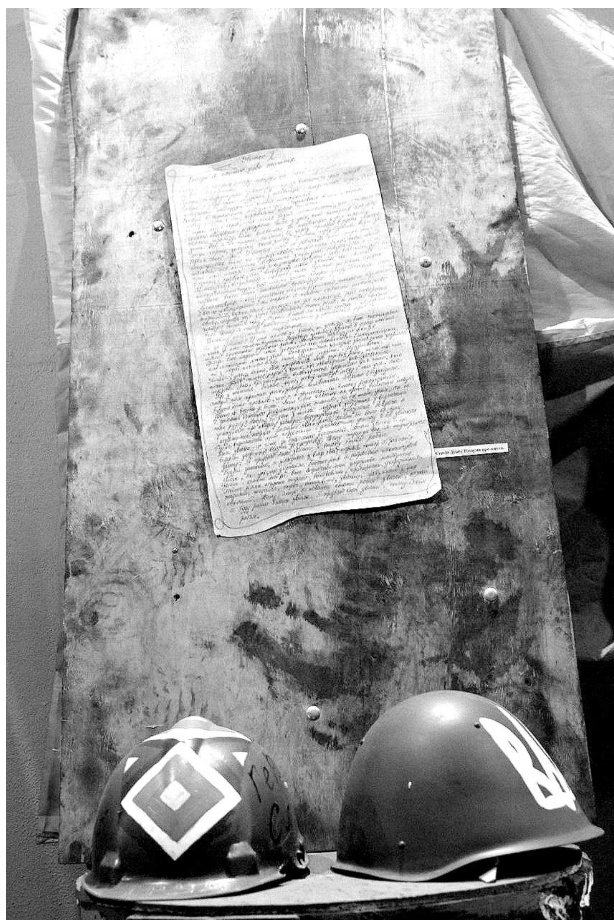
Хурделиця мете і вітер свище,
серця усіх закутані в жалі;
його ж уже несуть на кладовище
по рідній, снігом встеленій, землі.

Ще скільки душ загубить клята влада?!
Та в пам'яті людській завжди живі
усі, хто в бій пішли, та через зраду
знялись у небо, наче журавлі.

Працював у Тернопільському національному економічному університеті методистом з англомовної програми з міжнародної економіки та туризму.

Коли розгорнулися події на Майдані, дуже часто туди їздив. У грудні батьки з ним контактували, а потім зв'язок перервався. Тіло знайшли у лісі на Сумщині зі слідами катувань.

Герой України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (посмертно).

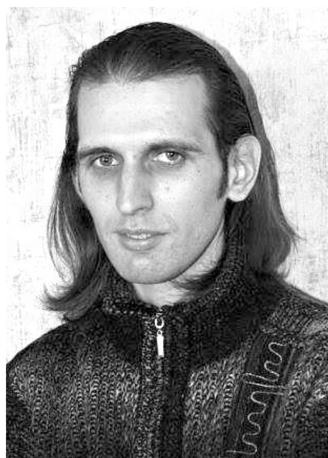
Експонати музею Небесної сотні

Любов – його красива зброя.
Вперед – його свята мета.
Сумує каска без героя.
Ступає воля без щита.

Оксана Федишин

ІЗ ХАРКІВЩИНИ ПРИЙШЛИ ТВОЇ СИНИ – **НАЙКРАЩІ ВОЇНИ –** ДО ЗАХОДУ ЗІ СХОДУ

Зі Слобожанщини прийшли твої сини –
Найкращі воїни – до заходу зі сходу,
Щоб захистити подаровану свободу,
Мов спадкоємці Європейської весни.

Віталій Будашко

ЗУБЕНКО ВЛАДИСЛАВ ВІТАЛІЙОВИЧ

(22.04.1991 – 28.02.2014)
м. Харків

Таміла Ярцева

ЛИЦАР

Звір тримав яснолицю
Україну в полоні.
Їй потрібний був лицар,
Щоб здолати дракона.
Ти обрав «даму серця»,
Ту, що завжди єдина.
Хоч і знав: доведеться
Битись за Україну.
Ти вдягнув ладні лати*.
Ти лишив казку вдома.
І щоб зло подолати,
Став до бою з драконом.
А дракон хижий грізно
Вигинав довге тіло,
Що лускою залізно
На весь світ брязкотіло.
Пекло видихнув в тебе,
Свій кінець передчувши.
Та хитнулося небо.
Та знялись в небо душі.
Звір упав у минуле.
Голова покотилась.
А тобі посміхнулась
З інших снів пані Біла.
Біло стало навколо.
Підійшла дуже близько.

Й видихаючи холод,
Затягла сонну пісню**...

А твоя Україна
Звала весни до тебе.
Вже неслись радо гімни
З майже теплого неба.
Вже ішло твоє завтра
Із весною в долонях.
Не повинні вмирати
Наймужніші Герої.
Не повинні вмирати.
Та вмирають найкращі.
Бо попереду правда,
А за спинами слабші.
Бо найкращим вмирати
Є за що – за найкраще.
А важкі меч і лати
За кайдани не важчі.
Ти майбутнім ще марив.
Але та Біла пані
Із собою забрала
В день зими свій останній.
Відняла в України.
Бо ти лицар найкращий.
Ти весну не зустрінеш,
Ти весну не побачиш.
Та віддав серце вільне
Дамі серця, юначе.
І твоя Україна
Вільні весни побачить.

** За повідомленням очевидців, Владислав приїхав на Майдан в лицарських обладунках. Його головним захопленням була реконструкція середньовічних битв, він брав участь у лицарських турнірах в Україні та за кордоном.*

*** Владислав був тяжко поранений, помер в лікарні через вісім днів – 28 лютого, в останній день зими.*

Владислав Зубенко – активіст ВО «Свобода» з Харкова. Помер 28 лютого після довгої боротьби за життя. 20 лютого Владислав Зубенко зазнав поранення. Куля пройшла наскрізь, зачепивши печінку, нирку, легеню, нервові закінчення хребта, та пробила діафрагму.

Він не дожив до 23 років, але встиг лишити у цьому світі стільки добра. Він був скаутом, волонтером, займався історичним фехтуванням, переймався проблемами дітей-сиріт. Блискуче навчався, на відмінно закінчив Харківську залізничну академію. Був гравцем спортивної версії «Що? Де? Коли?» Він був патріотом, любив історію, захоплювався історичною реконструкцією. Брав участь у лицарських турнірах в Україні та за кордоном.

Владислав брав активну участь у житті харківського Майдану. На Київський він вперше приїхав увечері 19 лютого. Наступного дня хлопець отримав поранення. На кадрах із Інститутської зафільмовано, як Владислав, Юрій Паращук та Євген Котляр, накрившись щитами, «черепашкою» піднімаються вгору, аби забрати поранених. Усі троє загинули. Владислав Зубенко – Герой Україниз удостоєнням ордена «Золота Зірка» (посмертно).

КОТЛЯР ЄВГЕН МИКОЛАЙОВИЧ

(14.04.1980 – 20.02.2014)
м. Харків

Надія Крайнюк

ГІДНОСТІ ХАЙ ПРОМІНЬ НЕ ЗГАСАЄ

Як і всі, хотів ти вільно жити.
Небезпеку, певно, відчував.
Та хіба спокійно міг сидіти
В час, коли увесь Майдан палав?

Наче по мішенях, в вас стріляли,
Лист фанерний був слабким щитом.

Падали… і знову піднімались…
Київ плакав разом із Дніпром.

Біль нестерпний… і душа ридає,
Гніт думок… і тьмариться чоло.
Віри не ймемо – тебе немає…
Боже! Сто героїв полягло!

Тихо… Снігом землю засипає.
Реквієм… І люди у журбі…
Зіронька твоя, Євгене, сяє…
З шаною вклоняємось тобі.

Ангели хай бережуть твій спокій,
Гідності хай промінь не згаса.
Не помер ти, а пішов за обрій…
Тиша там… Божественна краса.

Євген Котляр закінчив Харківський інститут радіоелектроніки. Був активістом екологічної організації «Зелений фронт», працював промисловим альпіністом. Був активним учасником акції протесту проти вирубування дерев в парку ім. Горького в Харкові. Тоді він разом з іншими альпіністами прив'язав себе мотузкою до дерева на знак протесту.

Входив до складу третьої сотні Самооборони на Майдані. Загинув від кульових поранень на вулиці Інститутській в місті Києві під час перестрілки: він прикривав людей щитом і відводив поранених.

Євген Котляр – Герой України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (посмертно).

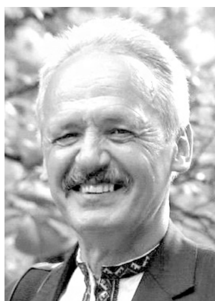
Батько героя – Микола Іванович Котляр – написав вірш пам'яті сина.

Котляр М. І.

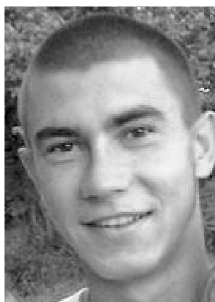
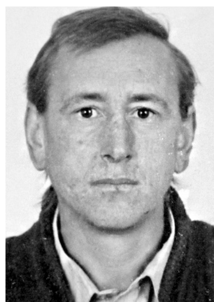
Моя кровинка, я горжусь тобой,
В тылу не ждал огонь заградотряда.
Ты мог уйти. Ты принял этот бой,
Хотя свистели роем пули рядом.

Когда на землю падали друзья –
С фанерками нельзя в такую драку! –
Казалось – даже выстоять нельзя,
Вы поднялись, и Вы пошли в атаку!
Я б так не смог. Немногие б смогли.
Склоняюсь к дорогому изголовью.
Вы – гордость, совесть, честь своей земли,
И землю эту Вы полили кровью.
Прости, я снова плачу, мой герой.
Ты принял не спонтанное решенье.
Как ты мне нужен здесь, сейчас, живой.
Я ненавижу жертвоприношенье.

ТВОЇ, ХМЕЛЬНИЧЧИНО, **ГЕРОЇ**

Хмельниччина. Поділля. Край садів,
Лісів, ланів медових до сьогодні.
В той день, коли Майдан палахкотів,
І ти синів пожертвувала в Сотню.

Наталія Бугаре

БОНДАРЧУК СЕРГІЙ МИХАЙЛОВИЧ

(09.09.1961 – 20.02.2014)
Хмельницька обл., м. Старокостянтинів

Серж Правдивий

ПОРИВ У НЕБО

Ти обирав свідомо долю,
бо не схилився у ярмі, –
шлях бунту, подвигу і болю
пройти із гідністю зумів.

Давав кийками «Беркут» жару,
а ти стояв, як моноліт,
народжений в боях держави,
якій служив багато літ.

Палав Майдан, роїлись кулі,
хтось падав, ти виносив їх.
Каштани, від морозів снулі,
тремтіли. Падав бурий сніг.

Стікала Інститутська кров'ю,
гуляла знавісніла смерть.
Стояли леґіні горою,
відвага повнила їх вщерть.

У снайпера немає серця –
натомість лиш приціл і чек.
Тетяна ладо не діждеться,
повінчана з гірким плачем...

Убивць покличе Бог до суду,
бо не даремно вмер Сергій!
Довіку не забудуть люди
велику жертву, подвиг твій!

Бондарчук Сергій Михайлович – вчитель фізики, голова Старокостянтинівського міської організації ВО «Свобода».

Загинув у Києві внаслідок вогнепального поранення снайпером.

Герой України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (посмертно).

ДЗЯВУЛЬСЬКИЙ МИКОЛА СТЕПАНОВИЧ

(01.09.1958 – 20.02.2014)
Хмельницька обл., м. Шепетівка. Народився у Росії у Красноярському краї.

Наталія Волинець

БІЛЬ НЕЗАГОЄНИХ РАН

Дзявульський Микола – Герой України!
Хмельницька земля не забуде повік
Твій подвиг звитяжний в буремні години...
Тиран знавснілий злякався, утік,
Але повелів у крові потопити,
Повсталий народ, волелюбний Майдан...
Ще й нині свічки там палають, а квіти
Нагадують біль незагоєних ран.
Ти чуєш, Миколо, як поміж горами
Блукає відлуння, і гідним ім'ям
Пишаються нині скелясті Ґорґани
І курять во славу тобі фіміам!
Встановлено пам'ятну дошку на Ґрофі,
Щоб був ти усій Україні взірцем:
Найвищі вершини здолає не «профі»,
А той, хто відчув себе справжнім борцем.
Посвяту дарую тобі в нагороду,
Земляче, прийми її. Знаю – вгорі
Душа твоя чиста вже має свободу
У променях ясних нової зорі.

На Майдані він завжди був у вирі подій, ніколи не ховався за спинами побратимів, опікувався кожним шепетівчанином, який приїздив на Майдан. Куля снайпера влучила йому прямо у серце.

7 червня 2014 року активісти піднялися на вершину Ґрофа висотою 1748 метрів у гірському масиві Ґорґани в Рожнятівському районі Івано-Франківської області, де на насипаному кургані встановили меморіальну дошку на честь Героя.

Герой України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (посмертно).

КЛІТИНСЬКИЙ ОЛЕКСАНДР ІВАНОВИЧ

(15.05.1988 – 19.02.2014)
Хмельницька обл., Деражнянський р-н,
с. Чернелівці

Тетяна Лавинюкова

НА АСКОЛЬДОВІЙ МОГИЛІ

Ще матінка чекала кожну мить,
Ще як могли шукали побратими,
Ніхто не знав, що вічним сном він спить
Над схилами дніпровськими крутими.

Аскольдова могила прийняла
Невпізнаного воїна Майдану,
У вічність як героя провела
Під спів оркестру – траурну осанну.

А він був активіст від перших днів –
Герої гуртувалися у лави...
Коли будинок профспілок горів,
Не врятувався з лютої заграви.

Посмертна стежка часом нелегка,
Як часом і земна дорога наша:
У липні аж аналіз ДНК
Довів, що то був він – Клітинський Саша.

На крутосхилі сивого Дніпра,
В молитві урочистій і скорботній
Схилилися матуся і сестра
Над ще одним бійцем Святої сотні.

Герою, спочивай у мирі тут,
На пам’ятній Аскольдовій могилі...
З тобою поруч сплять герої Крут,
Співають вам пісень дніпрові хвилі.

Олександр з грудня 2013 року — на Майдані. Відтоді й до 18 лютого 2014 року воював у лавах Самооборони.

Востаннє побратими бачили Олександра в охопленому вогнем Будинку профспілок у ніч на 19 лютого. Знаходився у списках зниклих. Похований з почестями у безіменній могилі на Аскольдовій могилі. Після проведення експертизи ДНК було встановлено, що це Олександр Клітинський.

Герой України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (посмертно).

КОРНЄЄВ АНАТОЛІЙ ПЕТРОВИЧ

(23.01.1961 – 20.02.2014)
Хмельницька обл., Кам’янець-Подільський р-н, с. Руда

Тетяна Лавинюкова

СІЛЬСЬКИЙ ГОЛОВА

Серце рветься щоразу від болю –
Скільки їх, наших любих, найкращих...
От Корнєєв між них Анатолій...
Постріл в серце... О, Господи, зá що?..

Він – сільський голова – що й казати!
Він – ґазда, він – хазяїн дбайливий.
Не за себе, за інших вмів дбати,
Щоб народ у селі був щасливий.

... Над Майданом задимлене небо,
На Майдані палаючі шини...
Голова каже: «Їду, бо треба, –
Вільне місце знайшлося в машині».

Все привіз, що на зиму у хаті
Зготувала його господиня.
«Це для вас... Раді тим, чим багаті, –
Ви скуштуйте домашнього нині!»

А наступного дня – стрілянина.
Інститутська – час подвигу й зради.
Не дiжде чоловіка дружина,
Голови не діждеться громада...

Прийняла його Сотня небесна,
Лине в небі той ключ журавлиний...
То ж плекаймо надію: воскресне
В сяйві сонячному Україна!

Україна – найменння величне!
Жив – для неї, загинув – за неї...
Із небес нас до подвигу кличе
Анатолій Петрович Корнєєв.

Рудський сільський голова (Хмельницька обл.) Убитий пострілом снайпера у серце на вул. Інститутській. Один із громадського списку національної скорботи «Небесна сотня».

Герой України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (посмертно).

МАЗУР АРТЕМ АНАТОЛІЙОВИЧ

(06.08.1987 – 03.03.2014)
м. Хмельницький

Ірина Бондар-Лівобережна

НЕБЕСНИЙ ОХОРОНЕЦЬ

Більше року вже його немає,
Та людина в пам'яті – жива,
Бо Артем пішов до небокраю,
Щоб була країна в нас нова.

Він пішов… Його – не повернути.
Не спинити невблаганний час…
Більше не торкнутись,.. не почути,..
Кращі – з неба дивляться на нас.

З сивиною ранньою на скронях,
Прагнуть захистити, зберегти.
З неба простягають нам долоні,
Виставляють сонячні щити.

Артем працював логістом та охоронцем.

Батьки вмовляли його не їхати до Києва, але він не слухав: «Ми бачили наміри його, ми з ним розмовляли, і не раз Він був дуже чутливий до несправедливості».

18 лютого, у чорний вівторок, коли мирна хода євромайданівців на Верховну Раду перетворилася на криваве побоїще, Артем Мазур отримав надзвичайно важкі поранення. Від них і помер у лікарні. Прийшов до тями лише один раз, але навіть не зміг нічого сказати...

«Ну от,.. вже півроку... Півроку якогось незрозумілого дикого сну,.. і я хочу просто прокинутись, і щоб ти прийшов, або подзвонив... Це дико,.. це неможливо... це неправильно... несправедливо...» – сестра Віра Степіна. Вона продовжує писати Артему на його сторінці «в контакті»...

Герой України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (посмертно).

ПАГОР ДМИТРО ОЛЕКСІЙОВИЧ

(10.04.1992 – 19.02.2014)
Хмельницька обл., Чемеровецький р-н, с. Хропотова

Наталія Волинець

САМОПОЖЕРТВА

Схилився у пошані весь Майдан
Перед тобою, хлопче ясноокий.
Ідеш від нас в небесний Божий храм,
Один Господь вже чує твої кроки...

Закрив від кулі дівчину грудьми,
І те, що бачив в мить свою останню,
Коли ти поринав у глиб пітьми, –
Дівочі сльози суму і кохання...

Ти палко прагнув докорінних змін,
Тому не мав ні сумнівів, ні страху.
Як тяжко стогне поховальний дзвін...
Земля приймає тіло – прах до праху...

Поклав ти серце на святий вівтар,
Але душа, принаймні, не самотня,
Посеред білих і рухливих хмар
Тебе чекає вже Небесна сотня.

На півшляху вас зупинила смерть,
Але такі герої не вмирають!
Ви – наша гордість, слава, гідність, честь!
Про вас легенди і пісні складають.

Ми доведемо справу до кінця,
Щоб світ побачив нову Україну,
На те є дух і воля у серцях,
І віра в Того, хто створив людину.

Отримав в Хмельницькому вогнепальне поранення в голову, прикриваючи собою дівчину.

Герой України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (посмертно).

ПОДРИГУН ОЛЕКСАНДР ВОЛОДИМИРОВИЧ

(23.01.1972 – 23.02.2014)
Хмельницька обл., Білогірський р-н, с. Залужжя

Світлана Александровська

ОЛЕКСАНДРУ ПОДРИГУНУ

Надію січень кидає до ніг.
Майдан стоїть. Заграва в небі сяє.
Подумати Сашко тоді не міг:
Востаннє уродини зустрічає.
А через місяць, точно день у день,
Коли лунали постріли мерзотні,
Стояв під звуки ангельських пісень
З братами мужньо у Небесній сотні.
Життя недовге – тільки сорок два.
Своїх пісень не встиг всіх доспівати...
Та вулиця, що зветься Лісова,
Тебе назавжди буде пам'ятати.
Сашко! Ти увійшов у майбуття
З шанобою та пам'яттю людською,
Герою, що віддав своє життя,
Хмельниччина пишається тобою!

Після побиття «Беркутом» мирних активістів, приїхав на майдані Незалежності у Києві. Був жорстоко побитий, внаслідок чого отримав важкі тілесні ушкодження. Його знайшли на вулиці Лісовій у Києві з розбитою головою, череп проломили так, що кістки увійшли у мозок. Помер в одній з київських лікарень.

Герой України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (посмертно).

ШЕРЕМЕТ ЛЮДМИЛА ОЛЕКСАНДРІВНА

(21.11.1942 – 22.02.2014)
м. Хмельницький. Народився у м. Макіївка Донецької обл.

Тетяна Лавинюкова

ОБІРВАНА МОЛИТВА

Її ім'я – Людмила... Людям мила...
Завжди був усміх добрий на вустах.
По-материнськи так людей любила –
Молитва в серці, Біблія в руках.

До СБУ вона прийшла під стіни,
Щоб зупинити кровопролиття;
Перед катами стала на коліна –
Благала людям зберегти життя.

Та не здригнулася рука у ката,
Як спусковий гачок він натискав,
Коли він пострілом із автомата
Молитву її щиру обірвав...

Сказав священик при прощанні: «Люди!
Ми тіло бездиханне бачим тут –
Небесне Царство *там* душа здобуде,
А вбивцю жде людський і Божий суд.

Хто ж переміг? – Душа непереможна!
Із нами той, хто смертю смерть поправ!
У пам'яті людській живим є кожний,
Хто за народ свій голову поклав...»

Після закінчення медичного інституту Людмила Олександрівна працювала у Краснодонській районній лікарні лікарем-анестезіологом. Переїхала до міста Хмельницький.

...Вона стала на коліна під стінами СБУ у місті Хмельницькому. Молилася. Благала тих, хто по ту сторону дверей, не стріляти у людей. Куля бійця «Альфи» стала фатальною для Людмили Шеремет.

Вона народилася у воєнні часи й померла від куль автомата. У лікарні прожила ще три дні. Їй був 71 рік...

Герой України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (посмертно).

Експонати музею Небесної сотні

НЕ ВАГАЮЧИСЬ СТАЛИ ДО БОЮ **ЧЕРКАЩАНИ –** МАЙДАНУ ГЕРОЇ

Наче хвиля на морі, піднявся Майдан
Аби змити нечистую силу.
Між героїв чимало було черкащан,
Що поклали і душу, і тіло.

Сергій Філь

ГОРОШИШИН МАКСИМ МАКСИМОВИЧ

(14.04.1989 – 20.02.2014)
Черкаська обл., Кам’янського р-ну, с. Грушківка.
Народився – Запорізька обл., Пологівський р-н, с. Басань

Людмила Дзвонок

А ЖИТИ ТАК ХОТІЛОСЬ...

– Максим, Максимочку, наш Макс! –
Схилились в тузі друзі.
Прийшов гіркий прощання час,
Скорбота у окрузі!

Була кохана, а чи ні,
Та вже не скласти пари –
Лежить хлопчина у труні,
Сховали душу хмари!

Був на Майдані, як весь люд,
Для змін таких бажаних!
Туди спішили звідусюд –
Із близьких місць і дальніх.

Не ждав він зустрічі з свинцем,
Не думав, що загине,
Стояв до ворога лицем,
Як вірний син країни!

– Ми пам’ятатимемо, знай,
Хоч серденько спинилось.
Максимку, друже, прощавай!
А жити так хотілось...

За словами друзів, Максим постійно був на Майдані.

Під час протистояння 19 січня на вулиці Грушевського біля Урядового кварталу отруївся газом, отримав запалення легень, яке переросло у важку форму. Помер у лікарні 20.02.2014 р.

Максиму присвоєно звання Героя України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (посмертно).

ПАРАЩУК ЮРІЙ ГРИГОРОВИЧ

(01.07.1966 – 20.02.2014)
м. Харків, Народився у Черкаській обл., м. Тальне

Юля Куропата

ЗЕМЛЕ РОДУ НАШОГО, ПАМ'ЯТАЙ ЦІ КРОКИ!

Яка тоненька грань між життям і смертю,
Якби можна було відмотати плівку назад
і залишитися в цьому відрізку часу... де живий...
на жаль, не можна... тільки пам'ять...
(Сестра Юрія)

Неначе стрічка кінофільму
Перед очима промайнула...
Знов – кадр за кадром, так повільно,
Щоб пам'ятали, не забули...

Майдан у полум'ї палає,
На плечах тягне Юрій друга.
Від кулі захисту немає,
І віє смертю люта хуга.

Передчуття було під ранок,
Немов душа в лабетах б'ється...
Зоря. Бурштиновий світанок.
І постріл влучив просто в серце...

В свого поцілив Каїн брата,
Стікала кров у шви бруківки...
В катів один талант – стріляти.
Останні кадри, мов уривки.

На мить лиш хлопці розгубились –
Одні кричать, а інші – вклякли.
Склав ангел-охоронець крила,
Над мертвим Юрієм заплакав.

Ще можна відмотати плівку
До тих хвилин, де з нами Юрій...
Та ангел вже схилив голівку,
Вкраїна-ненька у зажурі...

Юрій Паращук допомагав виносити поранених. Отримав кульове поранення пострілом з даху під час відступу силовиків на вул. Інститутській. Це і стало причиною смерті.

Герой України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (посмертно).

ПАСХАЛІН ЮРІЙ ОЛЕКСАНДРОВИЧ

(18.01.1984 – 19.02.2014)
м. Київ. Народився в Черкаській обл.,
Смілянського р-ну, с. Носачів

Людмила Притула

ЗА НЕЗАЛЕЖНІСТЬ УКРАЇНИ

Покори скинули кайдани,
народ підвівся із колін.
Із трону скинули тирана,
гудів Майдан, бив серця дзвін.

Міста і села піднялися,
народ стікався на Майдан.
В диму сплюндрована столиця
палала, стогнучи від ран.

Без зброї люди йшли до бою,
бронею був фанерний щит.
Вже не зламає їхню волю
провладний найманий бандит.

Стояв Юрко на барикадах
в тяжкі часи, буремні дні.
Прийшов країну захищати,
у славній виступив борні.

Його убила куля клята,
відкрилась брама в небесах.
За волю кров була пролита,
до світла линув вільний птах.

Героям слава! Вічна слава!
Ми – Богом вибраний народ.
Ми – українці! Ми – держава!
Духовна сила – наш оплот.

Вихованець Школи олімпійських резервів у Харкові — займався штангою. В останні роки мешкав у Києві.

Разом з колегами по роботі ходив на Майдан. Розстріляний автоматною чергою в спину: отримав три вогнепальні і пневматичне поранення. Залишив стареньку маму, дружину і 7-річного сина.

Герой України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (посмертно).

СЕРГІЄНКО ВАСИЛЬ МИКОЛАЙОВИЧ

(23.04.1956 – 4.04.2014)
Черкаська обл., м. Корсунь-Шевченківський

Оксана Федишин

ТА ГОЛОС ЙОГО З ВИСОКОСТІ КУРЛИЧЕ

«Дасть Бог дожить... Чи може, вже й полину
Кудись туди, аж ген – у височость,
Щоб і звідтіль клечати – «Україна»
(«Країна, якої ще нема», – Василь Сергієнко)

Заплуталась ніч у своїй таємниці.
І темрява ду́ші заблудлі покрила...
Злетілись птахи чисті серцем в столицю,
Любов і молитву принесли на крилах.
І поки палала любов на Майдані
Та пломінь молитви прорізував хмари, –
Щезала вся нечисть, зникала в тумані.
На жаль, погасили вогонь яничари.

Тоді кровопивці відкрилася паща:
Моловся цвіт нації у м’ясорубці,
Лилась кров рікою... Здригалася площа...
Чигала смерть на Василя-правдолюбця

І засідку вдома йому влаштувала.

Над Корсунем вилися зграєю круки.
Поживу свою визирали шакали.
І яма, не в силі звістити про муки,
Впокорено в лісі офіри чекала.
Не день і не два полювали на жертву,

По п’ятах ходили бандити Ваала,
Здійснивши обряд на урочищі мертвих.

Бездушні злочинці, насаджені пеклом
Для варварських дій КДБістам на зміну,
Чекали, щоб стихло на вулицях, смеркло.
Із засідки хтось випнув шию зміїну.
Василь вийшов в капцях, без куртки, без шапки,
Щоб хвіртку прикрити. Примари з узбіччя
Рвонули до нього, мов хижі собаки,
Пакет натягнули йому на обличчя,
На руки – кайдани. Вмить блиснуло лезо...
Даремні пручання... Кривава халепа...
Втягли у авто – завищали колеса...

Волали з землі краплі крові до неба.

Машина ревіла. Біль стукав у шибку.
Нескорений дух рвався вперто на волю.
У відчаї мати кричала у трубку,
І серце її розривалось від болю:
– Синочка... Синочка!.. Украли бандити.
Не знаю я звідки... Чужі. Невідомі...
Кипіло у грудях: Його можуть вбити,
Рятуйте... – і втратила мати свідомість...

Шумів гнівно ліс про нелюдські наруги.

По хащах уже Василя волочили
Корупції сторожі, демонські слуги.
Потрощений, різаний, втратив всі сили
Та жив... Не стогнав, тамував біль у муках.
– Синочку! – долинув у розпачі голос.
«Матусю» – не встиг син промовити... й звуку...
Удар – і упав, наче зрізаний колос.

Заплутала ніч все оте таємниче.
Хоч темрява душі заблудлі покрила,..
Та голос його з високості курличе:
«Моя Україно, у вірності – сила!»
Нове покоління чеканить крок в марші,
А старше – схилилось в молитві ледь чутній.
Василь Сергієнко – у пам'яті нашій –
Герой України, навік незабутній.

Журналіст, поет, соціолог. Працював у обласних газетах Черкащини, Запоріжжя та писав для київських видань. Мав наукові праці із соціології, збірки поезій. Готувався до захисту кандидатської дисертації.

Викрадений з власного подвір'я і закатований.

Герой України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (посмертно).

СМОЛЕНСЬКИЙ ВІТАЛІЙ ВІТАЛІЙОВИЧ

(05.10.1984 – 20.02.2014)
м. Київ. Народився – Черкаська обл., Уманський р-н, с. Фурманка

Ніна Сенілга

ВІН ПРИЇХАВ У МІСТО ДЛЯ КРАЩОЇ ДОЛІ

Він приїхав у місто для кращої долі,
Він роботи шукав, щоб підняти синів,
Та відкрилася правда, що влада, як злодій,
Відбирає в народу майбутнього дні.
Він на заклик Майдану – За гідність! За волю!
Став пліч-о-пліч із тими, хто правду шукав,
І стояв до кінця, враз прикривши собою
Побратима, що поруч від пострілу впав.

Непокараним зло залишатись не може,
І сьогодні Майдан кличе на боротьбу,
Той, хто правду знайшов, встане і переможе,
Той, хто правду вбивав, піде в пекло й тюрму.
... Попрощатись із садом він в снах прилітає...
Пригорнути матусю не може ніяк...
А тепер його син п’ятирічний питає:
«Чому тато не дзвонить? Що зробив я не так?»
Прийняли заповіт ми Небесних героїв,
Та не все ще зробили, не все ще змогли,
Щоб ніхто не шукав в світі кращої долі,
Щоб свою, як зіницю очей, берегли.

Смоленський Віталій не цурався ніякої праці, жив скромно, був завжди щирий та усміхнений. Взимку 2013-2014 рр. перебував на Майдані. Стоячи на передовій, загинув внаслідок двох вогнепальних поранень від куль снайпера.

Герой України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (посмертно).

ЧЕРНЕЦЬ ВІКТОР ГРИГОРОВИЧ

(27.05.1977 – 19.02.2014)
Черкаська обл., Маньківський р-н, с. Подібна

Ірина Бондар-Лівобережна

ОСТАННІЙ БЛОКПОСТ...

Мирний протест придушити силується влада,
Їдуть «тітушки» найняті та силовики,
Та зупиняти їх вийшла місцева громада:
Всі на блокпост – відбирати «провладні кийки»!

Не пропустити у місто підступного ката,
Волю народу не дати втопити в крові!
Вікторе, осторонь ти не умієш стояти,
Бо за народ усі помисли світлі твої.

Джип із шаленою швидкістю – чорні бандити...
Що, як прорвуться? У світлі сліпучому фар
Кинувся ти навперейми! «Будь-що зупинити!»
Спалах! Як боляче!.. Кров залила тротуар...

Не повернути... Та смерть не була твоя марна...
Вільна громада повстала. Чужі не пройшли.
Хай упаде на убивцю заслужена кара!
Вітю, уклін за твій подвиг тобі до землі!

На трасі Одеса-Київ жителі села Маньківка та Умані біля села Подібна встановили блокпост на дорозі, щоб «тітушки» та спецпризначенці не дісталися до столиці. Водій невстановленого джипа, що пробивав дорогу внутрішнім військам, на великій швидкості 19 лютого 2014 р. збив Віктора Чернеця, що спричинило смерть героя.

Герой України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (посмертно).

ЧЕРНІВЧАНИ –
ГЕРОЇ УКРАЇНИ

Коли Небесна сотня із Майдану
пішла від нас у Божий рай,
то серед них були і чернівчани –
Герої України. Пам'ятай!

Наталія Волинець

АКСЕНИН ВАСИЛЬ СТЕПАНОВИЧ

(04.02.1962 – 12.03.2014)
м. Чернівці

Ніна Трало

МИ У НАСТУП ПІШЛИ...

«Ми у наступ пішли», –
подзвонив до дружини я ранком.
Дуже гаряче тут,
хоч зима і морози тріщать.
Та у цій боротьбі
всі льоди на холоднім світанку
запалали вогнем,
і червоно на сонці блищать.

Наздогнала мене
куля снайпера клята й незряча,
як підтятий упав
на холодні пухнасті сніги.
Там відчув я тепло,
оченята побачив дитячі,
й посміхнулася ти
із холодної тої зими.

Я дивлюсь на птахів
і за ними у небо здіймаюсь,
на заметі брудні́м
залишивши криваві сліди.
Із журбою в душі
в білі шати святкові вдягаюсь,
і скорботна струна
вже співа від моєї ходи.

В нашій пам'яті ти
як борець за свободу і гідність,
в білих шатах рясних
і на білім баскому коні.
Ти як справжній герой,
що, здолавши неправду і підлість,
серце ніжне й палке
спопелив у жертовнім вогні.

Аксенин В. С. дуже любив природу, а найбільше – птахів, йому їх приносили на лікування навіть з інших вулиць міста. Не був байдужим до життя країни.

Коли розпочався Майдан, регулярно туди їздив, брав активну участь в усіх заходах. Коли відтісняли силовиків за Жовтневий палац, подзвонив до дружини і сказав, що пішов з мітингувальниками у наступ.

Був поранений, лікувався у польському місті Жешуві, але травми були не сумісні з життям.

Звання Герой України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (посмертно).

ЩЕРБАНЮК ОЛЕКСАНДР МИКОЛАЙОВИЧ
(02.01.1968 – 20.02.2014)
м. Чернівці

Ніна Трало

НА БАРИКАДАХ

В диму ще тліють віра і надія:
на Інститутській, серед барикад
в серцях мітингувальників рясніє
добра, любові й правди зорепад.

Пручається, зміїно в'ється «банда» –
усіх повсталих ладна спопелить,
та все ж безсила «армія» провладна
жагу свободи в людях розчавить.

Тут Саша Щербанюк на барикадах
зі зброї-слова дуже влучно б'є,
а віра в Бога – ця нетлінна правда –
йому снаги і сили додає.

У ногу куля влучила миттєво,
щит захисний він випустив із рук,
і в цю хвилину інша – в груди, зліва...
І тіло опустилося на брук.

Він завжди мав тверді життєві цілі,
Вітчизну, як матусеньку, любив.
Одним із перших на автомобілі
державний прапор міцно прикріпив.

Агітував на площі, в партнаметі
за справедливість, воленьку святу.
Тепер на рідних дивиться з портретів,
Їм посмішку дарує золоту.

Життя погасло, та лишились мрії,
ідеї, за які боровся ти.
Душа поміж героїв, у сузір'ї
«Небесна сотня», світить з висоти.

Щербанюк О. М. очолював первинну організацію ВО Батьківщина. Був активістом Майдану. Востаннє поїхав на Майдан 18 лютого, узявши із собою каску, щит і декілька книжечок Нового Завіту. Це була його основна зброя.

Куля влучила у ногу, він випустив захисний щит і в цей момент снайпер поцілив у груди.

Звання Герой України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (посмертно).

ЧЕРНІГІВЩИНИ
СЛАВНІ СИНИ

Горів Майдан. Палали барикади.
За правду, що немає їй ціни,
Загинули, рятуючи громаду,
Чернігівщини славнії сини.

Наталія Волинець

МОВЧАН АНДРІЙ СЕРГІЙОВИЧ

(17.01.1980 – 20.02.2014)
Чернігівська обл., Ріпкинський р-н, с. Великі Осняки

Ніна Трало

Я ТАК ЖИТИ ХОТІВ...

Я так жити хотів, юним травнем землею іти,
дарувати любов, вітерцем шепотіти із гаєм,
милуватись селом, коли сад починає цвісти,
і вслухатися в спів солов’їв у лісах над Замглаєм*.

В небесах я тонув, у думках гостював поміж хмар...
Там так легко було, мов позбувся життєвих кайданів.
Та, коли мій народ йшов у бій проти ницості й чвар,
я підтримав його боротьбу на священнім Майдані.

Наша воля для нас має дуже високу ціну...
Скільки кращих життів було втоплено в крові і горі!
Чи колись проб’ємо ворожнечі й свавілля стіну?
Чи потонемо всі в безнадії солоному морі?

Червоніють сніги, горобинно палають крізь дим.
Україна моя довела своє право на гідність.
Так судилось мені, що за неї помер молодим,
бо свобода її – це для мене найвищая цінність.

** Замглай – річка у Ріпкинському районі на Чернігівщині.*

Андрій жив і працював у Києві. Був майстром з освітлення сцени в Національному театрі ім. І. Франка.

Коли почалися протистояння на Майдані, він був волонтером. Разом із сестрою приносив їжу на барикади, допомагав пораненим.

Був розстріляний снайпером. Тіло знайшла сестра.

Мовчан А. С. – Герой України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (посмертно).

ПРОХОРСЬКИЙ ВАСИЛЬ ПЕТРОВИЧ

(04.05.1980 – 18.02.2014)
Чернігівщина, Бахмацький р-н, с. Дмитрівка

Ніна Трало

МАЙДАН В ДИМУ...

Майдан в диму. Народ на барикадах
відстоює свободу, честь і гідність,
виборює права, що вкрала влада,
в законах приховавши зло і підлість.

Тут Прохорський Василь поміж повсталих.
Пораненим усім допомагає:
хто впав на сніг від куль сліпих бандитських,
того він мужньо з пекла витягає;

спиняє кров, бинтує рвані рани,
підтримує моральний дух повстанців...
Та вмить упав, став сніг під ним багряним,
душа на небо полетіла вранці.

Скорбота й біль поширились землею,
усе село з Героєм попрощалось.
Та Україні світить він Зорею,
Що на Майдані правду захищала.

Щоденно смуток заглядає в хату
І гірко плаче за тобою ненька.
Ми пам’ятаємо про тебе, брате,
Низький уклін тобі від нас, рідненький.

Василь працював у Києві електриком, столяром. На Майдані надавав допомогу пораненим, допомагав медичним працівникам переносити постраждалих.

Куля снайпера поцілила в голову при завантаженні нош з пораненим у карету «швидкої допомоги».

Прохорський В. П. – Герой України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» (посмертно).

Вхід в музей Небесної сотні

ТИМ, КОГО ЩЕ
НЕ ВІДШУКАЛИ

«Про одне прошу тих, хто переживе цей час: не забудьте!

Не забудьте ні добрих, ні злих. Терпляче збирайте свідоцтва про тих, хто поліг за своїх дітей і за вас».

(Юліус Фучик «Репортаж з петлею на шиї»)

ОРЛЕНКО ВІКТОР МИКОЛАЙОВИЧ

(08.03.1963 – 03.06.2015)
м. Київ. Родом з Чернігівщини

Григорій Лев

ПАМ'ЯТАЙТЕ

Мене не забувай, моя країно:
Своє життя тобі подарував.
Люби мене, як матір любить сина,
Вдивляючись в заобрійність заграв.

За мене ви радійте, неба сині,
Бо я ж за все це голову поклав.
Не зраджуйте ні серцю, ні країні,
І волю щоб у вас ніхто не вкрав.

Коли на землю нашу світло сплине,
Коли відкриє небо кращий шлях,
Згадайте всіх, хто боронив країну,
Хто ніс її... з багаття... на руках...

Діти Віктора Миколайовича були активістами на Майдані. Донька – волонтером, а син стояв у перших рядах біля «беркутівців».

Коли біля сина розірвалася граната, батько кинувся на допомогу і – снайпер вистрілив йому в голову.

В історії хвороби Віктора написано: «Доставлений лікарями-волонтерами з Будинку профспілок». Операція... Лікування в Німеччині...

Врятувати не вдалося.

Віталій Будашко

ВІДЛУННЯ БЛАГАЛЬНИХ ГОЛОСІВ

Шукай мене, знайди мене, мов сонце днину,
мов мати сина, що пішов десь навмання,
мов та ріка, що вздовж ланів до моря лине,
мов мандрівник, що для доріг найняв життя.

Гукай мене, на сполох бий, здіймай вітрила,
мов білі крила над морями розправляй,
як та лелека, що подружжя загубила,
над неосяжною долиною літай.

Не забувай і не сприймай брехливих свідчень,
підстав обличчя під хльостаючі дощі,
завий вовчицею, впади в холодний відчай,
в сльозах здригаючись в промерзлій вщент ночі.

Нехай війська твої рушають пішим ладом,
мов лист від граду, хай здригається земля,
щоб кожна ніч на день спадала зорепадом,
все навкруги, мов діамантами, встеля.

І залунають над скорботною імлою
святкові дзвони, геть спливатиме імла:
Ось той герой, що врешті став її героєм,
тому що вірила, любила і... – знайшла!

ЗМІСТ

Полтавська область

Рівненська область

Сумська область

Тернопільська область

ПОЕТИЧНА
ЕНЦИКЛОПЕДІЯ
Герої Майдану
І том

Літературно-художнє видання

Упорядник поетичної збірки – **Оксана Федишин**

Коректори:
мовностилістичні Сергій Зігуля, Олена Музика, Тетяна Лавинюкова;
технічні Наталія Бугаре, Сергій Зігуля, Оксана Федишин;
сюжетні Наталія Бугаре, Ірина Бондар-Лівобережна, Таміла Ярцева
Редактор: Наталія Шкорута
Дизайн та верстка: Леся Білобровко

В оформленні книги використані репродукції з картин художника Романа Бончука

Світлини – база Музею Небесної Сотні

Організаційна допомога:
Рустем і Людмила Аблаєви, Тетяна Лавинюкова, Наталія Волинець, Василь Томський, Лідія Ковальова, Сергій Філь та ін. Засновник-організатор Музею Небесної Сотні Роман Бончук і його консультант Ігор Гурик.

Поетична енциклопедія. Герої Майдану. І том / Упоряд.: О. Федишин – Івано-Франківськ: 2016. – 230 с.

«Книжка, написана любов'ю і слізьми».
Книжка «Поетична енциклопедія. Герої Майдану» укомплектоване збірками віршів по регіонах України, де проживали полеглі патріоти, алфавітно впорядковане видання містить поетичні присвячення кожному герою Небесної Сотні – Герою України, удостоєному ордена «Золота Зірка».
В проекті брали участь автори віршів з різних куточків України.
Збірка адресована організаторам освіти і культури, студентам, учням, широкому загалу читачів.

Підп. до друку 01.04.2016 Формат
Папір офсет. Гарнітура Georgia. Друк офсетний.
Друк. арк. . Наклад прим. Зам. №

Видавець і виготівник

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи Серія №